

ÁLLAMI
SZÁMVEVŐSZÉK

ELEMZÉS A KÖLTSÉGVETÉSI TANÁCS RÉSZÉRE

A 2024. I. FÉLÉVI KÖLTSÉGVETÉSI FOLYAMATOKRÓL

2024. szeptember

www.asz.hu

ÁLLAMI
SZÁMVEVŐSZÉK

ELEMZÉS A KÖLTSÉGVETÉSI TANÁCS RÉSZÉRE
A 2024. I. FÉLÉVI KÖLTSÉGVETÉSI FOLYAMATOKRÓL

2024. szeptember

dr. Windisch László
elnök

Az elemzésírást irányította:

DR. KÁDÁR KRISZTA elemzési tanácsadó

Az elemzésírást felügyelte:

DR. PULAY GYULA főosztályvezető

Készítették:

ERDÉLYI ATTILA ELEMZÉSI SZAKÉRTŐ
KISAPÁTI ANGÉLA ELEMZÉSI SZAKÉRTŐ
DUDÁS PÁL DÁNIEL ELEMZÉSI SZAKÉRTŐ
JAKOVÁC KATALIN ELEMZÉSI SZAKÉRTŐ
DR. REINELT SIMON ÁKOS ELEMZÉSI REFERENS
MIHÁLSZKY KÁLMÁN ELEMZÉSI SZAKÉRTŐ
DR. NAGY JUDIT ELEMZÉSI SZAKÉRTŐ
VAJDA TAMÁS GÉZA ELEMZŐ MUNKATÁRS
KISTÓTH KRISZTINA ELEMZÉSI SZAKÉRTŐ

Kiadja az Állami Számvevőszék

EL-4121-018/2024.

TARTALOM

VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓ	3
BEVEZETÉS.....	5
MÓDSZERTAN	5
1. A 2024. I. FÉLÉVÉNEK MAKROGAZDASÁGI FOLYAMATAI.....	6
1.1. A GDP növekedés.....	6
1.2. A GDP összetevőinek alakulása a termelési és a felhasználási oldalon	6
1.3. A munkaerőpiaci folyamatok alakulása	7
1.4. A bérek alakulása	9
1.5. A beruházások alakulása.....	10
1.6. A fogyasztói árindex és a főbb árindexek alakulása.....	11
1.7. A háztartások pénzügyi vagyonának alakulása	13
1.8. A kiskereskedelmi forgalom bővülése	15
2. KÖLTSÉGVETÉS 2024. I. FÉLÉVI PÉNZFORGALMI EGYENLEGÉNEK ALAKULÁSA	16
2.1. A központi alrendszer pénzforgalmi egyenlegének alakulása	16
3. A KÖZPONTI KÖLTSÉGVETÉS ADÓSSÁGA ÉS AZ ÁLLAMADÓSSÁGMUTATÓ.....	19
3.1. A központi költségvetés adóssága	19
3.2. A központi alrendszer hiányának és adósságának finanszírozása	19
3.3. Az államadósság-mutató értéke 2024. június végén	20
4. A KÖLTSÉGVETÉS KÖZVETLEN BEVÉTELEINEK ALAKULÁSA	21
4.1. A vállalkozások költségvetési befizetései	22
4.2. A fogyasztáshoz kapcsolt adók	22
4.3. A lakosság költségvetési befizetései	25
5. A KÖLTSÉGVETÉS EGYES KÖZVETLEN KIADÁSAINAK ALAKULÁSA	26
5.1. A Lakástámogatások előirányzat kiadásainak alakulása.....	26
5.2. A Nemzeti Család- és Szociálpolitikai Alap kiadásainak alakulása	27
5.3. Egyedi és normatív támogatások.....	28
6. A KÖZPONTI KÖLTSÉGVETÉSI SZERVEK BEVÉTELEINEK ÉS KIADÁSAINAK ALAKULÁSA, A SZAKMAI FEJEZETI KEZELÉSŰ ELŐIRÁNYZATOKRÓL TELJESÍTETT KIADÁSOK	28
7. AZ EURÓPAI UNIÓS BEVÉTELEK ÉS KIADÁSOK ALAKULÁSA.....	31
7.1. A 2021-2027. évi uniós költségvetési ciklus pénzügyi keretei	31
7.2. Az európai uniós programok bevételeinek és kiadásainak alakulása 2024 első félévében. 31	
8. A HELYI ÖNKORMÁNYZATOK TÁMOGATÁSAINAK ALAKULÁSA	34
9. A XLV. ÁLLAMI BERUHÁZÁSOK FEJEZET KIADÁSAINAK ALAKULÁSA	36

10.	A REZSIVÉDELMI ALAP FORRÁSAINAK FELHASZNÁLÁSA.....	37
11.	A HONVÉDELMI ALAP FORRÁSAINAK FELHASZNÁLÁSA.....	39
12.	AZ ÁLLAMI VAGYONNAL KAPCSOLATOS BEVÉTELEK ÉS KIADÁSOK ALAKULÁSA	40
13.	AZ ADÓSSÁGSZOLGÁLATTAL KAPCSOLATOS BEVÉTELEK ÉS KIADÁSOK ALAKULÁSA	41
13.1.	A kamatkiadások és bevételek alakulása	41
13.2.	A hozamok alakulása.....	43
14.	A TÁRSADALOMBIZTOSÍTÁS PÉNZÜGYI ALAPJAI BEVÉTELEINEK ÉS KIADÁSAINAK ALAKULÁSÁRÓL	44
14.1.	A Nyugdíjbiztosítási Alap bevételei és kiadásai, egyenlege	44
14.2.	Az Egészségbiztosítási Alap bevételei és kiadásai, egyenlege	46
15.	A KÖZPONTI TARTALÉKOK FELHASZNÁLÁSA.....	47
16.	A KINCSTÁRI EGYSÉGES SZÁMLA (KESZ) EGYENLEGÉNEK ALAKULÁSA	48
	MELLÉKLETEK	51

VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓ

Az államháztartás központi alrendszerének hiánya 2024. I. félév végére **2 656,4 Mrd Ft összegben teljesült, ami a Kvtv-ben tervezett hiány (2 514,8 Mrd Ft) 105,6%-ának felel meg.**

Az egész évre tervezett összeget is meghaladó pénzforgalmi hiány keletkezését több tényező is magyarázza. **Bevételi oldalon** főként a fogyasztáshoz kapcsolt adóbevételeken belül az általános forgalmi adó és a jövedéki adó, valamint a gazdálkodó szervezetek befizetésein belül a társasági adó és az energia ágazat befizetéseinek elvárt időarányosnál alacsonyabb teljesítése, míg **kiadási oldalon** a költségvetési szervek és szakmai fejezeti kezelésű előirányzatok, az államadósság finanszírozásával összefüggő kamatkiadások, az állami vagyonnal kapcsolatos kiadások, az önkormányzatok támogatásai, valamint a nyugellátásokkal kapcsolatos nagy összegű kifizetések állnak.

Az I. félévben a legmagasabb összegű havi hiány februárban keletkezett (mintegy 1 760 Mrd Ft összegben), amit egyfelől az általános forgalmi adó elvárt időarányosnál alacsonyabb teljesülése, másfelől a februárban kifizetett 13. havi nyugdíj, valamint az államadósság finanszírozásával összefüggésben a Prémium Magyar Állampapír februári kamatfizetésével kapcsolatos kiadás eredményezett. **Az év második negyedévében a költségvetési folyamatok bevételi és kiadási oldalon is kedvezőbben alakultak.** A költségvetés adójellegű befizetéseinek esetében a március végi gyenge adatokhoz képest javulás volt tapasztalható június végére, a bruttó áfabevételek is növekedésnek indultak, bár az időarányosan elvárt szintet nem érték el. Másfelől kiadási oldalon második negyedévben nem teljesültek olyan egyszeri kiadások, amelyek az időarányosnál nagyobb teljesítéshez vezettek volna.

A KESZ egyenlegére készített prognózis szerint **a központi alrendszer év végén 4 400,8 Mrd Ft összegű hiánnyal zárhat,** ami meghaladja a PM számítása szerint várható GDP 4,5%-os ESA-hiányhoz számított pénzforgalmi hiány értéket (kb. 4 000,0 Mrd Ft), ugyanakkor a 2023. évi hiánynál (4 435,5 Mrd Ft) kedvezőbb lenne.

A **központi költségvetési szervek** kiadásai az első hat hónapban 4 193,8 Mrd Ft-ban teljesültek, a tervezett összeg 57,9%-ában. A költségvetési szervek kiadásai a márciusi nagy összegű kiadásokat követően (melyből 259 Mrd Ft volt az elvonás összege) csökkentek, de áprilisban és májusban is magasabban teljesültek a korábbi évek átlagánál. Növelte a kiadásokat, hogy az egészségügyi szolgáltatókat, klinikai központokat összességében mintegy 104 Mrd Ft támogatásban részesítette a kormány a tartozásai kiegyenlítése céljából.

Jelentősen növelték a hiányt a **magas összegű kamatkiadások.** A XLI. Adósságszolgálattal kapcsolatos bevételek és kiadások fejezetben a 2024. évi kamatkiadásokat 3 103,4 Mrd Ft összegben tervezték, ezek összege január-június között 2 009,5 Mrd Ft-ban teljesült (ebből februárban 558,8, márciusban 385,9 Mrd Ft összegben), **összességében a kiadások az előirányzat 64,8%-ának feleltek meg.** Az első félévben magasabb összegben teljesült kamatkiadások a lakossági kötvények kamatfizetésében bekövetkezett változásokhoz köthetőek (egyes PMÁP sorozatok esetében) és összefüggnek a 2022. évi magas inflációval is, ami idén eredményezett nagy összegű kamatkiadásokat.

Az időarányosnál magasabb kiadások teljesültek a **Helyi önkormányzatok támogatásai fejezetben** is. A kiadások az év első hat hónapjában az előirányzat 60,2%-át érték el (631,9 Mrd Ft értékben). A helyi önkormányzatok általános működésének és ágazati feladatainak támogatása előirányzat magasabb teljesítését a minimálbér- és garantált bérminimumemelés támogatása, valamint a pedagógus béremelés eredményezte.

A hiány növeléséhez hozzájárult, hogy az első félévben a **Rezsivédelmi Alap** bevételi előirányzatainak 41,4 %-a (355,1 Mrd Ft) teljesült, míg a kiadási előirányzatainak 51,3 %-a került átcsoportosításra 688,0 Mrd Ft értékben. Az Energiaágazat befizetéseinek előirányzatból az időarányosan elvárt teljesülésnél 42,9 százalékkal alacsonyabb összegű bevétel keletkezett, a bányajáradék bevételi előirányzat pedig csupán 29,6%-ban teljesült, mindkettő esetében jogszabály-változás áll a háttérben.

Az Állami vagyonnal kapcsolatos bevételek és kiadások fejezetben tervezett kiadások a törvényi előirányzatot az első félévben 195,4%-kal (395,7 Mrd Ft) meghaladták, amit leginkább az **NGM tulajdonosi joggyakorlása alá tartozó társaságok forrásjuttatásai** előirányzat kiadásainak 440,4 Mrd

Ft értékű teljesítése magyaráz az AIRPORT Holding Tanácsadó Kft.-ben történő részesedésszerzéssel összefüggésben.

A hiány további jelentős növekedése ellen hatott, hogy a kormány áprilisban **675 Mrd Ft értékű állami beruházás átütemezéséről döntött**. 2024. júniusig a XLV. Állami beruházások költségvetési fejezetből a legnagyobb összegben a közlekedési, az oktatási és kulturális és sporttal kapcsolatos beruházásokat támogatták, a közlekedési beruházások az összes tervezett kiadás mintegy felében teljesültek. A hiányt csökkentette, hogy az április-májusi időszakban az adófizetési szabályokból eredően **több adóbevétel esetében is egyszeri (nagyobb összegű) befizetés történt**, aminek következtében növekedni tudtak a költségvetés bevételei a megelőző időszak hónapjaihoz képest (ezek: társasági adó, energia ágazat befizetései, távközlési adó, biztosítási adó).

2023. év végén a nominális államadósság 55 134,4 Mrd Ft-os értékének és a nominális GDP 74 992,0 Mrd Ft-os értékének hányadosaként az államadósság-mutató értéke **73,5% volt**. Az EDP jelentés alapján 2024. év végén az államadósság-mutató **várható értéke 73,2%**. 2023. év végéhez képest 2024. I. félév végéig az államadósság-mutató értéke **73,5%-ról 76,1%-ra**, 2,6 százalékponttal emelkedett. Az államadósság-mutató emelkedéséhez hozzájárult a központi alrendszer 2024. év I. félév végéig kialakult időarányost lényegesen meghaladó mértéke, amivel együtt járt a központi költségvetés adósságának emelkedése. Az államadósság-mutató csökkentésének feltétele egyfelől a költségvetés bevételeinek növekedése, a kiadások ésszerű csökkentése annak érdekében, hogy a II. félévben az adósságkibocsátás az I. félévinél jóval szerényebb ütemben valósuljon meg. Másfelől szükséges az II. félévben a gazdasági teljesítmény – I. félévinél nagyobb arányú - növelése is.

A tervezettnél magasabb költségvetési hiány és az adósságmutató romlása jelentős részben a kedvezőtlen makrogazdasági folyamatok következménye.

A magyar gazdaság 2024. I. negyedévében a szezonálisan és naptárhatással kiigazított és kiegyensúlyozott adatok szerint 0,7%-os növekedést ért el, míg **II. negyedévében 0,2%-kal csökkent az előző negyedévhez képest**. A gyenge teljesítményhez a visszafogott belső fogyasztás és az alacsony külpiazi kereslet egyaránt hozzájárult, emellett a feldolgozóiparban, az ingatlanügyleteknél és a szállítás, raktározás területén is csökkent a fejlesztések volumene. A **beruházások volumene** 2024 I. és II. negyedévben is csökkent az előző év azonos időszakának értékéhez képest, a II. negyedévben a nyers adatok szerint 16,8%-kal, a szezonálisan kiigazított adatok alapján 7,0%-kal.

2024. január és június között a fogyasztóiár-index változása kismértékű volt, 2024 I. félévében az előző év azonos időszakához képest 3,8%-kal nőttek a fogyasztói árak. A termékek árnövekedése minimális volt (1,7%), a szolgáltatásoké ezt jelentősen meghaladta (9,7%). Az első féléves árnövekedés mértéke némileg elmaradt az előzetes várakozásoktól.

Pozitív fejlemény, hogy a **foglalkoztatási ráta** a 2023. júliusi 64,9%-ról 2024. júniusára 65,4%-ra emelkedett, amely az elmúlt évek legmagasabb értéke. Ezzel egyidejűleg a munkanélküliségi rátában csökkenés volt megfigyelhető.

A **reálkeresetek értéke** a 2023-ban bekövetkezett 2,9%-os csökkenés után ismét növekedett. 2024. I. félévében a reálkereset növekedése az előző év azonos időszakához képest minden hónapban 10% körül alakult, ez azonban a kiskereskedelmi forgalom növekedésében nem tükröződött.

A **háztartások pénzügyi eszközeinek állománya** 2024. I. félévben 6 803,2 Mrd Ft-tal (6,9%-kal) nőtt, a háztartások nettó pénzügyi vagyonának reálértéke 13,3%-kal volt magasabb 2024 I. félév végén, mint egy évvel korábban. A pénzügyi megtakarítások terén az óvatossági motívum továbbra is erős; a háztartások a rendelkezésre álló jövedelmükből továbbra is nagy arányban tettek félre, a megtakarítási ráta az első negyedévben 18,7%-ot tett ki, ami hozzájárult ahhoz, hogy a hazai **kiskereskedelmi forgalom** volumennövekedése elmaradt a reálbérnövekedés miatt előzetesen várt, potenciális növekedési értékektől, ami alacsonyabb fogyasztási adóbevételeket eredményezett a tervezettnél.

BEVEZETÉS

Az Állami Számvevőszék (ÁSZ) az Állami Számvevőszékről szóló 2011. évi LXVI. törvény 5. § (13) bekezdése szerint feladatkörében elemzéseket és tanulmányokat készíthet. Elemzésünk célja annak értékelése, hogy a 2024. I. félévi költségvetési és makrogazdasági folyamatok hogyan hatottak a központi költségvetés hiányának és az államadósság-mutatónak az alakulására. Az elemzés bemutatja, hogy a hiány finanszírozása miként hatott a központi alrendszer adósságának szerkezetére, valamint, hogy a kormányzati, fejezeti irányítói, illetve intézményi hatáskörben végrehajtott intézkedések eredményeként, továbbá a makrogazdasági folyamatok következtében a költségvetés mely jelentősebb előirányzatai esetében volt az I. félév végén túlteljesülés vagy alulteljesülés.

MÓDSZERTAN

Az elemzésben a nyilvános elérhető statisztikai adatok, előrejelzések és elemzések alapján mutatjuk be a makrogazdasági folyamatokat, illetve nyilvánosan elérhető adatbázisok és az ÁSZ részére szolgáltatott adatforrások alapján a 2024. évi központi költségvetés lényeges előirányzatainak alakulását.

Az elemzésben felhasználtuk a Pénzügyminisztériumtól (PM), a Nemzetgazdasági Minisztériumtól (NGM), a Belügyminisztériumtól (BM), az Építési és Közlekedési Minisztériumtól (ÉKM), a Nemzeti Adó- és Vámhivaltól (NAV) igényelt adatforrásokat, másfelől a Magyar Államkincstár (MÁK) Központi Statisztikai Hivatal (KSH), az Államadósság Kezelő Központ Zrt. (ÁKK Zrt.) és a Magyar Nemzeti Bank (MNB) nyilvános adminisztratív és statisztikai adatait, valamint a témában elérhető szakmai elemzéseket, jelentéseket, publikációkat, a 2024. évi költségvetési törvényjavaslatról készített ÁSZ véleményt.

Az elemzésben az előirányzatok teljesítését a 2024. évi költségvetési törvény előirányzataihoz, az adó- és járulékbévételek esetében az ún. *elvárt időarányoshoz* viszonyítottuk (2023. évi LV. törvény Magyarország 2024. évi központi költségvetéséről, Kvtv.). Az elvárt időarányos teljesítés azt jelenti, hogy az adott hónap végéig az éves előirányzatnak ekkora arányban kellett volna befolynia, ha a teljesülés az elmúlt évek trendjeit követi.

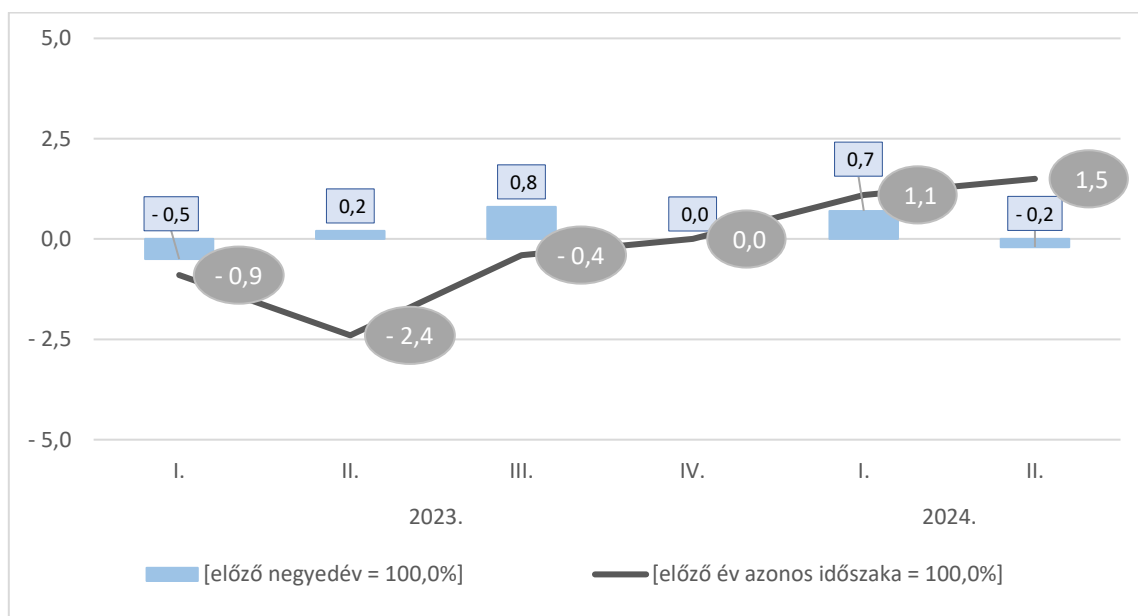
1. A 2024. I. FÉLÉVÉNEK MAKROGAZDASÁGI FOLYAMATAI

1.1. A GDP növekedés

2024. első félévében a magyar gazdaság teljesítménye a kiigazítás nélküli, nyers adatok alapján 1,3%-kal nőtt az előző év azonos időszakához képest. A GDP volumene az előző év azonos időszakához képest az I. negyedévében 1,1%-kal, a II. negyedévében 1,5 %-kal nőtt. A magyar gazdaság 2024. I. negyedévében a szezonálisan és naptárhatással kiigazított és kiegyensúlyozott adatok szerint 0,7%-os növekedést mutatott, míg II. negyedévében 0,2%-kal csökkent az előző negyedévhez képest. (1. sz. ábra)

1. sz. ábra

A bruttó hazai termék (GDP) végső felhasználásának negyedéves volumenindexei 2015. évi átlagáron, illetve kiigazítás nélküli, nyers adatok alapján (%-ban)

Forrás: KSH STADAT 21.2.1.2. alapján, ÁSZ szerkesztés

1.2. A GDP összetevőinek alakulása a termelési és a felhasználási oldalon

A **bruttó hazai termék termelésének** 2024. I. negyedéves volumenindexeit áttekintve látható, hogy az **ipar teljesítménye** 4,2%-kal, azon belül a feldolgozóiparé 4,8%-kal esett vissza **az előző év azonos időszakához képest**. 2024. II. negyedévben sem történt javulás az előző év azonos időszakához képest, az ipar teljesítménye 2,4%-kal, a feldolgozóipar 3,7%-kal esett vissza. A feldolgozóiparon belül a villamos berendezés gyártása és a közúti jármű gyártása járult hozzá a legnagyobb mértékben a csökkenéshez. A gyenge teljesítményhez a továbbra is visszafogott belső fogyasztás és az alacsony külpiazi kereslet egyaránt hozzájárult. Az ipari kibocsátást tekintve az összes értékesítés 62%-át adó külpiazi eladások volumene 5,3%-kal, a 38%-ot képviselő hazai értékesítésé 2,8%-kal csökkent.

2024 I. negyedévében az **építőipar hozzáadott értéke** 3,0%-kal (2024. II. negyedévben 6,2%-kal), a mezőgazdaságé 0,4%-kal haladta meg (II. negyedévben pedig 5,2%-kal csökkent) az előző év azonos időszakához képest. A mezőgazdaság visszaesése az aszályos időjárásnak és a magas bázisnak tudható be. Az építőiparban megkötött új szerződések volumene január-április időszakban végig jelentősen (átlagosan 37%-kal) meghaladta az előző évi értékeket, május-június hónapokban azonban elmaradt attól (-1,3%, illetve--34,9%).

2024. I. negyedévében a **szolgáltatások bruttó hozzáadott értéke** 2,7%-kal nőtt, 2024. II. negyedévében 2,4%-kal. A szolgáltatásokon belül a legnagyobb növekedés a szálláshely-szolgáltatás és vendéglátás (7,2%), a művészet, szabadidő (6,9%), humánegészségügyi, szociális ellátás (4,7%), az információ, kommunikáció (3,3%), valamint a szállítás, raktározás (3,2%) nemzetgazdasági ágban történt a II. negyedévben.

A **bruttó hazai termék felhasználási oldalán** 2024. év I. negyedévé a végső fogyasztás volumene 2,4%-kal nőtt. 2024. II. negyedévben a háztartások tényleges fogyasztása 4,0%-kal nőtt, a közösségi fogyasztás 3,9%-kal csökkent, így a végső fogyasztás volumene 2,7%-kal nőtt az előző év azonos időszakához képest. A bruttó állóeszköz-felhalmozás az I. negyedévben 6,9%-kal, a II. negyedévben 15,4%-kal csökkent az előző év azonos időszakához képest, amihez mind az építési beruházások, mind a gép- és berendezés-beruházások volumenének visszaesése hozzájárult. A beruházások szempontjából legjelentősebb nemzetgazdasági ágak közül a feldolgozóiparban, és a szállítás, raktározás területén is csökkent a fejlesztések volumene. A bruttó felhalmozás az I. negyedévben 21,8%-kal, míg a II. negyedévben 5,7%-kal csökkent az előző év azonos időszakához képest. A fogyasztási és a felhalmozási folyamatok révén a belföldi felhasználás az I. negyedévben 2,9%-kal lett kisebb, a II. negyedévben 0,7%-kal emelkedett.

A GDP termelési és felhasználási oldala összetevőinek alakulását lásd az 1. és 2. mellékletekben.

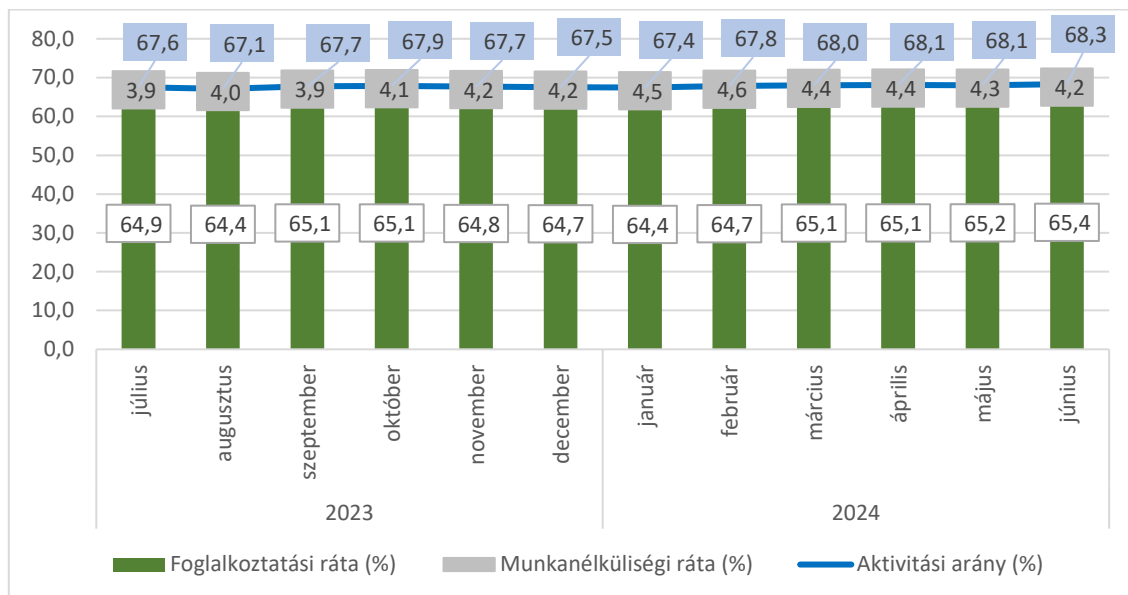
A 2024-es költségvetés alapját képező gazdasági prognózist számos kockázat övezi. A gazdasági növekedéssel kapcsolatban negatív kockázatot jelent az orosz-ukrán háború elhúzódása, a közel-keleti konfliktus, amelyek növekvő energiaárakat, szállítási idővesztést, és fokozódó inflációs nyomást eredményezhetnek. Az állandósuló geopolitikai feszültségek a külföldi piacok folytatódó gyengülését, visszafogottabb külső keresletet, s így kisebb export teljesítményt eredményezhetnek. A fentiek továbbra is visszaeső beruházási aktivitáshoz vezethetnek. Ehhez hozzáadódik, hogy 2023. végéhez képest a fogyasztói bizalmi index csak kis mértékben javult.

1.3. A munkaerőpiaci folyamatok alakulása

A **foglalkoztatási ráta** egy év alatt, a 2023. júliusi 64,9%-ról 2024. júniusára 65,4%-ra emelkedett, amely az elmúlt évek legmagasabb értéke. A foglalkoztatási ráta 2024-ben folyamatosan növekedett. Ugyanez a tendencia ellentétes előjellel a munkanélküliségi rátában is megfigyelhető. A munkanélküliségi ráta 2023 júliusában 3,9% volt, majd 2024 januárjára 4,5%-ra emelkedett. A **munkanélküliségi rátában** 2024 január óta csökkenés tapasztalható, 2024 júniusában a munkanélküliségi ráta 4,2% volt. A foglalkoztatottak száma 4 678 ezer fő volt 2024 júniusában, 3 ezer fővel volt magasabb az előző év azonos időszakánál. Ezzel egyidejűleg 2024 júniusában a munkanélküliek száma 209 ezer fő volt, amely 23 ezer fővel magasabb, mint 2023 júniusában, azonban 12 ezer fővel alacsonyabb, mint 2024 januárjában. Az aktivitási arány 2024 júniusára (egy év alatt) 68,3%-ra nőtt, 7 tized százalékponttal. Az aktivitással összefüggő főbb mutatók alakulását az 2. sz. ábra szemlélteti.

2.sz. ábra

Az aktivitási arány, a foglalkoztatási ráta, valamint a munkanélküliségi ráta alakulása a 15-74 éves korcsoportban, 2023 július – 2024 június között

Forrás: KSH STADAT 20.2.1.2.alapján, ÁSZ szerkesztés

A foglalkoztatottak számát nemzetgazdasági ágak szerint vizsgálva az elmúlt egy évben az ipari szektorban mérsékelt, míg a szolgáltatási szektorban valamelyest nagyobb növekedés látható. **2023. II. és 2024. II. negyedéve között az iparban dolgozók száma 4,6 ezer fővel**, míg a szolgáltatásban dolgozók száma 23,5 ezer fővel emelkedett. 2024 január-2024 június között az iparban dolgozók száma lényegében nem változott, a szolgáltatásban dolgozók száma mérsékeltén (3,4 ezer fővel) nőtt.

Az utóbbi évtizedben Magyarországon a **munkanélküliség** jelentősen csökkenése mellett a **regionális különbségek** továbbra is jelentősnek mondhatók. Az elmúlt egy évre visszatekintve a munkanélküliség rátában a legnagyobb növekedés Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegye (7,0%-ról 11,7%-ra) és Tolna vármegye (3,6%-ról 7,2%-ra) esetében látható, míg a legnagyobb csökkenés Békés vármegyében (6,4%-ról 4,9%-ra) és Jász-Nagykun-Szolnok vármegyében (5,3%-ról 4,1%-ra) történt 2023. II. és 2024. II. negyedéve között.

Az elmúlt évtizedben a **potenciális munkaerőtartalék** jelentősen csökkent, 2013-2023. között mintegy félmillió fővel, és jelenleg is alacsony szinten van. Az elmúlt egy évben azonban a potenciális munkaerőtartalék 295 ezer főről 315 ezer főre nőtt.

A potenciális munkaerőtartalék növekedésének oka 2023. május-július és 2024 május-július¹ hónapjainak átlagát összehasonlítva a következő: Az alulfoglalkoztatottak és a munkanélküliek száma egyaránt 12 ezer-12 ezer fővel nőtt. Azok száma, akik inaktívak, dolgoznának, de nem tudnának munkába állni két héten belül ezer fővel nőtt. Azok száma, akik inaktívak, dolgoznának, de nem kerestek munkát 5 ezer fővel csökkent. A potenciális munkaerőtartalék 29,5%-a az ország keleti vármegyéiben (Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegye, Borsod-Abaúj-Zemplén vármegye, Hajdú-Bihar vármegye), míg 20,4%-a Budapesten és Pest vármegyében él.

A **közfoglalkoztatást** tekintve lényegi változás nem történt 2023-hoz képest. A közfoglalkoztatási bér a korábbi évekhez hasonlóan a minimálbér 50%-a, míg a legalább

¹ A potenciális munkaerőtartalékokra nem álltak rendelkezésre havi adatok, csak három havi mozgóátlag adatok.

középfokú végzettséget igénylő munkakörben foglalkoztatottat a garantált bérminimum 50%-a illeti meg. A közfoglalkoztatottak fizetésében ennek megfelelően a minimálbér emelése tükröződik. Míg 2023. I. félévében 115,8 E Ft, 2023 egészében² 117,1 E Ft, addig 2024. I. félévében 133,0 E Ft volt a teljes munkaidőben alkalmazásban álló közfoglalkoztatottak havi bruttó átlagkeresete. Ez 14,9%-os emelkedést jelent az előző év azonos időszakához képest. A teljes munkaidőben alkalmazásban álló közfoglalkoztatottak átlagos létszáma 2024. I. félévében 66,4 ezer fő volt. Ez 0,9 ezer fővel magasabb, mint 2023. II. félévében. Az elmúlt évtizedre visszatekintve a közfoglalkoztatás jelenlegi szintje alacsonynak mondható. A közfoglalkoztatási programban résztvevők száma 2016. II. félévében 226,0 ezer fő volt, azonban a Kormány a közfoglalkoztatás csökkentésének érdekében szigorította a program feltételeit.

1.4. A bérek alakulása

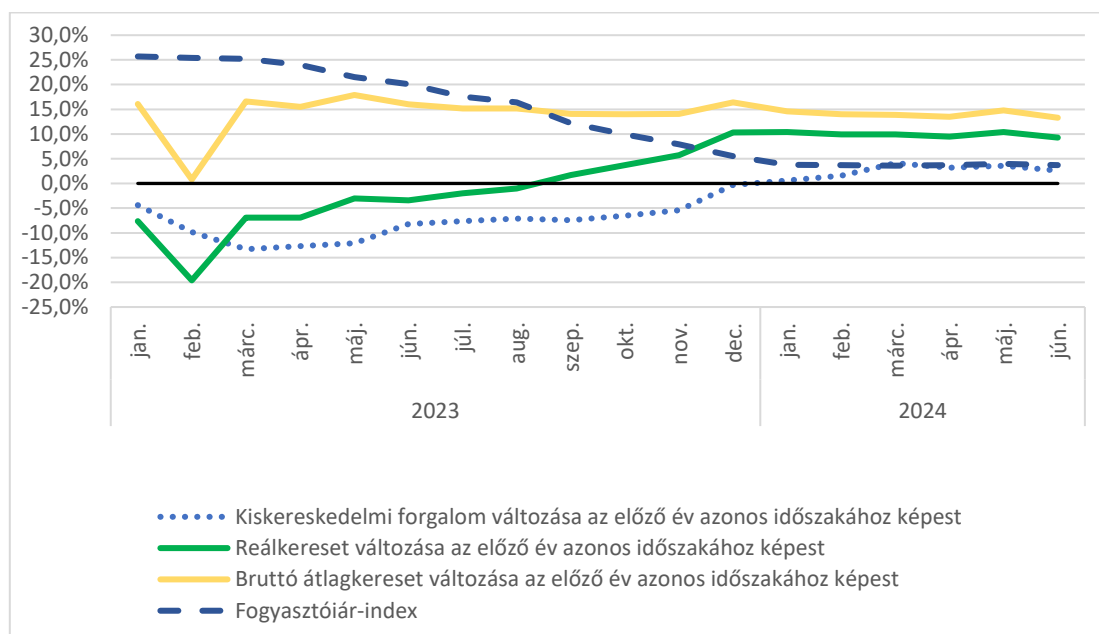
A 2024. január – 2024. június időszak átlagát tekintve a bruttó átlagkereset 634,8 ezer forint, amely **14,0%-kal magasabb az előző év azonos időszakának bruttó átlagkereseténél**. A mediánbér növekedésének üteme meghaladta az átlagbér növekedésének ütemét. 2024. I. félévében a bruttó mediánbér értéke 507,4 E Ft volt, amely az előző év azonos időszakához képest 15,9%-os emelkedést jelent. Míg a minimálbér 2023-ban 232 E Ft volt, addig 2023 decembere óta a minimálbér összege 266,8 E Ft, ami 15,0%-os emelkedést jelent. (A garantált bérminimum összege alacsonyabb mértékben emelkedett, értéke 2024-ben 10%-kal magasabb, mint 2023-ban.) A kormány szándékában áll a minimálbér, illetve a bruttó átlagkereset közötti különbség csökkentése, aminek következtében a következő években a minimálbér hasonlóan magas mértékű emelésére lehet számítani.

Az elmúlt években – részben a feszes munkaerőpiaci körülmények miatt – a nominális bérek növekedése magasabb volt, mint amekkora bérnövekedést a termelékenységi szint növekedése indokolt volna. Az előző évhez viszonyítva a munkaerőpiac feszessége némileg lazult: a potenciális munkaerőtartalék nőtt, emellett pedig csökkent az üres álláshelyek száma. 2024. I. félévében a munkaerőpiac lazulásának ellenére a bérek növekedési üteme továbbra is magas volt.

Míg a fogyasztói árak átlagos növekedése 2023. I. félévében 23,7%, illetve 2023. egészében 17,6%, addig 2024. I. félévében már csak 3,8% volt az előző év hasonló időszakához képest. Ennek következménye, hogy a reálkeresetek értéke a 2023-ban látott 2,9%-os csökkenés után ismét növekedett. 2024. I. félévében a reálkereset növekedése az előző év azonos időszakához képest minden hónapban 10% körül alakult. A reálbérek ilyen ütemű növekedése a kiskereskedelmi forgalom növekedésében azonban nem tükröződik. 2024. I. félévében ugyan nőtt a kiskereskedelmi forgalom volumene az előző évhez képest – ez részben az alacsony bázisnak is köszönhető – a növekedés dinamikája jelentősen elmaradt a reálkereset növekedésének dinamikájától. A 3. sz. ábrán látható, hogy az infláció csökkenésével a keresetek reálértéke növekedni kezdett, aminek következtében a kiskereskedelmi forgalom is mérsékelten emelkedett.

² Az adatokat torzítja, hogy a 2024. évi minimálbér már 2023 decemberében bevezetésre került, így 2023 decemberében a közfoglalkoztatottak bére is magasabb volt, mint az év korábbi hónapjaiban

A kiskereskedelmi forgalom, a bruttó átlagkereset, a keresetek reálértéke és a fogyasztóiár-index alakulása 2023-ban és 2024-ben

Forrás: KSH STADAT 1.2.1.1., KSH STADAT 20.2.1.42. és KSH gyorstájékoztatók alapján, ÁSZ szerkesztés

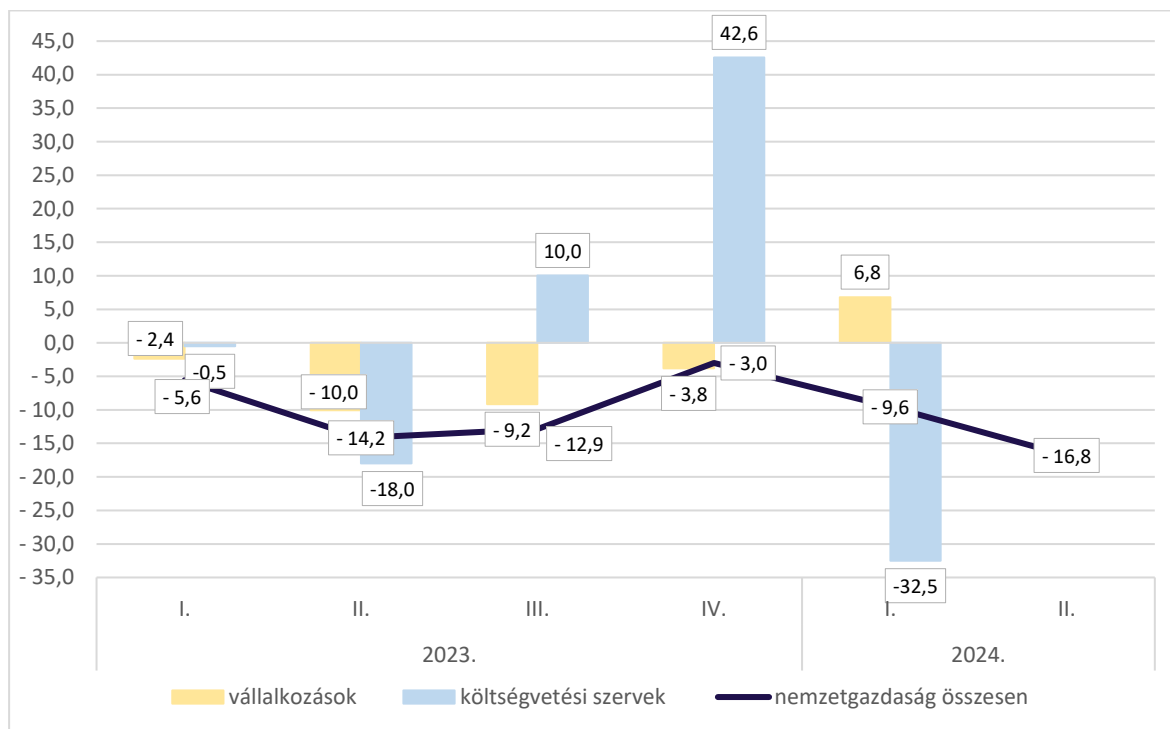
1.5. A beruházások alakulása

A beruházások volumene **2024 I. negyedévben a nyers adatok szerint 9,6%-kal elmaradt az előző év azonos időszakának értékétől**. A szezonálisan kiigazított adatok alapján az előző negyedévhez képest a beruházások volumene 3,6%-kal csökkent. A beruházások volumene **2024 II. negyedévben is csökkent az előző év azonos időszakának értékéhez képest, a nyers adatok szerint 16,8%-kal**. A szezonálisan kiigazított adatok alapján az előző negyedévhez képest a beruházások volumene 7,0%-kal csökkent. A 2024. II. negyedévben a legnagyobb mértékben a feldolgozóipar, a szállítás, raktározás, valamint a kereskedelem nemzetgazdasági ágak járultak hozzá a beruházások csökkenéséhez. A visszaesést a közigazgatás, védelem; valamint az energiaipar, illetve az ingatlanügyletek növekvő beruházási aktivitása mérsékelte.

A 2023. I. negyedév -2024. II. negyedév adatait szemlélteti a 4. számú ábra.

Tekintve, hogy 2023.volt az előző hétéves ciklus pénzei felhasználásának az utolsó éve, a közsféra beruházásainál kiugró érték látható a IV. negyedévben. Mivel jelenleg Magyarország nem fér hozzá, csak korlátozottan az európai uniós pénzekhez, tartósan alacsony szintre került a költségvetési szervek beruházása, ami a III. és IV. negyedévben is jelentősen csökkenti várhatóan az állami beruházási rátát.

Beruházások volumenváltozása a vállalkozásoknál és a költségvetési szerveknél, 2023-2024. (előző év azonos időszakához, illetve előző negyedévhez viszonyítva, %)

Forrás: KSH STADAT 3.2.1.5. és Beruházás gyorstájékoztató alapján (költségvetési szervek vállalkozások vonatkozásában II. negyedévre még nem áll rendelkezésre adat), ÁSZ szerkesztés

A beruházások visszaesése összefügg a gyenge gazdasági conjunktúrával. Az exportra termelő cégek kapacitásbővítését a külső piacok gyengélkedése fogja vissza; míg a belföldi piacon az állami beruházások elhalasztása, az uniós forráshiány és a nehézkesen élénkülő lakossági fogyasztás áll a visszaesés hátterében.

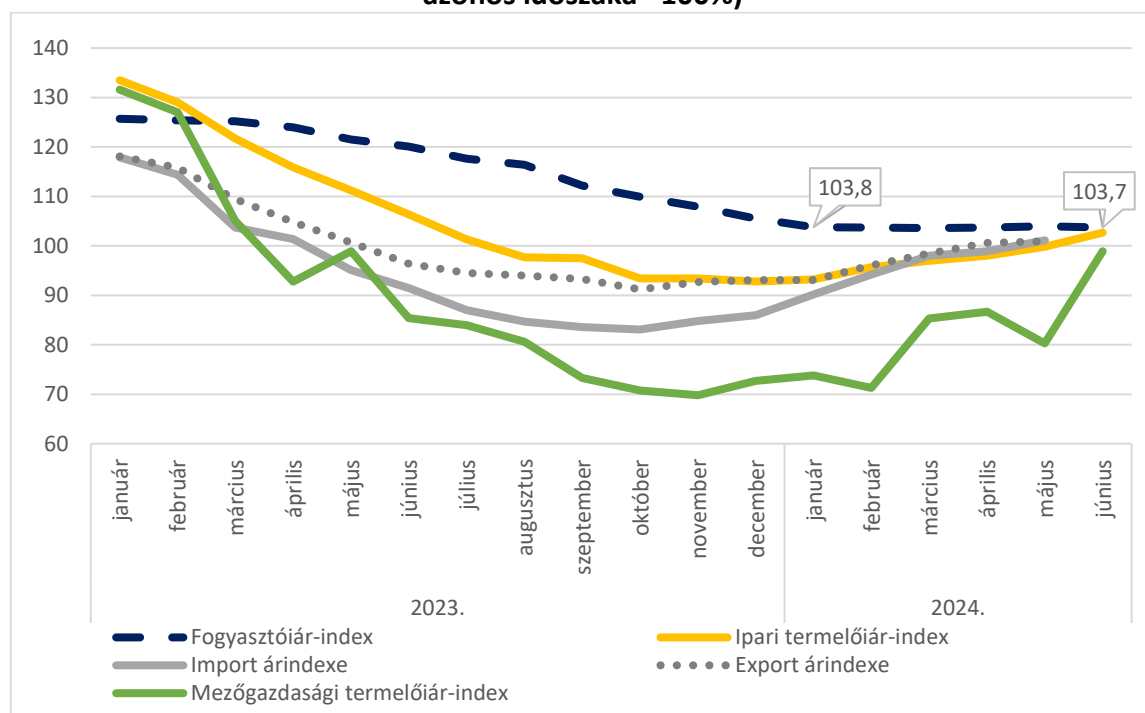
1.6. A fogyasztói árindex és a főbb árindexek alakulása

Az 5. számú ábra a fogyasztói árindex mellett néhány kiemelt árindex havi változását mutatja be az előző évhez viszonyítva.

2024. január és június között a **fogyasztóiár-index** változása kismértékű volt, 2024 I. félévében az előző év azonos időszakához képest 3,8%-kal nőttek a fogyasztói árak. A termékek árnövekedése minimális volt (1,7%), a szolgáltatásoké ezt jelentősen meghaladta (9,7%). A szolgáltatások magasabb mértékű árnövekedése nem kizárólag magyarországi sajátosság, az EU tagállamaiban is megfigyelhető, mivel a legtöbb (köz)szolgáltatás árát utólag igazítják az előző időszak inflációjához. A dezinflációs folyamat elsősorban a fogyasztói kosárban legnagyobb súllyal (2024-ben 30,1%-kal³) szereplő élelmiszerárak változatlanságának tudható be, emellett a tartós fogyasztási cikkek és a háztartási energia ára csökkent 2023. első félévéhez viszonyítva. A piaci szolgáltatások márciusi áremelkedése (elsősorban a telekommunikáció területén) ugyanakkor a fogyasztóiár-index növekedésének irányába hatott.

³ A KSH 2024 januárjától módosította a fogyasztói kosárban belüli súlyokat; legnagyobb mértékben az élelmiszerek súlya nőtt.

A főbb árindexek értékének havi alakulása 2023. január és 2024. június között (előző év azonos időszaka= 100%)

Forrás: KSH STADAT 1.2.1.1. alapján, ÁSZ szerkesztés

Össességében az inflációs mutató a jegybank 2-4%-os toleranciasávjában maradt az első félévben. Az első féléves árnövekedés mértéke némileg elmaradt az előzetes várakozásoktól⁴, így az MNB az inflációs előrejelzését lefelé korrigálta júliusban, 3,0-4,5%-os fogyasztói árnövekedéssel számolva az év egészére.

Az **ipari termelői árak** május végéig csökkentek (hónapról-hónapra egyre mérséklődő ütemben), júniusban már kismértékben emelkedtek, így összességében 2,3%-kal voltak alacsonyabbak az előző év azonos időszakához képest. Ezen belül a belföldi értékesítés árai 4,6, az exportértékesítési 1,0%-kal mérséklődtek. A belföldi árcsökkenések mögötti legfontosabb faktor az energiaszektorban (villamosenergia-, gáz-, gőzellátás, légkondicionálás területén) jelentkező árcsökkenés. Az exportkereslet mérséklődése miatt az exportértékesítési árindexek annak ellenére csökkentek, hogy a forint mind az euróhoz, mind pedig az amerikai dollárhoz képest gyengült. Az exportértékesítési árak előző évhez viszonyított csökkenése elsősorban az élelmiszeripari és a vegyipari exportértékesítési árak csökkenéséből adódott. A járműgyártásban a (forintban számított) exportértékesítési árak majdnem minden hónapban, egyre nagyobb mértékben haladták meg a 2023. évi árakat, melyet alapvetően a forintárfolyam változása magyaráz.

A mezőgazdaságban folytatódott az árcsökkenés; 2024 első félévében a mezőgazdasági termékek ára (**mezőgazdasági termelőiár-index**) 19,6%-kal volt alacsonyabb az előző év azonos időszakához képest. Az árakat elsősorban a globális kereslet-kínálat határozza meg (a tavalyi és az idei kedvező búza és kukorica termésátlagok, a mérsékelt exportkereslet), a hazai

⁴ Az MNB 2024. márciusi előrejelzése a fogyasztói árindex jegybanki toleranciasávjából (4%) való átmeneti kilépését jelezte előre az év közepén a piaci szolgáltatások visszatekintő árazása (pl. telekommunikációs szolgáltatásoknál) és a bázishatások miatt.

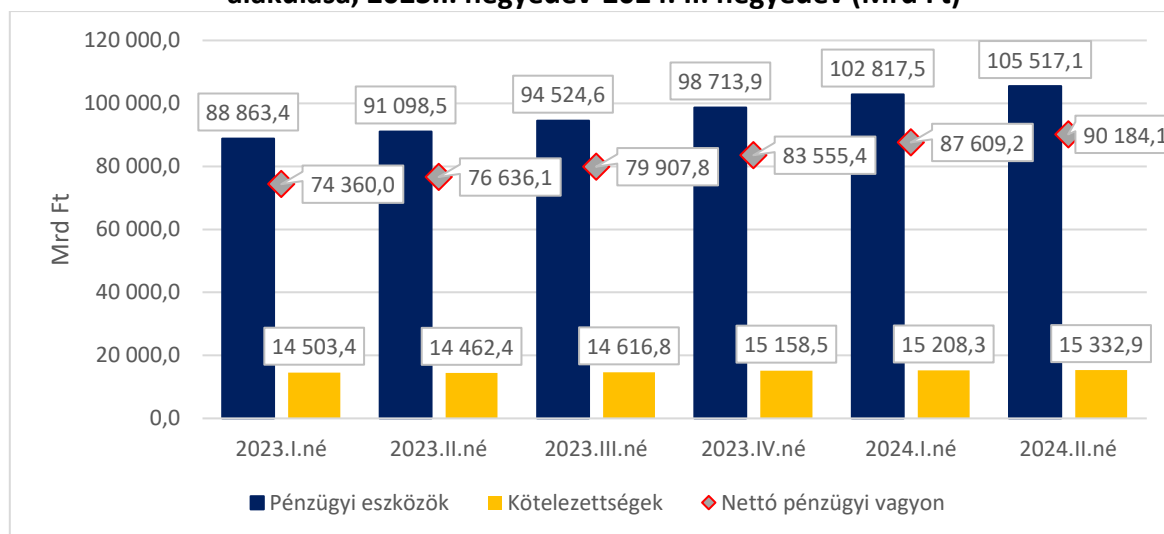
feldolgozók mérsékelt kereslete mellett. Bár 2024 I. félévében – elsősorban a műtrágya, az energia és a takarmány árcsökkenése miatt – a mezőgazdasági ráfordítások is csökkentek az előző év azonos időszakához képest (12,3%-kal), a termelői árak csökkenése annál nagyobb mértékű volt, de a félév végére már elhanyagolható mértékű volt.

1.7. A háztartások pénzügyi vagyonának alakulása

A háztartások pénzügyi eszközeinek, kötelezettségeinek és a kettő különbszeteként kapott nettó pénzügyi vagyonának 2023. I. negyedév és 2024. II. negyedév közötti alakulását a 6. sz. ábra szemlélteti. (A háztartások pénzügyi vagyonáról 2024. II. negyedévére vonatkozóan csak előzetes adatok állnak rendelkezésre.)

6. sz. ábra

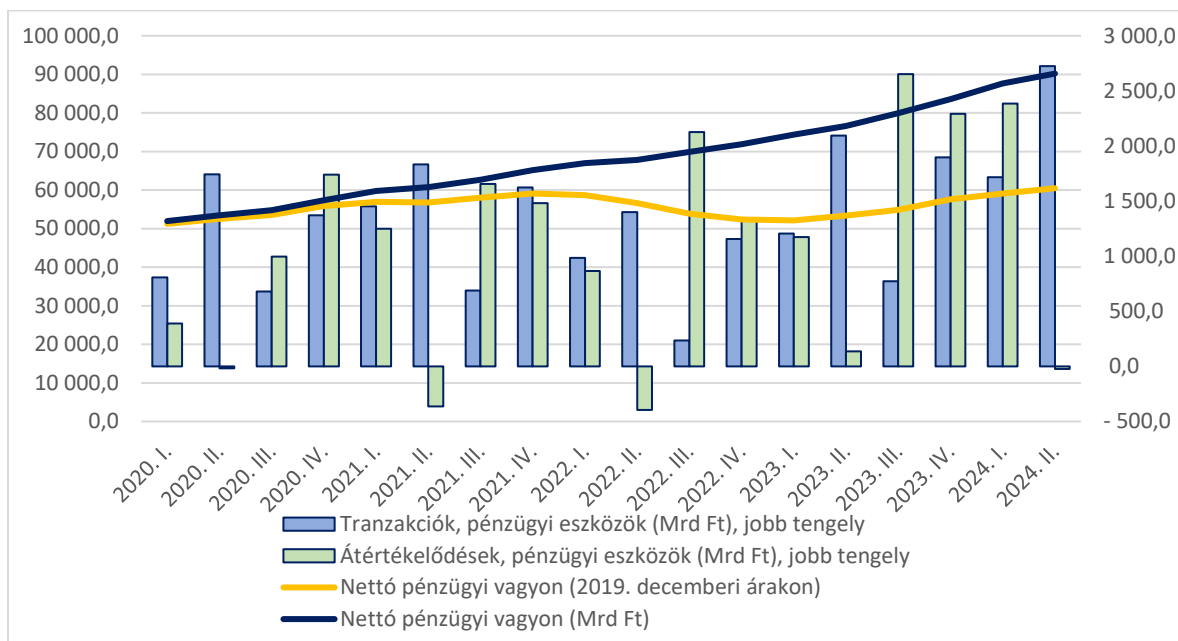
A háztartások pénzügyi eszközeinek, kötelezettségeinek és nettó pénzügyi vagyonának alakulása, 2023.I. negyedév-2024. II. negyedév (Mrd Ft)

Forrás: MNB (2024b) alapján ÁSZ szerkesztés. 2024. II. negyedévre előzetes adatok

A háztartások nettó pénzügyi vagyona 2023. június 30. és 2024. június 30. között a 2023-ban tapasztalt éves növekedési ütemeknél nagyobb mértékben növekedett. A háztartások nettó pénzügyi vagyona 2024. I. félév végén 90 184,1 Mrd Ft volt, amely 2023. I. félév végéhez viszonyítva 17,7%-os (13 548,0 Mrd Ft-os), 2023 végéhez képest 7,9%-os (6 628,7 Mrd Ft-os) növekedést jelent. A háztartások folyó áron számított, nettó pénzügyi vagyonának növekedése az elmúlt 4 évben töretlen volt. (7. ábra)

A háztartások nettó pénzügyi vagyona nominál- és reálértéken, valamint a pénzügyi eszközök tranzakciói és ártértékelődéséből eredő változása negyedévente, 2020. I. negyedév-2024. I. negyedév (Mrd Ft)

Megjegyzés: reálérték 2019-es árakon számolva

Forrás: MNB (2023a) és KSH STADAT 1.2.1.2. alapján ÁSZ számítás és szerkesztés.

A 7. sz. ábra a háztartások pénzügyi eszközeinek tranzakcióból és ártértékelődésből eredő változásait, valamint a nettó pénzügyi vagyon alakulását mutatja nominál-, illetve a 2019. december végéhez viszonyított (a fogyasztóiár-indexszel korrigált) értéken. 2024 első félévében a **nettó pénzügyi vagyon nem csak nominál-, hanem 2019. december végi reálértéken számítva is nőtt**. Összességében a háztartások nettó pénzügyi vagyonának reálértéke 13,3%-kal volt magasabb 2024 I. félév végén, mint egy évvel korábban. Hat hónap alatt a nettó pénzügyi vagyon reálértéken 7,9%-kal nőtt, az ezidő alatt bekövetkezett fogyasztóiár-növekedéssel (2,7%) számolva. A háztartások nettó vagyona reálértéken elérte, a második negyedévben már kismértékben meg is haladta a 2022. év eleji szintet.

A 2024. I. negyedéves növekedés a pénzügyi eszközök állományának nagyobb mértékű, valamint a kötelezettségek állományának kismértékű növekedése mellett valósult meg.

A **háztartások pénzügyi eszközeinek** állománya 2024. I. félévben 6 803,2 Mrd Ft-tal **(6,9%-kal)** nőtt. Az állomáynövekedésnek nagyobb része, mintegy kétharmada származott tranzakciókból. Az állomáynövekedés alapvetően két eszközcsoportnál volt jelentősebb összegű. A háztartások pénzügyi vagyonának jelentős (2024. június végén mintegy felét) kitevő **részvények és részesedések állománya fél év alatt 3 268,6 Mrd Ft-tal (6,7%-kal)** nőtt. Az állomáynövekedés harmada az üzletrészek ártértékelődéséből származott; a részesedések felértékelődését magyarázhatja a birtokolt vállalatok osztalékként ki nem vett eredménye és a vállalati eszközök (elsősorban ingatlanok, részesedések) felértékelődése. Az üzletrészek mellett a befektetési jegyek állománya nagymértékben nőtt (14,9%-kal), ami viszont elsősorban tranzakcióból eredt; 925,6 Mrd Ft értékben vásárolták a papírokat. Ezzel folytatódott a befektetési jegyekbe történő – 2023 eleje óta tartó – vagyonáramlás; 2024. június végén a háztartások pénzügyi eszközeinek már 11,4%-át tette ki a befektetési jegyek állománya. Bár – az infláció mérséklődésével párhuzamosan – megállt a készpénz és a

bankbetétek állományának visszaesése, sőt, az emelkedett (a félév alatt 6,4%-kal), a készpénz és a bankbetétek a háztartások pénzügyi vagyonán belüli aránya 2024 I. félévében tovább csökkent, a pénzügyi eszközök állományának ötödét tették ki. Az állománynövekedés elsősorban a belföldi betétállomány tranzakcióból eredő gyarapodásának tudható be.

A **háztartások kötelezettségei** csak kismértékben emelkedtek (félév alatt 174,5 Mrd Ft-tal, azaz 1,2%-kal). A növekedés főképpen az ingatlanhitelek tranzakcióból adódó, 5,5%-os állománynövekedésének köszönhető, mely növekedés nagyrészt a második negyedévben realizálódott. A fogyasztási hitelek állománya minimális mértékben emelkedett.

1.8. A kiskereskedelmi forgalom bővülése

A háztartások a rendelkezésre álló jövedelmük nagy részét fogyasztásra, kisebb részét beruházásra fordítják, a maradék jövedelemrészt pedig megtakarítják. A fogyasztási kiadások jelentős része – az áfabevétel alakulását erősen meghatározó – **hazai kiskereskedelem**ben jelenik meg. 2024 első félévében a kiskereskedelmi forgalom növekedési üteme elmaradt az előzetes várakozásoktól, ezért indokolt megvizsgálni az e jelenség mögötti okokat, ebben az infláció és a háztartások pénzügyi helyzetének szerepét.

A háztartások rendelkezésre álló jövedelme jelentősen nőtt 2024. első negyedévében⁵, 2023 első negyedévéhez képest 12,5%-kal (elsősorban a 2023. évi minimálbér és garantált bérminimum emelés, a 2024. év eleji béremelések, valamint a nyugdíjasok 13. havi nyugdíja és nyugdíjemelése miatt). Ez a növekedés nem csak nominálértékben jelentkezett; tekintettel arra, hogy a jövedelembővülésnél kisebb mértékben nőttek a fogyasztói árak, a jövedelmek reálértéke is emelkedett, kb. 10%-kal az első félévben.

2023. azonos időszakához képest, és főként decemberhez képest⁶ **emelkedett a fogyasztási hajlandóság**; a háztartások fogyasztási kiadása 2024 első negyedévében 3,6%-kal – vagyis a rendelkezésre álló jövedelem növekedésénél kisebb mértékben – nőtt az előző év azonos időszakához viszonyítva. A fogyasztási hajlandóság változása mind a bolti, mind az online kiskereskedelem forgalmi statisztikáiban megmutatkozott; az első félévben a kiskereskedelem forgalmának volumene 2,7%-kal emelkedett⁷. A kiskereskedelmi forgalom volumennövekedése először az élelmiszerüzleteknél és az üzemanyag-forgalmazóknál, majd a nem-élelmiszerjellegű üzleteknél is megjelent. A nem élelmiszerüzletek esetén a növekedés elsősorban a kisértékű cikket forgalmazó (pl. illatszer, gyógyszer, gyógyászati termék) boltok forgalomműködéséből származott, az egyszerű, nagyobb kiadást igénylő termékeket (pl. számítástechnikai, műszaki cikkek) kínáló üzletek eladásaiban nem volt fordulat éves alapon. 2024 első félévében a ma már az árucikkek széles körére kiterjedő (a kiskereskedelmi forgalom 7,9%-át kitevő) csomagküldő és internetes kiskereskedelem volumene jelentősen, 5,6%-kal haladta meg az előző év azonos időszaki értéket.

A fogyasztási kiadásoknak ugyanakkor csak egy része jelenik meg a hazai kiskereskedelemben. **A háztartások a jövedelmük egyre nagyobb részét költik külföldről/külföldön vásárolt termékekre, szolgáltatásokra.** A külföldi eladókkal szembeni online vásárlások növekedési üteme 6-8-szorosa volt a hazai kiskereskedelmi kiadások

⁵ Az elemzés készítésének időpontjában a második negyedéves adatok még nem álltak rendelkezésre.

⁶ A GKI fogyasztói bizalmi index – a decemberi emelkedés után – gyorsuló ütemben nőtt januárban, s ezzel a mutató közel kétéves rekordmagasságba emelkedett. A felmérések három évtizedes történetében még sosem fordult elő ekkora javulás egyik hónapról a másikra. (Forrás: GKI)

⁷ ezen belül az élelmiszer- és élelmiszer jellegű vegyes kiskereskedelemben 3,8, a nem élelmiszer-kiskereskedelemben 1,4, az üzemanyag-kiskereskedelemben 2,1%-kal nőtt (naptárhatástól megtisztítva, előző év azonos időszakához viszonyítva)

növekedési ütemének⁸. Kiemelkedő növekedés látható a külföldi utazások számában, valamint az utazási költségekben is.

Emellett a pénzügyi megtakarítások terén az óvatossági motívum továbbra is erős; a háztartások a rendelkezésre álló jövedelmükből továbbra is nagy arányban tettek félre, a megtakarítási ráta⁹ az első negyedévben 18,7%-ot tett ki.

Ezen jelenségek, folyamatok mind hozzájárultak ahhoz, hogy **a hazai kiskereskedelmi forgalom volumennövekedése elmaradt** a reálbérnövekedés miatt előzetesen várt, potenciális növekedési értékektől.

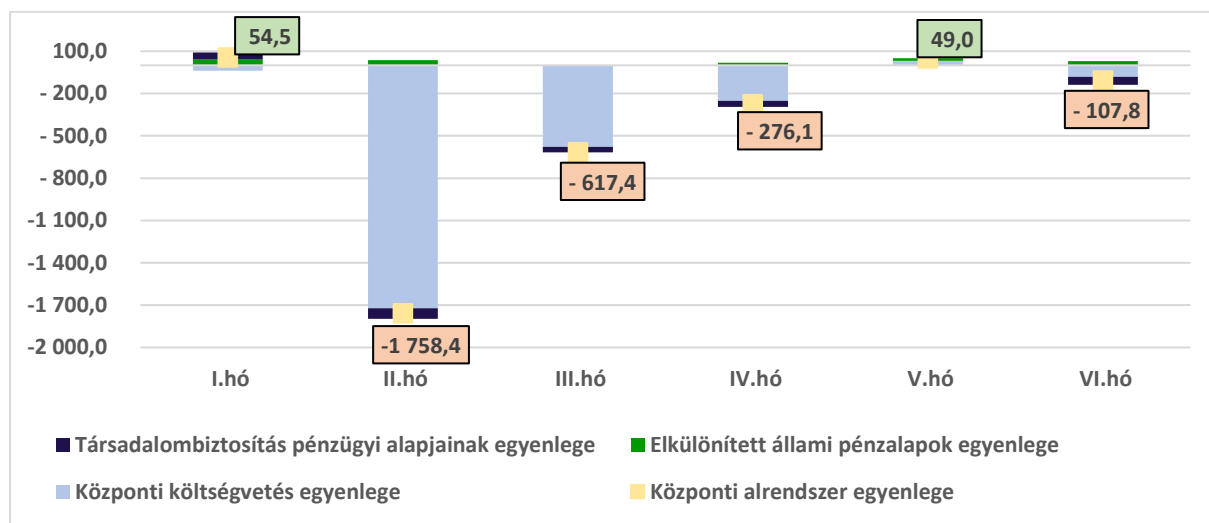
2. KÖLTSÉGVETÉS 2024. I. FÉLÉVI PÉNZFORGALMI EGYENLEGÉNEK ALAKULÁSA

2.1. A központi alrendszer pénzforgalmi egyenlegének alakulása

Az államháztartás központi alrendszerének hiánya 2024. I. félév végére **2 656,4 Mrd Ft összegben teljesült, ami a Kvtv-ben tervezett hiány (2 514,8 Mrd Ft) 105,6%-át tette ki**¹⁰. Az államháztartás központi alrendszerének 2024. I. félév végi egyenlege a központi költségvetés 2 640,1 Mrd Ft-os hiányából, az elkülönített állami pénzalapok 145,7 Mrd Ft-os többletéből, valamint a társadalombiztosítás pénzügyi alapjainak 161,9 Mrd Ft-os hiányából tevődött össze. A központi alrendszer egyenlegének alakulását havi nézetben a 8. sz. ábra mutatja be.

8. sz. ábra

A központi alrendszer havonkénti egyenlegének alakulása (2024. I-VI. hó, Mrd Ft-ban)

Forrás: MÁK ÁHT összesen 2024. 06. hó alapján, ÁSZ szerkesztés (a szám adatok a központi alrendszer egyenlegét mutatják)

A 8. sz. ábra adatai alapján látható, hogy 2024. I. félévében a központi alrendszerben január és május hónap kivételével minden hónapban hiány keletkezett, februárban jelentős összegben. A februári nagy összegű hiányt egyfelől az általános forgalmi adó elvárt időarányosnál alacsonyabb teljesülése, másfelől a februárban kifizetett 13. havi nyugdij,

⁸ 2023. I. negyedévhez viszonyítva

⁹ megtakarítások aránya a nettó rendelkezésre álló jövedelemből

¹⁰ Az áprilisban megjelent EDP jelentés szerint a 2024. évi kormányzati szektor GDP arányos hiánycélja (ESA-hiány) 4,5%, amihez a PM számítása szerint 3 982,0 Mrd Ft pénzforgalmi hiány kapcsolódik a központi alrendszerben. A június végi pénzforgalmi hiány a 2 656,4 Mrd Ft volt, ami ennek a 66,7%-át teszi ki.

valamint az államadósság finanszírozásával összefüggésben a Prémium Magyar Állampapír (PMÁP) februári kamatfizetésével kapcsolatos kifizetés okozta.

A 2024. I. félév végéig teljesült (a Kvtv-ben tervezett éves hiánycélnál is magasabb összegű) hiány háttérben bevételi oldalon főként a fogyasztáshoz kapcsolt adóbevételeken belül az általános forgalmi adó (áfa) és a jövedéki adó, valamint a gazdálkodó szervezetek befizetésein belül a társasági adó és az energia ágazat befizetéseinek elvárt időarányosnál alacsonyabb teljesítése, míg kiadási oldalon a költségvetési szervek és szakmai fejezeti kezelésű előirányzatok, az államadósság finanszírozásával összefüggő kamatkiadások, az állami vagyonnal kapcsolatos kiadások, valamint a nyugellátásokkal kapcsolatos nagy összegű kifizetések állnak.

Az év második negyedévében a költségvetési folyamatok bevételi és kiadási oldalon is kedvezőbben alakultak, mint az I. negyedévben. Ehhez bevételi oldalon hozzájárult, hogy a költségvetés adójellegű befizetéseinek esetében az elvárt időarányos teljesítéshez mért elmaradás a március végi állapothoz képest június végére 6,4%-ról 5,6%-ra csökkent (kiemelendő, hogy az áfa esetében 13,1%-ról 10,8%-ra). Másfelől kiadási oldalon az első negyedévhez képest a második negyedévben nem voltak egyszeri jellegű, az időarányost meghaladó kiadások. Mindez mintegy 1 300 Mrd Ft-tal alacsonyabb kiadást jelentett az első negyedévhez képest.

Az államháztartás központi alrendszerének főbb pénzforgalmi adatait 2024. év I. félév végén az 1. sz. táblázat mutatja be.

1.sz. táblázat

Az államháztartás központi alrendszere főbb pénzforgalmi adatainak alakulása 2024. I. félév végén Mrd Ft-ban és %-ban

Megnevezés	2024. évi Kvtv.előir.	2024. I. félévi teljesítés	2024. I. félévi teljesítés a Kvtv. %-ában
Központi költségvetés egyenlege	-2 699,7	-2 640,1	97,8%
bevétel:	26 949,6	13 002,1	48,2%
kiadás:	29 649,3	15 642,3	52,8%
Elkülönített állami pénzalapok egyenlege	184,9	145,7	78,8%
bevétel:	846,9	451,8	53,4%
kiadás:	662,0	306,2	46,2%
Társadalombiztosítási alapok egyenlege	0,0	-161,9	n.é
bevétel:	10 443,9	5 443,5	52,1%
kiadás:	10 443,9	5 605,4	53,7%
Egyenleg összesen	-2 514,8	-2 656,4	105,6%
bevétel:	38 240,3	18 897,4	49,4%
kiadás:	40 755,1	21 553,8	52,9%

Forrás: MÁK ÁHT összesen 2024.06. hó alapján, ÁSZ szerkesztés

A központi alrendszer kiadásainak és bevételeinek havi teljesülését a 9. sz. ábra mutatja be. A 2024. évi havi teljesülési arányokat az előző évek (2018-2023. évek) átlagos havi teljesülési arányaihoz viszonyítva látható, hogy a 2024. évi havi adatok (a 2024. évi február havi kiadások teljesülése kivételével) illeszkednek az előző évekhez, vagyis a bevételek és kiadások időbeli

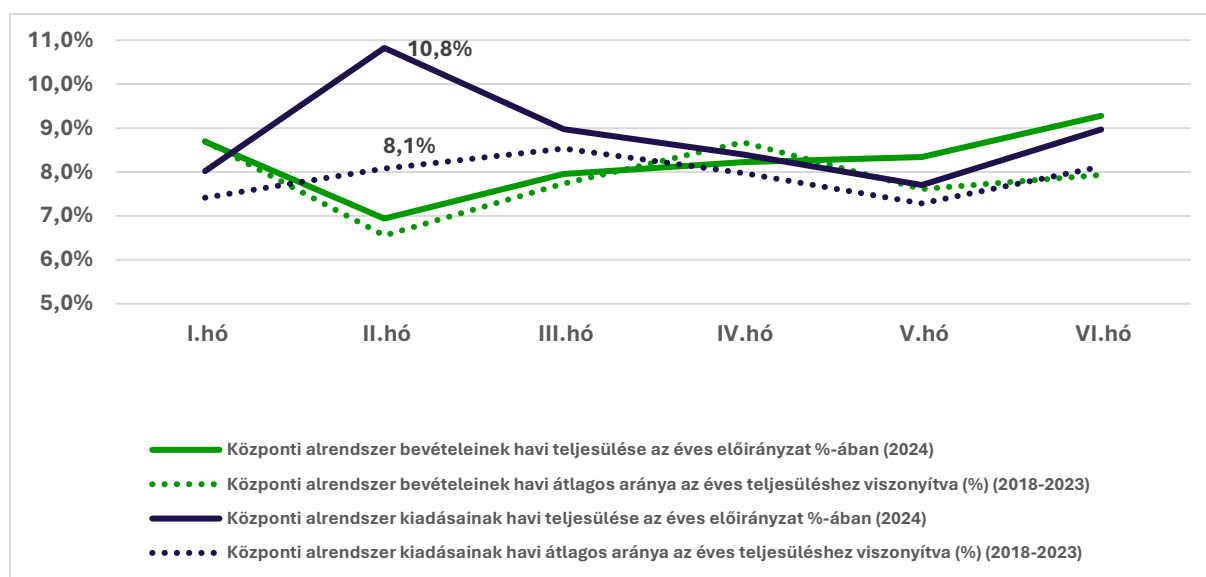
teljesülése megegyezik az elmúlt években tapasztaltakkal. A kiadások februári kiugró adata (10,8%) egyszeri tényezők eredménye (PMÁP kamatfizetés, 13. havi nyugdíj¹¹).

A kiadások összege az év első felében - a január és május hónap kivételével - minden hónapban meghaladta a bevételekét. Február és május vége között a központi alrendszer havi pénzforgalmi hiányának értéke csökkent, majd a májusi többletet követően júniusban – ez előző hónapoknál kisebb összegű – hiánnyal zárt. Az április-májusi időszakban az adófizetési szabályokból eredően több adóbevétel esetében is egyszeri (nagyobb összegű) befizetés történt, aminek következtében növekedni tudtak a költségvetés bevételei a megelőző időszak hónapjaihoz képest.

Ilyen befizetés volt például a társasági adó esetében a májusban esedékes éves elszámolás (a szokásos nagyságrendileg 50-80 Mrd Ft helyett májusban 382,2 Mrd Ft teljesült), valamint több különadó (energia ágazat befizetései, távközlési adó, biztosítási adó) esetében is az előző hónapoknál lényegesen nagyobb összegű májusi befizetés történt. Továbbá a gépjárműadó tekintetében a 2024. évi adóbefizetési szabályok megváltozása miatt (egyösszegűvé vált az adóbefizetési kötelezettség) az év többi hónapjánál lényegesen nagyobb összegű áprilisi teljesülés valósult meg.

9.sz.ábra

A központi alrendszer kiadásainak és bevételeinek havi teljesülése az előirányzat arányában és az előző évek havi átlagos teljesülési arányában 2024. I-VI. hó közt, %-ban

Forrás: MÁK ÁHT összesen 2024. 06. hó és ÁSZ adatbázis alapján, ÁSZ szerkesztés

Az államháztartás központi alrendszerének hiánya július végén 2 443,4 Mrd Ft összegű volt, ami a Kvtv-ben tervezett hiány 97,2%-át tette ki (júliusban 213,0 Mrd Ft összegű többlet keletkezett az alrendszerben). Ennek hátterében a központi alrendszer kiadásainak az előző hónapokhoz viszonyított csökkenése áll, valamint néhány nagyszámú extraprofitadó bevétel teljesítése, amelyekhez kapcsolódóan júliusban volt az előlegfizetés.

¹¹ A 13. havi nyugdíjjal kapcsolatos kifizetés 2021. évtől fokozatosan épült vissza a költségvetésbe.

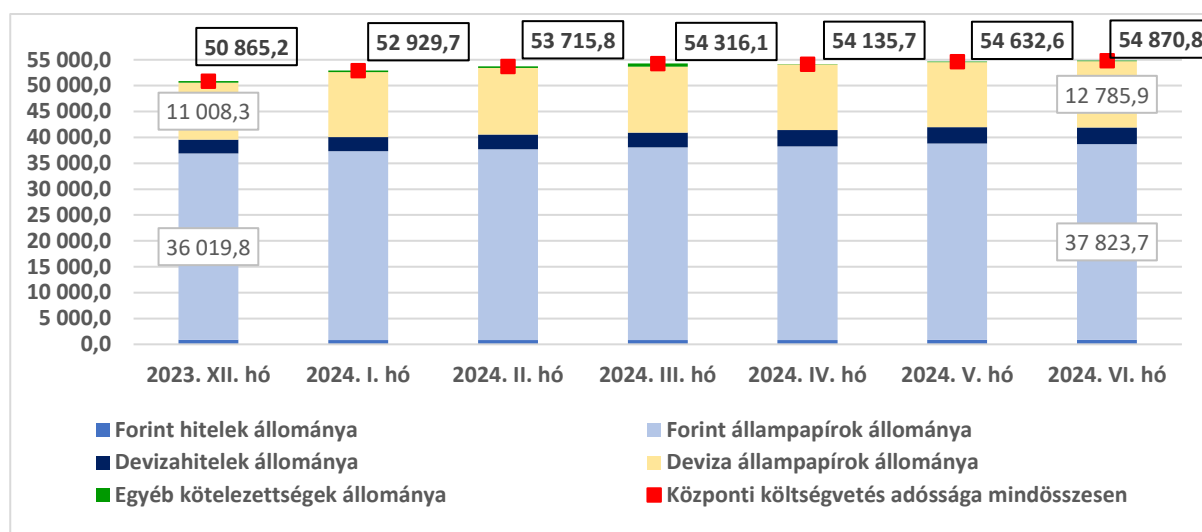
3. A KÖZPONTI KÖLTSÉGVETÉS ADÓSSÁGA ÉS AZ ÁLLAMADÓSSÁGMUTATÓ

3.1. A központi költségvetés adóssága

A központi költségvetés adóssága a 2023. év végi 50 865,2 Mrd Ft-ról 2024. június végéig 54 870,8 Mrd Ft-ra (4 005,6 Mrd Ft-tal) **7,9%-kal növekedett**. A központi költségvetés adósságának alakulását 2023. december vége és 2024. június vége között az 10. sz. ábra mutatja be.

10.sz. ábra

A központi költségvetés adósságának alakulása 2023. XII. hó - 2024. VI. hó között Mrd Ft-ban

Forrás: ÁKK Zrt. Központi költségvetés adóssága, 2024. június alapján, ÁSZ szerkesztés (Megjegyzés: A szám adatok a központi költségvetés adóssága mindösszesen adatait mutatják.)

A 2024. év I. félév végén fennálló adósság nagyobb részét a **forintadósság** tette ki, ami a teljes adósság 70,5%-át adta. Az állomány 2023. év végéhez képest 2024. év I. félév végéig **nominálisan 1 822,5 Mrd Ft-tal nőtt**, főleg az államkötvények, a diszkont kincstárjegyek, valamint a lakossági állampapírok állományának gyarapodása következtében. A **devizaadósság** értéke 2024. év I. félév végén a **teljes adósság 29,2%-át tette ki**, ami a 2023. év végi részarányhoz képest 2,3 százalékponttal magasabb. Az állomány **nominálisan 2 328,3 Mrd Ft-tal növekedett**, amit alapvetően a januárban végrehajtott nemzetközi kötvénykibocsátások (dollárkötvény és eurókötvény), valamint az áprilisban megvalósult projektfinanszírozó devizahitel lehívás eredményezett.¹² A devizaadósság forintban számított nyilvántartási értékét 2023. év vége és 2024. év I. félév vége között a forint árfolyamának az elmúlt év végéhez képest bekövetkezett gyengülése **504,1 Mrd Ft összeggel növelte**.

3.2. A központi alrendszer hiányának és adósságának finanszírozása

Az ÁKK Zrt. 2024. április 2-án – összhangban az EDP jelentésben szereplő 2024. évre tervezett kormányzati szektor hiány összegével, módosította a 2024. évi finanszírozási tervet. A módosított finanszírozási terv 2024. évre 3 983,0 Mrd Ft-os finanszírozási igény figyelembe vételével készült, ami **1 467,0 Mrd Ft-tal magasabb az eredeti összegnél**.

¹² Az egyéb kötelezettségek állománya ugyanezen időszak alatt nominálisan 145,2 Mrd Ft-tal, részarányuk a teljes adósságon belül 0,6%-ról 0,3%-ra csökkent.

2024. I. félévében 5 539,0 Mrd Ft összegű bruttó adósságkibocsátás valósult meg, ami a tervezett éves bruttó kibocsátás (9 277,0 Mrd Ft) 59,7%-át jelenti. A forintkibocsátás (3 534,0 Mrd Ft) a tervezett összeg 53,1%-ában valósult meg június végéig. Az időarányosnál magasabb összegű kibocsátást elsősorban az intézményi szereplők által vásárolt államkötvények és diszkont kincstárjegyek iránti növekvő kereslet okozta. A devizakibocsátás (2 005,0 Mrd Ft) a tervezett összeg 77,0%-ában valósult meg június végéig, amit a már ismertetett nemzetközi kötvénykibocsátások és projektfinanszírozó devizahitel lehívás tette lehetővé.

Az államadósság finanszírozáshoz kapcsolódó 2024. évi benchmark célok 2024. I. félév végi adatait a 2. sz. táblázat mutatja be.

2.sz. táblázat

A 2024. évi benchmark célok és a 2024. évi célok értéke 2024. június 30-án

Benchmark mutató	2024. évi benchmark cél	2024. június 30-i érték
Devizaarány	Legfeljebb 30%	29,2%
Euró részarány	100% (5% eltérés megengedett)	100,0%
Átlagos lejáratig hátralévő futamidő	Legalább 5,5 év	6,0 év
Átlagos átárazódási idő	Legalább 4 év	4,9 év
Fix arány	60% és 80% között	67,9%
Lakossági részarány	20% és 25% között	21,0%

Forrás: ÁKK Zrt. 2024-es finanszírozás terv időarányos teljesülés az első félévben (3.o. ábra) alapján, ÁSZ szerkesztés

3.3. Az államadósság-mutató értéke 2024. június végén

A 2024. áprilisban megjelent EDP jelentés szerint **2023. év végén** a nominális államadósság 55 134,4 Mrd Ft-os értékének és a nominális GDP 74 992,0 Mrd Ft-os értékének hányadosaként az államadósság-mutató értéke **73,5% volt**.¹³ Az EDP jelentés alapján 2024. év végén a nominális államadósság 59 343,0 Mrd Ft értéke és a nominális GDP 81 069,7 Mrd Ft értékének hányadosaként az államadósság-mutató **várható értéke 73,2%**.

2023. év végéhez képest 2024. I. félév végéig **az államadósság-mutató értéke 73,5%-ról 76,1%-ra, 2,6 százalékponttal emelkedett**.¹⁴ Az államadósság-mutató emelkedéséhez a nominális államadósság oldaláról hozzájárult a központi alrendszer 2024. év I. félév végéig kialakult időarányost lényegesen meghaladó értéke, amivel együtt járt a hiány megnövekvő finanszírozási igénye miatti központi költségvetés adósságának emelkedése. Mindezzel összefüggésben az I. félév végéig a teljes évre tervezett (2024 áprilisában 1 467,0 Mrd Ft-tal megemelt finanszírozási igényhez módosított) adósságkibocsátásnak már közel a 60,0%-a teljesült, így a központi költségvetés adóssága, és ezáltal a nominális államadósság értékének növekedése a II. félévben lassulhat. Az államadósság-mutató 2023. év végéhez viszonyított emelkedéséhez a nominális GDP oldaláról hozzájárult, hogy az év első kettő negyedében a

¹³ Az adatok megegyeznek a zárszámadási törvényjavaslatban szereplő adatokkal.

¹⁴ Az ÁKK honlapján elérhető maastrichti adósság statisztika forrása az MNB által augusztus 21-én közzétett az államháztartás és a háztartások előzetes pénzügyi számlái a nominális államadósságot az MNB számítja ki, ehhez az éves nominális GDP-t becsli a rendelkezésre álló adatai alapján, így jönnek ki a negyedéves államadósság-mutató értékek.

gazdaság teljesítménye a tervezettnél csak szerényebb ütemben tudott növekedni (a két félévre összevontan 1,5%-kal).

Az államadósság-mutató csökkentésének feltétele egyfelől a költségvetés bevételeinek növekedése, a kiadások ésszerű csökkentése annak érdekében, hogy a II. félévben az adósságkibocsátás az I. félévinél jóval szerényebb ütemben valósuljon meg. Másfelől szükséges az II. félévben a gazdasági teljesítmény – I. félévinél nagyobb arányú - növelése is.

Az adatok alapján az ÁKK Zrt. által áprilisban meghatározott 3 982,0 Mrd Ft-os, módosított nettó finanszírozási igény az év végére a KESZ prognózis alapján akár 4 400 Mrd Ft-ra emelkedhet, aminek finanszírozásához a II. félévben kevesebb, nagyságrendileg 1 360 Mrd Ft összegű nettó finanszírozás szükséges. Az államadósság-mutató 2024. év végi alakulását bizonytalanságok övezik, és több előrejelzés szerint (pl.: Európai Bizottság, OGREsearch, Budapesti Corvinus Egyetem) **2024. év végére akár 74,1%-74,3% körüli szintre is emelkedhet a 2023. év végi értékről.**

4. A KÖLTSÉGVETÉS KÖZVETLEN BEVÉTELEINEK ALAKULÁSA

A központi költségvetés XLII. A költségvetés közvetlen bevételei és kiadásai fejezetben tervezett bevételek 2024. I. félévben a törvényi előirányzat 45,4%-ában teljesültek. Ezen belül a vállalkozások költségvetési befizetései az előirányzat 50,9%-ában (az elvárt időarányostól¹⁵ 0,6%-kal elmaradva), a lakossági befizetések 49,2%-ban (az elvárt időarányost 0,9%-kal meghaladva), a fogyasztáshoz kapcsolt adóbevételek 42,2%-ban (ami az elvárt időarányostól 8,8%-kal elmaradva) teljesültek. A XLII. fejezetben tervezett adóbevételek szerkezetének alakulását mutatja a 3.sz. táblázat.

3.sz. táblázat

A főbb adócsoportok bevételeinek alakulása 2024. I. félévében (Mrd Ft-ban és %-ban)

Megnevezés	2024. évi Kvtv. előirányzat	2024. I. félévi teljesítés	Résarány az adó-csoportokon belül (2024. évi teljesítés)	2024. I. félévi teljesítés / 2024. évi Kvtv. előirányzat
Vállalkozások költségvetési befizetései összesen	2 781,9	1 415,3	17,0%	50,9%
Fogyasztáshoz kapcsolt adók összesen	10 672,2	4 500,4	54,2%	42,2%
Lakosság költségvetési befizetései összesen	4 857,2	2 391,6	28,8%	49,2%

Forrás: MÁK mérleg 2024.06.hó, 2024. évi Kvtv., ÁSZ szerkesztés

Az adóbevételek alakulását 2024-ben alapvetően meghatározta a gazdaság teljesítőképességének szerényebb javulása. A Kvtv. XLII. fejezetében megtervezett adóbevételek 46,8 %-át kitevő áfabevételek alulteljesülését alapvetően a tervezettet el nem érő fogyasztás, kiskereskedelmi forgalom-bővülés és a csökkenő beruházási volumen idézte elő, de hozzájárult a sokkal alacsonyabb (2023. évi) bázis is. A jövedéki adó esetében a fogyasztás stagnálása miatt a bevételek csak kismértékben tudtak nőni, amit az adó mértékének emelése sem tudott ellensúlyozni. Emellett a tervezés időszakában még nem látható (előző évhez kapcsolódó) bevételcsökkentő hatások (ilyen a tervezettnél alacsonyabb gazdasági növekedés, a kiskereskedelmi forgalom csökkenése) miatt több adónemnél - pl. a

¹⁵ Lásd a módszertanban.

társasági adónál – a vártnál kisebb bevételek keletkeztek. Az elvárt időarányost meghaladó nagyobb összegű teljesítés kizárólag a lakossági befizetések esetében keletkezett. A többlet a bruttó átlagkereset előző év azonos időszakához képest történt 14,0%-os növekedésének köszönhető. Időarányost meghaladó befizetések teljesültek több kisebb adónemnél is, pl. a játékadó, útdíjak, pénzügyi tranzakciós illeték esetében.

4.1. A vállalkozások költségvetési befizetései

A **társasági adó (tao) bevételek** a 2024. I. félévben az éves előirányzat 55,8%-ban, 643,3 Mrd Ft-ban teljesültek. Ez 10,6%-kal, 76,3 Mrd Ft-tal kevesebb, mint az elvárt időarányos teljesítés¹⁶. A befizetések 61,7%-a május-júniusban történt, összességében kisebb összegben, mint előző év májusában és júniusában. Ennek egyik oka, hogy a 2023. évi kedvezőtlenebb eredmények utáni pótlólagos befizetésekre 2024-ben került sor. Emellett az adóból történő visszautalások is jobban nőttek, mint a befizetések. Mivel a 2024. II. félévben fizetendő adóelőleg a 2023. után fizetett, 2024. májusában az adóbevallás készítésével véglegezett összegű társasági adó arányos része és ez a 2024. évi terv készítés időszakában még nem volt ismert, várhatóan éves szinten is el fog maradni a tervezettől a bevétel.

A **kisadózók tételes adójából (kata)** származó 2024. I. félévi bevétel az előirányzat 42,9%-ban (33,4 Mrd Ft) teljesült, az elvárt időarányostól 4,2 Mrd Ft-tal elmaradva. A 2024. évi előirányzat a 2023. évi teljesítést 10,1%-kal haladja meg, a tényleges teljesítés 2024. I. félévben minden hónapban kevesebb lett, mint az előző év azonos hónapjaiban. A tervezettől kevesebb adóbevétel az adózók számának csökkenésével van összefüggésben.

A **kisvállalati adóból (kiva)** származó bevételek (102,5 Mrd Ft) 2024. I. félévében nem érték el az elvárt időarányos 46,5%-ot, 45,0%-ban teljesültek.

A **kiskereskedelmi adóból származó bevételek** 2024. I. félévben az előirányzat 12,4%-ban, 31,0 Mrd Ft összegben teljesültek, elmaradva az elvárt időarányos 15,0%-tól. 2024. I. félévben a 2023. év utáni adóelszámolás történt meg, ennek összege az előző év hasonló időszakának 57,2%-át tette ki¹⁷. Ez az arány magasabb az előző év azonos időszakához képest, amit az adómérték növekedése eredményezett, és ennek hatása a 2023. év utáni (2024-ben történt) adóbefizetésben is jelentkezett. A 2024. júliusban és októberben esedékes adóelőleg alapja a megelőző adóév nettó árbevétele, azaz nem fogja érinteni a kiskereskedelmi forgalom változása tárgyévben.

2023. júliustól vezették be az ún. **széndioxidkvóta adót**¹⁸, amelyből befolyt bevétel 37,9 Mrd Ft, 2024. június 30-ig a negyedéves adóelőleg (február és május 15.) és a 2023. adóév elszámolása után. A Kvtv. ezen a jogcímen bevételi előirányzatot nem tartalmaz, így a bevétel többletet jelent az eredetileg tervezett adóbevételi összeghez képest.

4.2. A fogyasztáshoz kapcsolt adók

A 2024. I. félévben az **áfabevételek** az éves előirányzat 41,3%-ban teljesültek, az elvárt időarányosnál 10,7%-kal és **426,0 Mrd Ft-tal** alacsonyabb szinten. A fogyasztás mellett a bevételeket befolyásolja még a beruházások, valamint az államháztartási szektor

¹⁶ A teljesítés a havi előlegek és a mérleg elfogadásakor rögzített adózás előtti eredmény után május-júniusban ténylegesen fizetett adóból áll össze.

¹⁷ Ez a kimagasló 2022. évi és a visszaeső 2023. évi kiskereskedelmi forgalom következménye.

¹⁸ Az EU kibocsátáskereskedelmi rendszer hatálya alatt lévő jelentős szén-dioxid kibocsátó vállalkozások, éves szinten egy meghatározott mennyiségű kvótával rendelkeznek, ami meghatározott CO₂ kibocsátásra, ingyenesen jogosítja fel őket. Az új adó magát az ingyenes kibocsátásra kiadott kvótákat adóztatja bizonyos feltételek mentén.

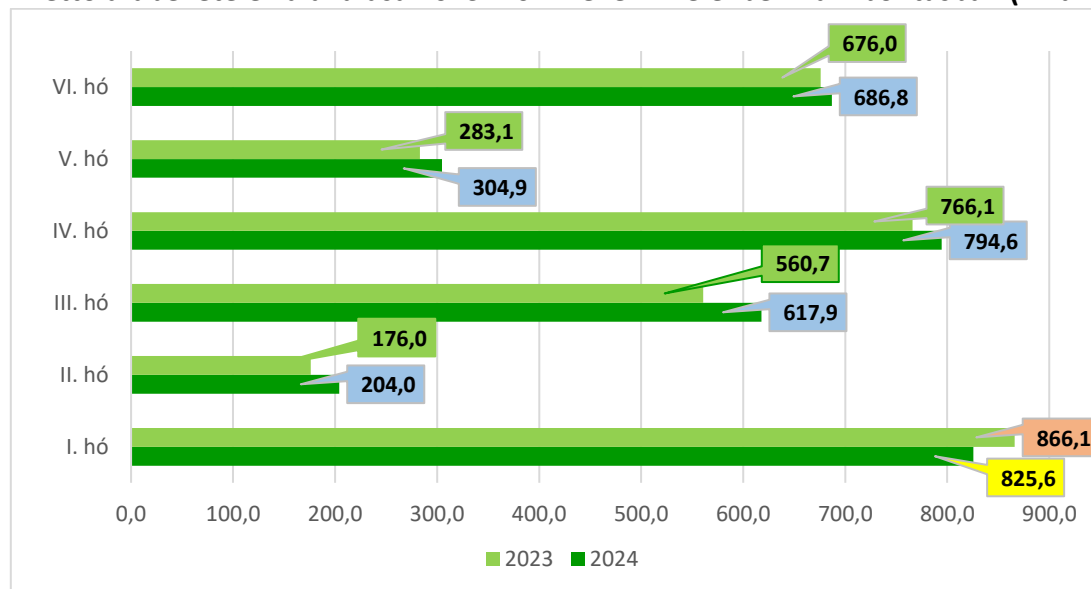
vásárlásainak alakulása. Az állami beruházások kiadásait 675 Mrd Ft-tal csökkentette 2024-ben a kormány egy 2024. április bejelentés alapján.

2024. I. félévben a bruttó áfabevételen belül 46,5%-a volt a visszautalások aránya, ez 2023-hoz képest kedvezőbb (akkor 48,2% volt¹⁹.) **A kiutalások csökkenésének köszönhetően a befizetett áfa nem, de a nettó áfa értéke nőtt 2023-hoz képest.**

A nettó áfabevételek havi alakulását mutatja be a 11.sz. ábra.

11.sz. ábra

A nettó áfabevételek alakulása 2023- 2024. évek I. félévben havi bontásban (Mrd Ft)

Forrás: NAV adatszolgáltatás alapján ÁSZ szerkesztés

Január kivételével a nettó áfabevétel minden hónapban meghaladta az előző évit.

A 4. sz. táblázat azt mutatja be, hogy a TEÁOR szerinti megbontásban melyek voltak azok az ágazatok, amelyeknél a legnagyobb összegben nőtt 2022-2024. I. félév időszaka közt a belföldi áfabefizetések összege.

¹⁹ 2023-ban a kiutalások növekedéséhez több tényező járult hozzá. Az exportértékesítések 10% körül bővültek, ami a visszaigényelhető áfát növelte, ugyanakkor áfabefizetést nem generált (tekintettel arra, hogy az exportértékesítések után nem kell áfát fizetni). A visszautalások összegét növelte az, hogy a gazdasági társaságok az emelkedő kamatkörnyezetben nagyobb arányban kezdeményezték a kiutalásokat, mint 2022-ben (figyelembe véve, hogy az adóhatóságnál hagyott áfabefizetések után az állam nem fizet kamatot) Lásd még: Barta B. (2023): *Milyen okok állnak az ÁFA-visszatérítések megugrása mögött, 2023. július 18., Andersen Magyarország* alapján.

A legnagyobb belföldi áfa befizetéseket teljesítő ágazatok 2024. I. félévében (M Ft-ban)

Megnevezés	2022. I. félév	2023. I. félév	2024. I. félév	Változás (2024. I. félév / 2022. I. félév) %
	havi átlag (M Ft)			
Nagykereskedelem	191 148,2	200 395,2	191 060,3	100,0%
Kiskereskedelem	81 013,0	90 330,5	97 690,4	120,6%
Villamosenergia-, gáz-, gőzellátás-, légkondicionálás	69 301,8	126 885,4	75 231,3	108,6%
Gépjármű kereskedelme, javítása	52 451,1	62 767,2	66 823,2	127,4%
Szakmai, tudományos, műszaki tevékenység	48 107,7	51 138,7	57 934,6	120,4%
Gép, különféle berendezések, műszer gyártás	44 020,8	49 217,9	51 106,2	116,1%
Közigazgatás, oktatás, humán- egészségügyi, szoc. ellátás	27 168,5	34 617,7	44 367,5	163,3%
Kösztyűgyártás, kőolaj-feldolgozás	45 711,1	46 368,1	44 218,7	96,7%

Forrás NAV adatszolgáltatás. alapján, ÁSZ szerkesztés

A bemutatott időszakban a legnagyobb mértékben a *közigazgatás, oktatás, humán-egészségügyi, szociális ellátás* ágazat befizetése nőttek (63,3%-kal). Ezen ágazat negyedéves volumenindexe is folyamatosan nő 2021. IV. negyedéve óta, elsősorban a magánegészségügy szolgáltatások növekedése miatt. A *gépjárműkereskedelem és javítás*, valamint a *szakmai, tudományos, műszaki tevékenység* ágazatok befizetése is meghaladta a 20%-ot 2022. I. félév átlagát és a 2024. I. félév átlagát összehasonlítva. A gépjárműkereskedelem és javítás negyedéves volumenindexei 2022. II. félévétől nem érik el az előző év azonos időszakát, ezért a belföldi áfabefizetés növekedése a magasabb árakból ered. A szakmai, tudományos, műszaki tevékenység ágazatban az áfabefizetések növekedése a két év alatt megduplázódott (6,3%-ról 13,3%-ra nőtt a bevétel előző évhez képest) és összességében 20,4%-kal nőtt.

A **jövedéki adóból származó bevételek** az előirányzat 44,6%-ban (747,5 Mrd Ft) teljesültek, az elvárt időarányosnál 2,9%-kal (22,2 Mrd Ft-tal) alacsonyabb szinten. A jövedéki adóbevétel 55,5%-át adta az I. félévben az üzemanyagok utáni jövedéki adóbevétel, ami meghaladja a tervezettet (annak 54,7%-a).

A 2024. évi költségvetés tervezésekor már kalkuláltak az uniós jogharmonizációs kötelezettség²⁰ miatti, 2024. január 1-től hatályos jövedéki adómérték emeléssel az energiatermékekre. A jogharmonizáció következtében a jövedéki adónak²¹ a benzinnél 139,5 Ft/liter, a gázolajnál 128,2 Ft/liter árra kellett volna emelkednie. Ezzel szemben hazánkban a benzin esetében 152,55 Ft/literre, a gázolaj esetében 142,9 Ft/literre emelték a jövedéki adó értékét, ami magasabb az EU-tól elvártnál- vagyis a tervezettnél magasabb adóbevételnek kellett volna keletkeznie azonos fogyasztás mellett. A NAV jövedéki statisztikája

²⁰ Az Európai Parlament és a Tanács 2003/96/EK irányelve (2003. október 27.) az energiatermékek és a villamos energia közösségi adóztatási keretének átszervezéséről meghatározza, hogy a tagállamoknak legalább mekkora adóterhelést kell alkalmaznia az energiatermékek esetében. Ez azt jelenti, hogy az adómértéket minden év január elsején, az előző év október első munkanapján érvényes árfolyam alapján korrigálni szükséges.

²¹ Ha a világpiaci ára az 50 amerikai dollár USD/hordó értéket meghaladja

alapján a benzin, illetve gázolaj fogyasztás²² 2024. I. félévben az előző évhez hasonlóan alakult. Ennél az adónemnél jelzett 53 Mrd Ft teljesülési kockázatot az ÁSZ a Kvtv. véleményezése során. Számításaink szerint, ha 2024-ben a végső fogyasztás volumene előző év azonos időszakához viszonyítva nem haladja meg a 2024. I. félévi szintet, azaz a 2,6%-ot az előző év azonos időszaka százalékában, és az üzemanyagfogyasztás literben az év hátralevő részében is csak az előző évit éri el, **akkor közel 100 Mrd Ft-tal teljesülhet alul az adóbevétel.**

4.3. A lakosság költségvetési befizetései

A Lakosság költségvetési befizetései közül a **személyi jövedelemadó** (szja) bevételek 2024. I. félévben az éves előirányzat 48,6%-át érték el. Ez kismértékben magasabb az elvárt időarányosnál (47,8%), amelynek oka, hogy – a korábbi évekkal ellentétben - az éves minimálbér emelés²³ már 2023. december 1-től megtörtént, így annak szja vonzata már a januári befizetéseket növelte. Csökkentette az I. félévi bevételeket, hogy a béren kívüli juttatások és egyes meghatározott juttatások utáni adófizetési kötelezettség haviról negyedévre változott (ezért a II. negyedévi adóbevételek júliusban kerültek jóváírásra). Összességében az adókedvezmények a bevételek 10,6%-t tették ki, ami nem éri el az előző év azonos időszaka arányát (11,1%), az szja bevételek adókedvezményeknél nagyobb növekedése miatt.

A **Lakossági illetékekből** származó bevételek 2024. I. félévben az előirányzat 45,5%-ban, 127,4 Mrd Ft-ban teljesültek, alatta maradva az elvárt időarányosnak (49,0%). Mivel az illetékek meghatározó része (67,0%-a) ingatlanhoz kapcsolódó visszterhes vagyonátruházási illeték, alakulását befolyásolja az ingatlanpiac alakulása. 2024 első negyedévében országosan 23,1%-kal bővült az adásvételi tranzakciószám az előző évi mélyponthoz képest, de ez csak időben eltolódva, 2024. II. negyedévtől mutatkozik meg illetékbevételekben.

Az 5. sz. táblázat az éves előirányzat elvárt időarányos részétől eltérő, jelentősebb adónemekből származó bevételeket mutatja be. Az elvárt időarányostól legnagyobb mértékben az áfabevételek, a társasági adóbevételek és a jövedéki adó-bevételek maradtak el.

²² Importból, adóraktárból és tagállamból szabadforgalomba bocsátott jövedéki termékek mennyisége

²³ A minimálbér 266,8 eFt-ra (15%-kal), a garantált bérminimum 326 E Ft-ra (10%-kal) emelkedett.

Az éves előirányzat időarányos részétől nagyobb mértékben eltérő bevételi teljesítések alakulása a „XLII. A költségvetés közvetlen bevételei és kiadásai” fejezetben* (M Ft)

Bevételek	Kvtv. előirányzat 2024.	2024. I-VI. havi teljesítés összesen	Kvtv. előirányzat %-ában	elvárt időarányos teljesítési arány
Általános forgalmi adó	8 574 000,0	3 536 914,0	41,3%	46,2%
Társasági adó	1 153 266,0	643 314,2	55,8%	62,4%
Jövedéki adó	1 677 700,0	747 498,9	44,6%	45,9%
Lakossági illetékek	280 084,7	127 399,0	45,5%	49,0%
Kiskereskedelmi adó	249 700,0	30 970,5	12,4%	15,0%
Kisadózók tételes adója	77 800,0	33 404,8	42,9%	48,3%
Kisvállalati adó	227 600,0	102 489,4	45,0%	46,5%
Cégautóadó	80 800,0	39 523,8	48,9%	49,3%

*Forrás MÁK mérleg 2024.06.hó, 2024. évi Kvtv. alapján, ÁSZ szerkesztés
(* a legalább 25 Mrd Ft összegben teljesült bevételek)*

5. A KÖLTSÉGVETÉS EGYES KÖZVETLEN KIADÁSAINAK ALAKULÁSA

5.1. A Lakástámogatások előirányzat kiadásainak alakulása

A XLII. A költségvetés közvetlen bevételei és kiadásai fejezetben a 29. cím, **Lakástámogatások**²⁴ 2024. évi előirányzatát 181,7 Mrd Ft összegben tervezték, ez 40,9%-a a 2023. évi teljesítésnek. A **CSOK felhasználási területe szűkült**, összege a felhasználási cél, valamint a gyermekszám függvényében változik. A CSOK mellett 2024. január 1-jétől igénybevehető az államilag kamattámogatott, legfeljebb 3%-os fix kamatozású és legfeljebb 50 M Ft összegű CSOK Plusz lakáscélú kölcsön is. A CSOK Plusz lakáscélú kölcsön esetében a második gyermek megszületésétől gyermekenként 10 M Ft hitelösszeg elengedés igényelhető. A CSOK feltételeinek változása a lakástámogatások összegének csökkenése irányába hatott 2023-hoz képest. A teljesítés a 2024. I-VI. hónap közt 88,2 Mrd Ft volt, ami az előirányzat 48,5%-a (2023. I. félévében az előirányzat 86,3%-a teljesült, ennek fő oka a 2022. december 31-ig tartó otthonfelújítási program áthúzódó támogatásainak 2023. elején történő kifizetése volt).

Az Otthonteremtési/felújítási kamattámogatás az előirányzat 83,4%-ában teljesült, utóbbi második féléves hasonló volumenű teljesülése esetén a lakástámogatások kiadásai 10-15 Mrd Ft-os teljesülhetnek túl.

²⁴ A Lakástámogatások előirányzat finanszírozza a lakáscélú állami támogatásokat, többek között a családi otthonteremtési kedvezményt (CSOK), az otthonfelújítási támogatást, az adó-visszatérítési támogatást, az otthonteremtési kamattámogatást, valamint a jelzáloghitelek csökkentésének támogatását is.

5.2. A Nemzeti Család- és Szociálpolitikai Alap kiadásainak alakulása

A Nemzeti Család- és Szociálpolitikai Alap (NCSSZA) kiadási előirányzatainak összegét 771,8 Mrd Ft-ban tervezték. 2024. I. félévében a kiadások 400,1 Mrd Ft-ot értek el, ami 51,8%-os teljesítés (ehhez hozzájárult, hogy februárban a 13. havi nyugdíjhoz hasonlóan a különböző ellátásokban részesülő személyek is részesültek 13. havi ellátásban).

Az NCSSZA előirányzatán belül meghatározó a **Családi támogatások előirányzata** (408,5 Mrd Ft-tal), ami az NCSSZA előirányzat 52,9%-át teszi ki. A Családi támogatások előirányzat 2024. január-június között 212,8 Mrd Ft összegben teljesült, ami az éves előirányzat 52,1%-a. A Családi támogatások alakulását a 6.sz táblázat mutatja be részletesen.

6.sz. táblázat

A Családi támogatások előirányzatainak alakulása 2024. I-VI. hónapban (Mrd Ft)

Megnevezés	2024. évi Kvtv. előirányzat	2024. I-VI. hó közti teljesítés	2024. I-VI. hó Kvtv. %-ában
Családi támogatások, ebből:	408,5	212,8	52,1%
Családi pótlék	307,3	153,1	49,8%
Anyasági támogatás	6,2	2,7	43,5%
Gyermekgondozást segítő ellátás	55,7	26,8	48,1%
Gyermeknevelési támogatás	10,2	4,7	46,0%
Gyermekek születésével kapcsolatos szabadság megtérítése	4,9	2,4	49,0%
Életkezdési támogatás	20,6	22,3	108,3%
Pénzbeli és természetbeni gyermekvédelmi támogatások	2,9	0,0	0,0%
Gyermektartásdíjak megelőlegezése	0,9	0,8	88,9%

Forrás: MÁK Központi alrendszer bevételei és kiadásai részletesen alapján, ÁSZ szerkesztés

2024. I-VI. hónapban az Anyasági támogatás kiadásai maradtak el az időarányostól, míg az Életkezdési támogatásra²⁵ és a Gyermektartásdíj megelőlegezésére fordított kiadások meghaladták időarányosan az előirányzatot, a többi kiadás időarányosan teljesült. Az Anyasági támogatás előirányzat teljesítése a vártnál alacsonyabb gyermekszületési szám miatt maradt el, míg az Életkezdési támogatás előirányzat kiadások növekedésének oka, hogy 2024-ban az életkezdési letéti számlákon nyilvántartott követelés összegére²⁶ fizetett kamat mértéke meghaladta a 2023-ban fizetett kamat mértékét, ezen kívül az életkezdési letéti számlákon nyilvántartott összeg is nőtt a tavalyihoz képest. Az Életkezdési támogatások magas arányú első félévi teljesítését magyarázza, hogy a Kincstár a megnyitott életkezdési letéti számlákon minden év február 1. napján a jóváírás évét megelőző naptári évre vonatkozóan ír jóvá támogatást és kamatot az éves átlagos fogyasztói árindex százalékos mértékével megegyező mértékben, így a második félévben jelentős összegű kifizetés már nem várható.

A Pénzügyminisztérium fejezetben tervezett, **Korhatár alatti ellátások** kiadási előirányzatainak összegét 131,3 Mrd Ft, a **Jövedelempótló és jövedelemkiegészítő ellátások** kiadási előirányzatainak összegét 77,9 Mrd Ft-ban tervezték. 2024. I. félévében a kiadások a Korhatár alatti ellátások esetében 68,4 Mrd Ft-ot értek el, ami 52,1%-os teljesülést jelent, míg a Jövedelempótló és jövedelemkiegészítő ellátások esetében 42,7 Mrd Ft-ot, ami 54,8%-os

²⁵ A Magyar Állam támogatása a fiatal felnőttek életkezdésének anyagi megalapozásához.

²⁶ Az életkezdési letéti számlákon nyilvántartott összeg 2021-óta folyamatosan növekszik. Az idei év elejére jellemző, nagyarányú forrásbeáramlás miatt a 2024. február 13-tól hatályos 22/2024. (II. 12.) Korm. rendelet értelmében a Start-számlára történő befizetések felső határa számlánként, egy naptári évben az 1,2 M Ft-ot nem haladhatja meg.

teljesülés. Az említett előirányzatok az időarányosnál magasabb (2,1%-kal, illetve 4,8%-kal) kiadásait a 2024 februárjában kifizetett 13. havi ellátások hatása okozza.

A **Járási szociális feladatok** ellátása cím 2024. évi előirányzata 129,3 Mrd Ft, ami az NCSSZA előirányzatának 16,8%-át tesz ki. 2024. január-június között az előirányzat 48,9%-a, 63,2 Mrd Ft került kifizetésre. Az időarányosnál valamelyest alacsonyabb teljesítés oka, hogy a 2024. januárban fizetendő szociális ellátásokat már 2023. decemberben kifizették.

5.3. Egyedi és normatív támogatások

A XLII. A költségvetés közvetlen bevételei és kiadásai fejezetben a 24. cím, **Babaváró támogatások** 2024. évi előirányzatát 227,0 Mrd Ft összegben tervezték, amely 28,3%-kal haladta meg a 2023. évi teljesítést. A kifizetés a 2024. I-VI. hónap közt 103,2 Mrd Ft volt, ami az előirányzat 45,5%-a. (2024. I. félévében az előző évinél közel 10%-kal alacsonyabb volt születésszám).

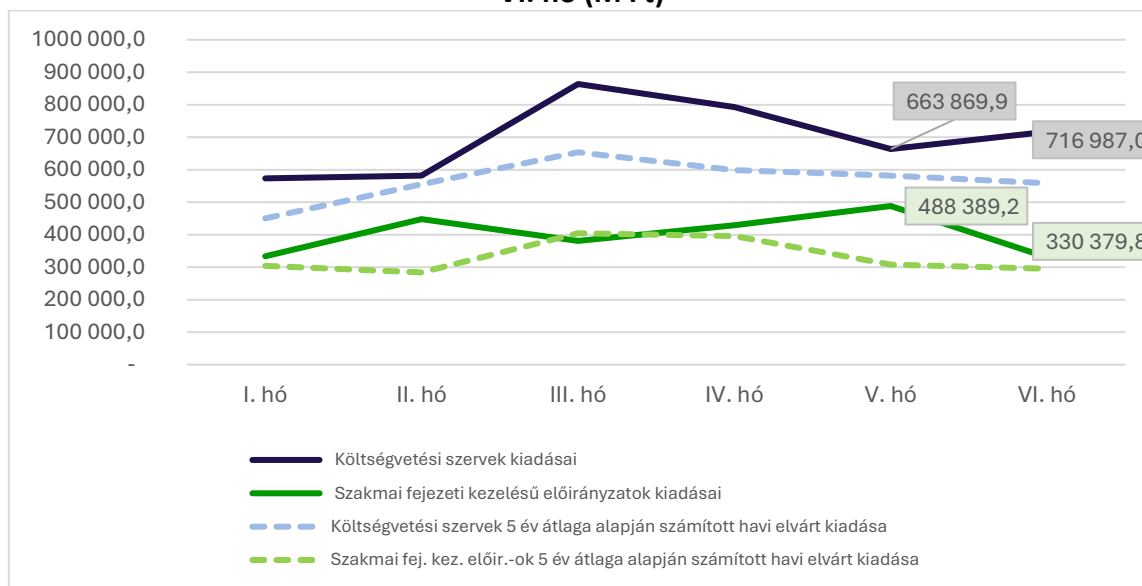
A **Diákhitel konstrukciók** támogatása 2024. évi előirányzatát 27,9 Mrd Ft összegben tervezték, ez 46,1%-kal haladja meg a 2023. évi teljesítést. A kifizetés a 2024. I-VI. hónap közt 10,8 Mrd Ft volt, ami az előirányzat 38,7%-a. Az év második felében az előirányzat túllépésének kockázata csekély, tekintettel arra is, hogy az év második felében az első félévhez hasonló feltételek mellett lehet igénybe venni a diákhitelt.

6. A KÖZPONTI KÖLTSÉGVETÉSI SZERVEK BEVÉTELEINEK ÉS KIADÁSAINAK ALAKULÁSA, A SZAKMAI FEJEZETI KEZELÉSŰ ELŐIRÁNYZATOKRÓL TELJESÍTETT KIADÁSOK

A Kvtv. a központi költségvetési szervek kiadásaira 7 241,9 Mrd Ft-ot, a fejezeti kezelésű előirányzatok kiadásaira 4 134,6 Mrd Ft-ot tartalmaz. A bevételek tervezett összege a központi költségvetési szerveknél 1 618,8 Mrd Ft, a fejezeti kezelésű előirányzatoknál 323,0 Mrd Ft volt, ezek az első félében 88,8%-ban és 73,2%-ban teljesültek.

A **központi költségvetési szervek** kiadásai az első hat hónapban 4 193,8 Mrd Ft-ban teljesültek, a tervezett összeg 57,9%-ában. A **fejezeti kezelésű előirányzatoknál** a kiadások 2 411,9 Mrd Ft-ban, a Kvtv-ben tervezett összeg 58,3%-ában teljesültek. A költségvetési szervek és fejezeti kezelésű előirányzatok kiadásainak havi alakulását az 1. számú ábra szemlélteti. A 12. ábra a 2024. évi havi teljesülési arányokat az előző évek (2018-2023. évek) átlagos havi teljesülési arányaihoz viszonyítva (szaggatott vonalak) mutatja be.

A költségvetési szervek és fejezeti kezelésű előirányzatok kiadásainak alakulása 2024. I-VI. hó (M Ft)

Forrás: MÁK Áht. 2024.06 hó alapján, ÁSZ szerkesztés

A költségvetési szervek kiadásai a márciusi kiemelkedő teljesülést követően csökkentek, de **áprilisban és májusban is magasabban teljesültek a korábbi évek átlagánál**. Júniusban megkezdődött az Európai Unió Tanácsa 2024. évi második félévi magyar elnöksége. Az elnökség többletfeladatai ellátására június végéig 20,1 Mrd Ft-ot csoportosítottak át - 5,2 Mrd Ft-ot a rendkívüli kormányzati intézkedések tartalékából, 11,1 Mrd Ft-ot a Központi Maradványszámolási Alapból és 3,8 Mrd Ft-ot az egyéb céltartalékból - a miniszterelnökség és a minisztériumok számára. Az első félévben a kiadások összesen 4 193,8 Mrd Ft-ban teljesültek, és 794,4 Mrd Ft-tal haladták meg a megelőző öt év átlagos kiadása alapján számított elvárt kiadásokat.²⁷

Számottevő, 389,3 Mrd Ft nem tervezett kiadás teljesült az egyéb elvonások, befizetések kiadási soron az első félévben, amely a kiadási többlet majdnem felét (49,0%-át) jelentette. Ebből márciusban (258,7 Mrd Ft), áprilisban (60,1 Mrd Ft) és júniusban (46,5 Mrd Ft) teljesült. Ugyanakkor ezen kiadás a költségvetés másik előirányzatán megjelenik a bevételek között.

Áprilisban döntés született a **járó-és fekvőbeteg-ellátást nyújtó állami, önkormányzati, egyházi tulajdonban álló egészségügyi szolgáltatók**, továbbá a felsőoktatási intézmény részeként működő klinikai központok részére **nyújtandó 63,4 Mrd Ft többlet működési támogatásról**. A támogatást szállítói és egyéb tartozások kiegyenlítésére volt felhasználható 2024. május 31-ig. A kormány júniusban módosította rendeletét²⁸, a NEAK-hoz csoportosított,

²⁷ A költségvetési szervek időarányost meghaladó kiadásai közvetlenül nem jelentik a hiány növekedését, mivel egy költségvetési szerv csak akkor tud kiadást teljesíteni, ha ehhez fedezettel rendelkezik. A fedezet jellege dönti el, hogy a többletkiadás a hiány növekedését jelenti-e. Hiányt növelő, ha a fedezet az előző évi maradvány felhasználása teremti meg, illetve, ha a kormányzat egy felülről nyitott előirányzat túllépésével teremti meg az átcsoportosítás fedezetét. A költségvetési szervek központi költségvetésnek történő befizetései is kiadásnak minősülnek a költségvetési szerv szempontjából. Ilyen esetekben a kiadással párhuzamosan azonos összegű bevétel is megjelenik a költségvetésben.

²⁸ 83/2024. (IV. 17.) Korm. rendelet a járóbeteg- és fekvőbeteg-szakellátást nyújtó közfinanszírozott szolgáltatók gazdálkodását segítő intézkedésekről

- kórházi adósságállomány rendezését célzó - 104,4 Mrd Ft-ot az E. Alapból biztosították a 7 Gyógyító-megelőző ellátások alcím 7 Célelőirányzatok jogcímcsoport terhére. A támogatásból 2024. július 31-ig kellett a lejárt kintlévőségeket megfizetni.

A **szakmai fejezeti kezelésű előirányzatok** kiadásai az első félévben összesen 2 411,9 Mrd Ft-ban teljesültek, júniusban 330,4 Mrd Ft-ban, ami az előző öt év átlaga alapján számított időarányos teljesítéshez viszonyított elvárt kiadási összeghez képest 35,4 Mrd Ft-tal volt magasabb. **A kiadások az előirányzat 58,3%-ában teljesültek.**

A szakmai fejezeti kezelésű előirányzatok előző évek alapján kalkulált, átlagos kiadási aránya az első hat hónapban az összes kiadás 48,2%-át tenné ki. Az ehhez viszonyított túlteljesítést meghatározó mértékben a maradványigénybevétel (304,3 Mrd Ft) teremtette meg, ami – a költségvetési szerveknél írtak alapján – növeli a hiányt.

Az első hat hónapban a legnagyobb kiadások a normatív finanszírozást (446,5 Mrd Ft), a nem állami felsőoktatási intézmények támogatását (262,9 Mrd Ft) és a gazdaságfejlesztési programokat (115,5 Mrd Ft) terheltek. Júniusban a normatív finanszírozás (88,7 Mrd Ft), gazdaságfejlesztési programok (26,8 Mrd Ft) és a nem állami felsőoktatási intézmények támogatása (23,2 Mrd Ft) jelentették a legnagyobb összegű kiadásokat. A fejezeti kezelésű előirányzatokon 35,7 Mrd Ft nem tervezett egyéb elvonás, befizetés teljesült, legmagasabb összegben a március (8,3 Mrd Ft) és az április (26,1 Mrd Ft) hónapokban.

A 7. számú táblázat a költségvetési szervek **kiemelt előirányzatainak** 2023. és 2024. év hathavi teljesítési adatai mellett tartalmazza az előirányzatok összegét is.

7. sz. táblázat

A központi költségvetési fejezetek egyes kiemelt előirányzatán teljesült kiadások 2024.

I-IV. hó között (Mrd Ft)

Megnevezés	2023. évi előirányzat	2023. I-VI. hó teljesítés	2024. évi előirányzat	2024. I-VI. hó teljesítés	2024. teljesítés / 2023. teljesítés	2024. teljesítés / 2024. előirányzat
Személyi juttatások és járulékok	4084,8	2 065,3	4 531,5	2 369,0	114,7%	52,3%
Dologi kiadások	1714,6	906,8	2 068,7	1 083,1	119,4%	52,4%
Egyéb működési célú kiadások	2773,4	1 918,7	2 455,3	2 092,1	109,0%	85,2%
Beruházások	656,0	174,5	847,2	265,3	152,0%	31,3%
Felújítások	42,0	32,6	28,8	15,6	47,7%	54,0%
Egyéb felhalmozási célú kiadások	1323,2	793,1	1 084,2	609,1	76,8%	56,2%

Forrás: MÁK költségvetési szervek, fejezetek 2023.06, 2024.06 alapján, ÁSZ szerkesztés

A költségvetési fejezetek kiemelt előirányzatainak teljesült kiadások kismértékben az időarányos előirányzat felett alakultak, kivéve az előirányzat 85,2%-át elérő egyéb működési kiadásokat, ami jórészt az „Egyéb elvonások, befizetések” 424,9 Mrd Ft értékben teljesült kiadásaihoz köthető. A beruházások azonban jelentősen az időarányos alatt teljesültek, amely összhangban áll a kormányzat beruházások elhalasztásával kapcsolatos közleményével²⁹. Az egyéb felhalmozási célú kiadásokon belül már az első félévben az éves előirányzaton felül teljesült az egyházi működési, program és fejlesztési támogatások (11,2 Mrd Ft), a Kormányzati infokommunikációs szolgáltatások (25,2 Mrd Ft) és a gazdasági ellenállóképesség

²⁹ Lásd még a központi alrendszer bevételeinél.

fejlesztése és ipari alkalmazott technológiák bevezetése (25,0 Mrd Ft) fejezeti kezelésű előirányzatok kiadása.

7. AZ EURÓPAI UNIÓS BEVÉTELEK ÉS KIADÁSOK ALAKULÁSA

7.1. A 2021-2027. évi uniós költségvetési ciklus pénzügyi keretei

Az Európai Bizottság 2022. december 22-én fogadta el a Magyarországgal kötött partnerségi megállapodást³⁰. A partnerségi megállapodás végrehajtása nyolc operatív programon keresztül történik.

Magyarország a 2021-2027-es költségvetési időszakban az európai uniós alapokból³¹ összesen 21,8 Mrd euró támogatásra jogosult, amely a nemzeti önrésszel együtt 26,1 Mrd euró forrást jelent, azaz csaknem 9800 Mrd Ft-ot³². Mindezeken túl a Helyreállítási és Ellenállóképességi Eszközből (RRF) összesen 10,4 Mrd euró jár Magyarországnak. A magyar Helyreállítási és Ellenállóképességi Terv pénzügyi kerete 5,8 Mrd euró vissza nem térítendő támogatás, valamint a REPowerEU-fejezetből további 4,6 Mrd euró (ezen belül 3,9 Mrd euró hitel, 0,7 Mrd euró vissza nem térítendő forrás) jár. A kohéziós politikai eszközöknek a COVID-19 járvány hatásainak enyhítésére elfogadott többlettámogatásából (ReactEU) Magyarország mintegy 1 Mrd euróra jogosult.

A fentiek mellett az időszakban több mint 12 Mrd euró várható mezőgazdasági támogatásokra és vidékfejlesztésre.

7.2. Az európai uniós programok bevételeinek és kiadásainak alakulása 2024 első félévében

A központi költségvetésen belül az európai uniós programok bevételei és kiadásai az alábbiak szerint alakultak 2024. első félévben (8. sz. táblázat).

8. sz. táblázat

A központi költségvetésben az európai uniós programok bevételeinek és kiadásainak alakulása, 2024. I. félév (Mrd Ft és %)

Megnevezés	2024. évi Ktvv. előirányzat	2024. I. félév	2024. I. félévi teljesítés az előirányzat százalékában
Unió bevételei			
(1) Unió programok uniós bevételei (XLIII. fejezet 6. cím) ebből:	2 393,2	483,6	20,2%
<i>Kohéziós Operatív Programok 2014-2020</i>	178,7	0,0	0,0%
<i>Vidékfejlesztési Program</i>	190,0	93,4	49,2%
<i>Helyreállítási és Ellenállóképességi Eszköz (RRF)</i>	767,1	53,2	6,9%
<i>Kohéziós Operatív Programok 2021-2027</i>	1 091,7	298,0	27,3%
(2) Unió programok egyéb bevételei ebből:	86,7	94,5	109,1%
<i>Unió fejlesztések (XIX. fejezet, 3. cím)</i>	86,5	93,8	108,4%
<i>Egyéb</i>	0,2	0,7	355,4%
Unió programok bevételei = (1) + (2)	2 479,8	578,2	23,3%

³⁰ A partnerségi megállapodás az uniós kohéziós alapokból származó beruházásokat megalapozó stratégiai dokumentum, amely lehetővé teszi az Európai Regionális Fejlesztési Alap, a Kohéziós Alap, az Európai Szociális Alap Plusz (ESZA+), az Igazságos Átmenet Alap és az Európai Tengerügyi, Halászati és Akvakultúra-alap (ETHAA) révén megvalósuló beruházásokat.

³¹ Európai Regionális Fejlesztési Alap, a Kohéziós Alap, az Európai Szociális Alap Plusz, az Igazságos Átmenet Alap és az Európai Tengerügyi, Halászati és Akvakultúra-alap

³² 373,9 HUF/EUR árfolyamon

Uniós kiadások			
(1) XIX. Uniós fejlesztések fejezet, 3. cím ebből:	3 562,2	928,7	26,1%
<i>Kohéziós politikai operatív programok 2014-2020</i>	205,0	150,9	73,6%
<i>Vidékfejlesztési és halászati programok</i>	656,5	333,9	50,9%
<i>Helyreállítási és Ellenállóképességi Eszköz (RRF)</i>	766,8	40,2	5,2%
<i>Kohéziós politikai operatív programok 2021-2027</i>	1 824,4	383,3	21,0%
(2) Egyéb	43,6	17,0	39,0%
Uniós programok kiadásai = (1) + (2)	3 605,8	945,7	26,2%

Forrás: PM adatszolgáltatás alapján, ÁSZ számítás és szerkesztés

A 2024. évi Kvtv-ben tervezett európai uniós **bevételek** legnagyobb részben a 2021-2027. közötti többéves pénzügyi kereteken belül rendelkezésre álló források, illetve a koronavírus hatásainak enyhítésére biztosított források (Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz, RRF). 2024 első félévében összességében 578,2 Mrd Ft bevétel keletkezett ezeken az előirányzatokon, mely összeg a törvényi előirányzat (2 479,8 Mrd Ft) 23,3%-át tette ki. Az időarányos teljesítéstől való jelentős elmaradás a kohéziós politikai operatív programok és az RRF bevételeinek elmaradásaiból fakadt.

A 2021-2027. évi Kohéziós Operatív Programok előirányzatán 2024. első félévben 298,0 Mrd Ft, azaz a tervezett bevétel 27,3%-a teljesült. Ennek túlnyomó része a pedagógus életpályamodell finanszírozásának háttérül szolgál; a május végén beérkezett 184,0 Mrd Ft uniós forrás utólagos hozzájárulást jelent a költségvetésből előfinanszírozott béremeléshez.

Az RRF tekintetében a rendelkezésre álló keretből csak a RePowerEU előlege érkezett meg, 2024 első félévében ennek második részlete (53,2 Mrd Ft) folyt be a költségvetésbe. A keret többi részéhez Magyarország továbbra sem fér hozzá addig, amíg Magyarország kielégítően végre nem hajtotta mind a 27 „szupermércföldkövet”³³.

A 2014-2020-as időszak tekintetében a Kohéziós Operatív Programok Magyarországot megillető kerete összességében 27,2 Mrd euró³⁴ volt. Magyarország ennek 97,6%-át már lehívta (június végéig), így az abszorpció tekintetében a 2. helyen áll az EU-ban (összességében 0,66 Mrd euró a még lehívható forrás).

A 2024. évi Kvtv.-ben az uniós programok **kiadásai** alapvetően a XIX. Uniós fejlesztések fejezet, 3. címen kerültek megtervezésre. 2024 első félévében ezeken az előirányzat sorokon összességében 945,7 Mrd Ft kiadás teljesült, mely összeg a törvényi előirányzat (3 605,8 Mrd Ft) 26,2%-át teszi ki. Az időarányos teljesítéstől való elmaradás a 2021-27-es kohéziós politikai operatív programok és az RRF-hez kapcsolódó kiadások alacsony teljesüléséből fakadt.

A 2021-2027. évi kohéziós operatív programokon belül a legnagyobb összegű kifizetést az EFOP Plusz teljesítette (238,1 Mrd Ft, amely az EFOP Plusz éves előirányzatának 65,4%-a). A kifizetés a pedagógus életpályamodell programhoz kapcsolódik, a pedagógus béremelés finanszírozásának háttérét adja.

Az RRF kiadások mindössze az eredeti előirányzat 5,2%-ában teljesültek június végéig. Az RRF-rendelet³⁵ alapján az (uniós) kifizetések feltétele a projektek 2026. augusztus 31-ig történő lezárása. Tekintettel arra, hogy RRF-források (a RepowerEU előlegén kívül) még nem

³³ A 27 „szupermércföldkö” az Unió pénzügyi érdekeinek védelméhez és a bírói függetlenség megszilárdításához kapcsolódó feltételrendszer.

³⁴ Vidékfejlesztési Programmal együtt

³⁵ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/241 rendelete (2021. február 12.) a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz létrehozásáról

érkeztek be a költségvetésbe, illetve a költségvetés helyzete miatt a projekteket egyre kevésbé tudja megelőlegezni a magyar állam, **jelentős a kockázata annak, hogy a kormány nem tudja tartani a projektek lezárására, és a kifizetések feltételéül szabott határidőt**, ami pedig teljes forrásvesztést jelentene az érintett programoknál.

A 2014-2020. költségvetési ciklus kohéziós politikai operatív programjai esetében a kiadások az időarányos értéket jelentősen meghaladó mértékben (73,6%-ban, 150,9 Mrd Ft-ban) teljesültek.

KERETES ÍRÁS

A 2021-2027. évi költségvetési ciklus kohéziós operatív programjainak blokkolt forrásai

Egyes európai strukturális és beruházási alapokból³⁶ származó Magyarországnak járó források egy részét az Európai Bizottság visszatartja. A források visszatartására (blokkolására) alapvetően két okból kerülhet sor; az ún. *feljogosító feltételek* (amelyek egyrészt horizontális, másrészt tematikus feljogosító feltételek, lásd később) nem teljesítése, valamint a *kondicionalitási eljárás* miatt. A két típusú blokkoló feltétel a jogi háttér, a működési mechanizmus és a következmények tekintetében is különböző.

A feljogosító feltételek nem teljesítése miatt visszatartott források

A nyolc uniós pénzügyi alapot érintő úgynevezett *közös rendelkezésekről szóló rendelet* értelmében a támogatások lehívása bizonyos előfeltételek teljesítésétől függ: (1) a programok valamennyi egyedi célkitűzésénél biztosítani kell négy, ún. *horizontális feljogosító feltételt*, emellett (2) a szakpolitikai előfeltételeknek (a 16, ún. *tematikus feljogosító feltételeknek*) is meg kell felelni.

Magyarország esetében a 2022. december végén elfogadott operatív programokban a Bizottság a 20 feljogosító feltétel közül nyolc feljogosító feltétel teljesítését tekintette megfelelőnek³⁷. 2023-ban négy további tematikus feljogosító feltételt³⁸, valamint az Alapjogi Charta hatékony alkalmazása és végrehajtása című horizontális feljogosító feltétel igazságszolgáltatás függetlensége részét fogadta el teljesítettnek a Bizottság. 2023. november végén, illetve december elején Magyarország benyújtott két újabb feljogosító feltételt³⁹, melyeket a Bizottság szintén teljesítettnek fogadott el.

Jelenleg az uniós kifizetéseket az alábbiak szerint blokkolják.

- *A horizontális feljogosító feltételek nem teljesülése miatt blokkolt források*: A három területen fennálló jogsértések miatt összességében kb. 2,6 Mrd eurót zárol a Bizottság. Ez főképpen a DIMOP Plusz, GINOP Plusz kohéziós operatív programok kutatás-fejlesztéshez, innovációhoz, digitális megújuláshoz kapcsolódó forrásait, az EFOP Plusz, GINOP Plusz és a DIMOP Plusz kohéziós operatív programok befogadó oktatás fejlesztéséhez, a szociális, család- és ifjúsági fejlesztéseinek forrásait, valamint a Menekültügyi, Migrációs és Integrációs Alap Plusz forrásait érinti.
- *A tematikus feljogosító feltételek nem teljesülése miatt blokkolt források*: öt területen nem teljesíti hazánk a támogatások felhasználásához szükséges szakpolitikai tematikus előfeltételeket, emiatt összesen 2,1 Mrd euró zárolására került sor.

A kondicionalitási eljárás miatt visszatartott források

Az Európai Unió Tanácsa 2022 decemberében végrehajtási határozatot hozott az uniós költségvetésnek a jogállamisági elvek magyarországi megsértésével szembeni védelmét szolgáló intézkedésekről. A határozat értelmében a kohéziós politika terén három operatív programhoz (KEHOP Plusz, IKOP Plusz, TOP Plusz) tartozó költségvetési kötelezettségvállalások 55%-át fel kell függeszteni,

³⁶ Európai Regionális Fejlesztési Alap, Kohéziós Alap, Európai Szociális Alap

³⁷ A négy horizontális feljogosító feltétel közül egyet (Alapjogi Charta hatékony alkalmazása és végrehajtása, amely önmagában több részből áll), míg a tizenhat tematikus feljogosító feltétel közül tizenegyet nem fogadott el teljesítettnek az EU Bizottsága.

³⁸ energiahatékonyság, energiaágazat irányítása, közlekedés, aktív munkaerőpiaci szakpolitikák

³⁹ 4.2 nemek közötti esélyegyenlőséggel, valamint a 4.3 oktatás-képzéssel kapcsolatos tematikus feljogosító feltételeket

tehát az eljárás megszűnéséig a Bizottság ezen programok esetében a programokhoz kapcsolódó kötelezettségvállalások legfeljebb 45%-át fizeti ki. A kondicionalitási eljárás miatti blokkolás azt jelenti, hogy a Bizottság adott év végéig nem utal többet, mint az addigi éves allokációk 45%-a. Ez jelenleg mintegy 6,3 Mrd euró blokkolását jelenti a három operatív program esetében.

Emellett a blokkolt források felhasználására úgynevezett N+2-es szabályt⁴⁰ állapított meg a Bizottság, ennek lejártát követően ezek a források elvesznek a tagállam számára. Ennek következtében, amennyiben a kondicionalitási eljárás 2024 végéig részben vagy egészben nem kerül lezárásra, úgy az érintett programokban forrásvesztésre kerülhet sor. A forrásvesztési veszély a fejlesztéspolitikai intézményrendszertől (azaz a programok végrehajtástól) függetlenül áll fenn, elkerülésére kizárólag a kondicionalitási eljárás megszüntetése révén van lehetőség.

A Helyreállítási és Ellenállóképességi Eszköz (RRF) forrásainak blokkolása, felhasználásának státusza

A Tanács döntése alapján Magyarország számára nem folyósíthatók RRF-források mindaddig, amíg kielégítően végre nem hajtják valamennyi „szupermércöldkövet”, beleértve a kondicionalitási eljárás kulcsfontosságú végrehajtási lépéseéhez kapcsolódókat is. Ebből kifolyólag 2024. június 30-ig a Bizottságtól csak előfinanszírozás érkezett (kb. 0,9 Mrd euró). A keret többi részéhez Magyarország továbbra sem fér hozzá.

Az Európai Bizottság csak akkor fizet az országnak, ha az elérte a tervében szereplő reformok és beruházások végrehajtásához kapcsolódó mérföldköveket és célokat. Magyarország a Helyreállítási és Ellenállóképességi Tervében szereplő intézkedésekhez végrehajtásához kapcsolódóan 2026. második negyedév végéig összesen 368 db mérföldkő vagy cél teljesítését vállalta. Az intézkedések túlnyomó része az elfogadott terv szerinti ütemezésnek megfelelően teljesül, forrásvesztés a nem megfelelő megvalósítás esetén következhet be, a közreadott bizottsági metodika szerint, a kifizetési kérelmek validációs folyamata alapján.

8. A HELYI ÖNKORMÁNYZATOK TÁMOGATÁSAINAK ALAKULÁSA

A Kvtv.-ben a IX. fejezetben a helyi önkormányzatok támogatására a 2024. évben 1 049,7 Mrd Ft-ot terveztek. Ezt egészíti ki a L. Rezsivédelmi Alap fejezetben az Önkormányzatok kompenzációja előirányzat, 83,0 Mrd Ft összegben. Az Rezsivédelmi Alap előirányzatából az első hat hónapban nem volt felhasználás.

2024. évben a IX. fejezetben – a magas egy lakosra jutó adóerő-képességgel rendelkező települések által teljesített – 307,6 Mrd Ft önkormányzati szolidaritási hozzájárulás **bevételt** terveztek, az előző év előirányzatánál mintegy 30%-kal magasabb összeget. A bevételek az első hat hónapban az előirányzat 55,1%-ában, **169,5 Mrd Ft-ban teljesültek**.

A **kiadások** az év első hat hónapjában az előirányzat **60,2%-át érték el** (631,9 Mrd Ft értékben). A főbb előirányzatok kiadásainak teljesítését a 9. táblázat mutatja be.

⁴⁰ Ez azt jelenti, hogy a rendelkezésre állás évétől számítva még két évig használhatók fel a források.

A IX. fejezet, Helyi önkormányzatok támogatásai fejezet egyes címei teljesítésének alakulása, 2024. I. félév (Mrd Ft-ban)

Előirányzat megnevezése	2024. I. félévi teljesítés	Teljesítés a Kvtv. előirányzat %-ában
Kiadások összesen, ebből:	631,9	60,2
A helyi önkormányzatok általános működésének és ágazati feladatainak támogatása	577,4	61,5
A helyi önkormányzatok működési célú kiegészítő támogatásai	46,7	42,0
A költségvetési évre vonatkozó Kvtv. elfogadását követően létrehozott új címek	7,8	nincs adat
Bevételek összesen (4. Önkormányzati szolidaritási hozzájárulás)	169,5	55,1

Forrás: MÁK önkormányzat idősoros 2023. 06. hó alapján, ÁSZ szerkesztés

A helyi önkormányzatok általános működésének és ágazati feladatainak támogatása előirányzat Ávr. szerinti ütemezéshez képest magasabb teljesítését a minimálbér- és garantált bérminimumemelés támogatása, valamint a pedagógus béremelés eredményezte. Az elsőhöz a szükséges éves forrást 71,5 Mrd Ft-ot az egyéb céltartalékból, a pedagógus béremeléshez 78,2 Mrd Ft-ot a Pedagógus Béremelési Alapból biztosították.

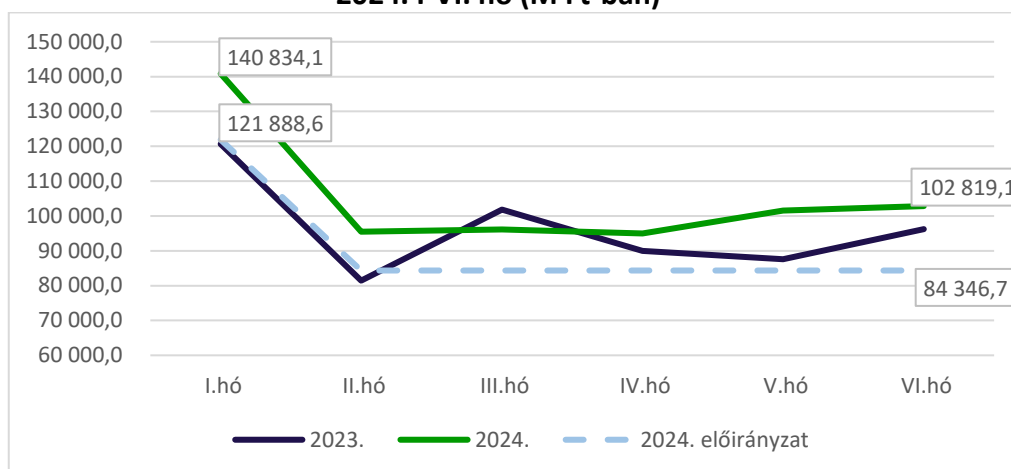
Az új önkormányzati jogcímenen történt kifizetésekhez kapcsolódott havonta 0,9 Mrd Ft a pedagógusok esélyteremtési illetménye jogcímen⁴¹, valamint 0,1 Mrd Ft az Ukrajnában kialakult fegyveres konfliktussal összefüggésben felmerült önkormányzati kiadások ellentételezésére. A 2024. évben is folytatódott a bölcsődei fejlesztési program, amelyre az első félévben 77,3 M Ft kiadást fordítottak.

A 15. sz. ábra mutatja be a helyi önkormányzatok támogatásának 2023. és 2024. I. féléve havonkénti alakulását, valamint a 2024. évi támogatás-kifizetés összegét az Ávr. szerinti ütemezésben⁴². Jól látszik, hogy egyes kifizetéseket év elején, az év egészére teljesít a központi költségvetés, majd havonta nagyjából egyenlő részletekben fizet támogatásokat, értelemszerűen az I. félévben az időarányost meghaladó teljesítés történik.

⁴¹ Az esélyteremtési illetményre az a pedagógus jogosult, aki kedvezményezett vagy felzárkózó településen, valamint hátrányos helyzetű gyermekekkel dolgozik.

⁴² Az Ávr. szerinti ütemezés azt jelenti, hogy januárban a helyi önkormányzatok általános működés és ágazati feladatok támogatása az éves előirányzat 12%-ában, azaz a havi támogatás (8,3%) másfélszeresében, ennek alapján az önkormányzatok az előirányzat mintegy 52%-ában részesülnek az első 6 hónapban. Forrás: 368/2011. (XII. 31.) Korm. rendelet - az államháztartásról szóló törvény végrehajtásáról 4. melléklet C) A helyi önkormányzatok nettó finanszírozása

**A IX. fejezet, Helyi önkormányzatok támogatásaival összefüggő kiadások alakulása
2024. I-VI. hó (M Ft-ban)**

Forrás: Kvtv. és MÁK Áht. 2024.06, ÁSZ szerkesztés

A minimálbér, a garantált bérminimum és a pedagógus béremelés következtében az önkormányzati fejezetben mintegy 11-12 Mrd Ft értékű pótlólagos kiadás teljesült havonta, emellett májusban 1,7 Mrd Ft-ot fizettek ki Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata infrastrukturális fejlesztésének támogatására. Budapest Főváros Önkormányzata kötelezően ellátandó helyi közösségi közlekedési feladatai támogatására az éves tervezett összeg fele (6,0 Mrd Ft) egy hónapban, júniusban teljesült.

9. A XLV. ÁLLAMI BERUHÁZÁSOK FEJEZET KIADÁSAINAK ALAKULÁSA

A Kvtv.-ben a XLV. fejezethez bevételi előirányzatot 0 Ft értékben terveztek. A 2024. évi költségvetési törvényjavaslat fejezeti indoklása értelmében kormányzati magasépítési beruházásnak a központi költségvetési forrásból állami tulajdonú, vagy az állam számára a beruházás idejére megállapodással biztosított nem állami tulajdonban lévő ingatlanokon megvalósuló magasépítési projekteket kell tekinteni. E beruházások közül azok, amelyek becsült kivitelezési értéke eléri a nettó 700,0 M Ft-ot, megvalósítója főszabályként a Beruházási Ügynökség. Ugyancsak a Beruházási Ügynökség feladatkörébe kerültek a Kormány által elfogadott programszerűen megvalósítandó kormányzati magasépítési beruházások értékhatára tekintet nélkül (pl. kültéri sportparkok fejlesztése). A Beruházási Ügynökség feladatait az Építési és Közlekedési Minisztérium (a továbbiakban: ÉKM) látja el. 2024-ben ezek a beruházások a XLV. ÁLLAMI BERUHÁZÁSOK költségvetési fejezetben jelennek meg.

A fejezet eredeti kiadási előirányzata 507 954,5 M Ft, amely négy cím között oszlik meg. A beruházások megvalósítására nem egy összegben biztosítja a Kormány a fedezetet, a beruházási költségek felmerüléséhez igazodóan, műszaki előrehaladáshoz kötötten, ütemezetten történik a forrásbiztosítás.

A költségvetési hiánycél elérése érdekében a Kormány 2024 áprilisában megtakarítási intézkedéseket vezetett be, 675 Mrd Ft értékű állami beruházás átütemezésére került sor. 2024. I. félévében minden támogatni tervezett beruházás vonatkozásában történt felhasználás.

2024. júniusig a XLV. ÁLLAMI BERUHÁZÁSOK költségvetési fejezet eredeti kiadási előirányzatának 21,3%-át teljesítették. A kiadási előirányzatokból a legnagyobb összegben a

közlekedési (65,1 Mrd Ft), az oktatási és kulturális (17,0 Mrd Ft) és a sport (17,0 Mrd Ft) beruházásokat támogatták.

A 10. táblázat a fejezet címeinek I. féléves kiadás-teljesítését és a következő félévben várható teljesítését mutatja be, ezekből kiemelve a három legnagyobb összegű beruházást.

10.sz. táblázat

XLV. Állami beruházások fejezet kiemelt előirányzatai 2024. I. féléves kiadásainak és átcsoportosításainak teljesítése

Cím	Kvtv. szerinti kiadási előirányzat	2024. I. félév kifizetések, átcsoportosítások	I. féléves kifizetések és átcsoportosítások / Kvtv. előirányzat (%)
1. Magasépítési beruházások	115 016,4	42 890,2	37,3%
<i>ebből:</i>			
<i>Kovács Katalin Nemzeti Kajak-Kenu Sportakadémia előkészítése és megvalósítása</i>		8 412,3	
<i>Nemzeti Filmintézet főtí telephelye fejlesztésének előkészítése és megvalósítása</i>		3 889,7	
<i>Dunakeszin középfokú oktatási intézmények és uszoda beruházásának megvalósítása</i>		8 322,0	
2. Közlekedési beruházások	130 531,2	65 132,3	49,9%
<i>Ebből:</i>			
<i>a 25. számú főút, Szentdomonkos és Borsodnádásd közötti szakasz fejlesztése</i>		2 905,5	
<i>512. sz. (Kalocsa-M6) főút megvalósítása új Duna-híddal</i>		6 534,1	
<i>M4 gyorsforgalmi út Törökszentmiklós (Nyugat)-Kisújszállás (Kelet) csomópontok közötti szakasz kivitelezése</i>		8 977,2	
4. Beruházások előkészítése	17 406,9	118,9	0,7%
<i>Ebből:</i>			
<i>Kelet-magyarországi masterplan készítése</i>		73,0	
<i>Több projektet érintő kifizetés</i>		45,7	
<i>Hercegszántó-Backi Breg (Béreg) közúti határátkelőhely fejlesztése</i>		0,1	
20. Beruházási Alap	245 000,0	73 643,1	30,1%
<i>Ebből:</i>			
<i>a Honvéd Főparancsnokság épületének rekonstrukciója</i>		12 984,9	
<i>Az M4 út megépítése</i>		11 200,0	
<i>Az M44 út megépítése</i>		9 200,0	

Forrás: ÉKM adatszolgáltatás alapján, ÁSZ szerkesztés

A táblázat adataiból látszik, hogy a 4 címből csak a közlekedési beruházások kiadásai alakultak az előirányzat időarányos részében. A beruházások elhalasztásának hatása összességében leginkább a beruházás-előkészítés előirányzatát, és a Beruházási Alap beruházásait érintette.

10. A REZSIVÉDELMI ALAP FORRÁSAINAK FELHASZNÁLÁSA

Az első félévben a **Rezsivédelmi Alap (R. Alap) bevételi** előirányzatainak 41,4 %-a (355,1 Mrd Ft) teljesült, míg a kiadási előirányzatainak 51,3 %-a került átcsoportosításra 688,0 Mrd Ft értékben. Az első félévben így 332,9 Mrd Ft-tal kevesebb bevétel keletkezett a központi

támogatásból származó bevétel nélkül, mint amennyit a 2024. évi kiadási előirányzatainak terhére átcsoportosítottak. (11.sz. táblázat)

11.sz. táblázat

A Rezsivédelmi Alap bevételeinek és kiadásainak alakulása 2024. első félévben (Mrd Ft-ban és %-ban)

Megnevezés	2024. évi Kvtv. előirányzat	2024. I.-VI. hó közti teljesítés	2024. I.-VI. hó a Kvtv. %-ában
Összes (nem központi támogatásból származó) bevétel	857,7	355,1	41,4%
Energia ágazat befizetései	513,6	189,3	36,9%
Bányajáradék	192,0	56,8	29,6%
Légitársaságok hozzájárulása	39,3	16,4	41,8%
Távközlési adó	95,6	81,4	85,1%
Gyógyszergyártói adó	17,0	10,8	63,8%
Rezsivédelmi Alap központi támogatása	483,0	241,5	50,0%
Egyéb bevétel	0,2	0,2	100,0%
Összes kiadás	1 340,7	688,0	51,3%
Lakossági rezsivédelem	917,0	527,5	57,5%
Központi költségvetési szervek kompenzációja	187,3	120,3	64,2%
Önkormányzatok kompenzációja	83,0	0	0,0%
Egyházi és civil intézményfenntartók támogatása	65,9	27,2	41,3%
Állami tulajdonú társaságok támogatása	50,0	5,2	10,4%
Versenyszektor támogatása	37,5	7,8	20,8%

Forrás: MÁK ÁHT mérleg 2024.06. hó, R. Alapot érintő kormányhatározatok alapján, ÁSZ szerkesztés

Az első félévben az **Energiaágazat befizetései előirányzatból** az időarányosan elvárt teljesülésnél (331,4 Mrd Ft) 42,9 százalékkal, 142,1 Mrd Ft-tal alacsonyabb összegű bevétel keletkezett. Az alacsony teljesülés oka jogszabályváltozás és a világpiaci körülmények megváltozása. A 2023. adóévhez hasonlóan a tárgyévben is a 2022. adóévi éves beszámoló alapján fizetik a kőolajterméket előállítók az adót, azonban jogszabályváltozás miatt a tavalyi évhez képest az adó adókulcsa 2,8%-ról 1%-ra csökkent, ami jelentősen csökkentette az előirányzatot a bevételeket. Másodlagosan, hogy az URAL/BRENT különbözeti adó adóalapja is csökkent, mivel az Északi-tengeren kitermelt BRENT kőolaj világpiaci ára már nem volt szignifikánsan magasabb az Oroszországi Föderációból származó URAL olajnál.

Az év első hat hónapjában a teljesítés jelentősen alacsonyabb volt az elvárt időarányos teljesítéshez képest, melynek oka a kőolajtermék előállítókra kivetett Ural-Brent különbözeti adó adóalapjának csökkenése a világpiaci olajár alakulása miatt. Minél közelebb áll egymáshoz a Brent és Ural kőolaj világpiaci ára, annál kisebb adófizetési kötelezettség keletkezik, amennyiben a különbség pedig kisebb, mint 7,5 USD, nem is keletkezik. Az Ural és Brent világpiaci árának különbsége az év első félévében több kereskedési napon nem érte el a 7,5 USD értéket vagy ahhoz nagyon közel volt, így adófizetési kötelezettség sem keletkezett. Kiemelendő, hogy 2024. augusztus 1-től a kormányzat az adóalapkedvezményt 7,5 USD-ról 5 USD-ra mérsékelte, így vélhetően emelkedni fognak a befizetések az év hátralévő részében.

A **bányajáradék** előirányzatból az első félévben 56,8 Mrd Ft teljesült, a törvényi előirányzat 29,6%-ában. Tekintettel arra, hogy egy 2023. szeptemberétől hatályos jogszabályváltozás adókedvezményt biztosít a hatósági szerződésben kitermelési kötelezettséget vállaló adózóknak, a teljesítés várhatóan elmarad az előirányzattól⁴³.

⁴³ A bányajáradék mértékét az extraprofitadó rendelet módosításával a kormányzat 50%-ra csökkentette 2023. júniustól. Ezt követően szeptembertől az adót többkulcsossá, és progresszívvá tették a kitermelt energiahordozótól függően, azok számára, akik hatósági szerződéssel kitermelési kötelezettséget vállalnak. Az adóbevételek csökkentek a szeptemberben életbe lépő jogszabálymódosítás előtti időszakhoz képest, ami

Az első félév végéig a **távközlési adó** éves előirányzatának a 85,1 %-a teljesült, 81,4 Mrd Ft értékben, ami 13,6 %-kal (9,7 Mrd Ft-tal) magasabb az elvárt időarányos teljesítésnél. Az előirányzatra kisebb összegű havi befizetések mellett évente egy nagyobb összegű befizetés érkezik az extraprofit-adókról szóló kormányrendelet alapján. A magas teljesülés oka, hogy az adóalanyok többsége a szolgáltatói díjaikat az infláció mértékével megemelte. Összeségében az év végéig megközelítőleg 5-15 Mrd Ft közötti többletbevétel várható az előirányzaton.

A **gyógyszergyártói adó** éves bevételi előirányzatának 63,8%-a teljesült 10,8 Mrd Ft értékben, ami az elvárt időarányos teljesítést 47,0%-kal meghaladja. Az adó magas teljesülésének indoka, hogy a gyógyszergyártói különadó mellett 2024-től a gyógyszergyártói extraprofitadót is meg kell fizetni. A Pénzügyminisztérium tájékoztatása alapján a jogszabálmódosítást a gyógyszergyártók kezdeményezték, azért, hogy így mentesüljenek a globális minimumadó befizetése alól. Jóllehet, az előirányzaton tervezett bevételi összeg túlteljesülése várható, azonban a többlettel megegyező mértékben a társasági adó előirányzat csökkenni fog.

A **légitársaságok hozzájárulása** éves előirányzatának 41,8 %-a teljesült az első félévben, 16,4 Mrd Ft értékben, amely a június végéig elvárt időarányos teljesítéshez képest 0,9 Mrd Ft-tal kevesebb. Az eltérés a vártnál valamivel alacsonyabb légiforgalommal magyarázható.

A kormányzat az első félévben összesen **nyolc átcsoportosítást hajtott végre az R. Alapból**. Kitekintve a júliusi átcsoportosításokra is, idén a bevételek összege az R. Alapban várhatóan nem haladja meg az átcsoportosítások összegét. Az első félévben az R. Alap kiadásainak összege az éves előirányzat 51,3%-át érte el. A legnagyobb összegben a lakossági rezsivédelem előirányzat terhére csoportosították át (527,5 Mrd Ft értékben), ami a törvényi előirányzat 57,5%-át teszi ki. Az előirányzat terhére kerültek kifizetésre a rezsivédelmi szolgáltatás ellentételezésével összefüggő kiadások, a villamosenergia-termelés ellentételezése és a távhőszolgáltatók kompenzációja is. A központi költségvetési szervek kompenzációja előirányzat terhére az első félévben 120,3 Mrd Ft-ot, az előirányzat 64,2%-át csoportosították át. Az állami tulajdonú társaságok támogatása előirányzatból 5,2 Mrd Ft összeget csoportosítottak át az első félévben, ami az előirányzat 10,4%-a. Az előirányzatról a HM tulajdonosi joggyakorlása alá tartozó Nemzeti Sportinfrastruktúra Ügynökség ingatlan fenntartásával és üzemeltetésével kapcsolatos kiadások kerültek megtérítésre. Az első félévben a versenyszektor támogatása előirányzat terhére 7,8 Mrd Ft a törvényi előirányzat 20,8%-a került átcsoportosításra. Az önkormányzatok kompenzációja előirányzatról még nem történt átcsoportosítás.

11. A HONVÉDELMI ALAP FORRÁSAINAK FELHASZNÁLÁSA

A Honvédelmi Alap (H. Alap) bevételeinek előirányzott összege 2024-ben 1 309,6 Mrd Ft, ebből 726,6 Mrd Ft (törvényi előirányzat 55,5%) teljesült az első félévben. A H. Alap első féléves havi bevételeinek alakulását mutatja be a 12. sz. táblázat.

összhangban lehet azzal a ténnyel, hogy a konvencionális (gazdasági haszonnal kitermelhető) ásványianyagok kitermelése már nem tud olyan mértékben növekedni, hogy az kompenzálja az adókulcs csökkentését.

Az Honvédelmi Alap bevételeinek alakulása 2024. I-VI. között (Mrd Ft-ban és %-ban)

Megnevezés	2024. évi Kvtv. előirányzat	2024. I.-VI. hó közti teljesítés	2024. I-VI. hó a Kvtv. %-ában
Összes bevétel, ebből:	1 309,6	726,6	55,5%
Pénzügyi szervezetek befizetései	253,4	171,8	67,8%
Biztosítási adó	234,2	143,8	61,4%
Honvédelmi Alap központi támogatása	822,0	411,0	50,0%

Forrás: MÁK ÁHT mérleg 2024.06. hó alapján, ÁSZ szerkesztés

A **pénzügyi szervezetek befizetései** az első félévben 171,8 Mrd Ft értékben, a törvényi előirányzat 67,8%-ban teljesültek. Az előirányzat összeségében 37,2%-kal, 46,6 Mrd Ft-tal magasabban teljesült, mint az elvárt időarányos teljesítés. Az előirányzat magában foglalja az államháztartás egyensúlyát javító különadóról és járadékról szóló törvény alapján kivetett négy negyedéves részletet és az extraprofitadó rendelet által kivetett júniusban és decemberben esedékes részletet. Az előirányzat teljesülésére nézve nem merül fel kockázat.

A **biztosítási adó és pótdadó** tartalmazza a havonta törvény alapján fizetendő díjrészlet után elszámolt adót és az extraprofitadó rendelet hatálya alatt lévő egyösszegű májusi megfizetést is. Az előirányzat az első félév végéig 143,8 Mrd Ft-ban teljesült, ami a törvényi előirányzat 61,4 %-a. Ez az elvárt időarányos teljesítésnél 5%-kal alacsonyabb. Az alulteljesülés oka, hogy a biztosítói díjbevételek a prognosztizáltól kisebb mértékben emelkedtek.

12. AZ ÁLLAMI VAGYONNAL KAPCSOLATOS BEVÉTELEK ÉS KIADÁSOK ALAKULÁSA

A XLIII. **Az Állami vagyonnal kapcsolatos bevételek és kiadások** fejezetben tervezett **bevételek** összegének (56,2 Mrd Ft) 32,2%-a teljesült az első félévben 18,1 Mrd Ft értékben. Az alacsonyabb teljesülés oka, hogy a bevételek 56,2%-át ingatlanértékesítésből tervezték 32,7 Mrd Ft értékben, ezek csupán a törvényi előirányzat 21,4%-ban teljesültek az első hat hónapban. Júliusban és augusztusban azonban több nagyobb értékű (fél milliárd Ft feletti értékű) ingatlan került árverésre, így várhatóan magasabb összegű befizetések várhatóak az év hátralévő részében.

A fejezetben tervezett **kiadások** a törvényi előirányzatot (202,5 Mrd Ft) az első félévben 195,4%-kal (395,7 Mrd Ft) meghaladták. Az NGM tulajdonosi joggyakorlása alá tartozó társaságok forrásjuttatásai előirányzat kiadásai 440,4 Mrd Ft-ban teljesültek, az tervezettet jelentősen meghaladva. Az előirányzatról forrásjuttatásban a CORVINUS Nemzetközi Befektetési Zrt. részesült. A kifizetés jelentős részét a 2024. januárban teljesülő 848,8 M EUR értékű tőkeemelés tette ki, mely az AIRPORT Holding Tanácsadó Kft.-ben történő részesedésszerzést tette lehetővé. Ezen kívül apportként, a tőkeemelés részeként 167,7 Mrd Ft értékben vitték be az ANTENNA Hungary Zrt.-ben fennálló 23,22%-os tulajdonrészt is a CORVINUS Nemzetközi Befektetési Zrt.-be. Emellett a kiadásokat növelte, hogy történt egy 305 M euró értékű tőkeemelés egy vállalkozásban. A túllépéshez az is hozzájárult, hogy az ingatlanokkal és ingóságokkal kapcsolatos kiadások 112,2 Mrd Ft értékben, a törvényi előirányzat (152,0 Mrd Ft) 73,8%-ában teljesültek az első félévben.

Az első félévben a XLIV. **A nemzeti földalappal kapcsolatos bevételek és kiadások** fejezetben tervezett bevételek (107,6 Mrd Ft) 12,6%-a teljesült 13,6 Mrd Ft értékben, ami azzal is összefüggésben van, hogy a Nemzeti Földügyi Központ 2024. május 31. napjával megszűnt és általános jogutódja az Agrárminisztérium lett. A bevételeket növelő, csaknem 20

ezer hektár termőföld értékesítésére kiírt ingatlanpályázatokat így döntően nyár közepi regisztrációval írták ki. Ezek pénzügyi teljesülése az év második felében várható. Az első félévben a Földalappal kapcsolatos kiadások 83,9%-át, 4,7 Mrd Ft-ot az életjáradék címén kifizetett kötelezettségek tették ki.

A **tulajdonosi joggyakorlással kapcsolatosan bevételek** az első félévben a törvényi előirányzatok (219,7 Mrd Ft) 67,7%-ban 148,8 Mrd Ft-ban teljesültek. Az első félévben a XVII. Energiaügyi Minisztérium (EM) fejezet, EM tulajdonosi joggyakorlásával kapcsolatos bevételek jogcímcsoport, Ipari tevékenységekhez kapcsolódó kibocsátási egységek értékesítéséből származó bevételek és Légiközlekedési kibocsátási egységek értékesítéséből származó bevételek jogcímenek tervezett kvótaelőirányzatok a törvényi előirányzat (160 Mrd Ft) 48,4%-a teljesültek 76,6 Mrd Ft értékben. A kvótaelőirányzatokból befolyó bevételt a kvóták tőzsdei ára határozza meg ami a második negyedévben a kereskedési napok többségében magasabban ár tartományban helyezkedett el, mint az első negyedévben.

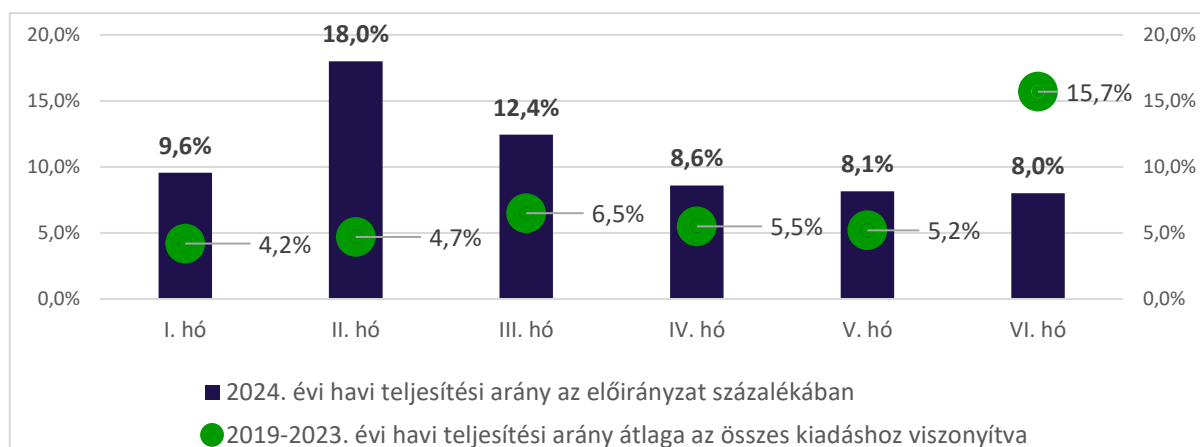
Jelentősen felülteljesült a **XVI. Építési és közlekedési minisztérium fejezet**, ÉKM tulajdonosi joggyakorlásával kapcsolatos bevételek jogcímcsoport, **Koncessziós díjak előirányzat bevétele** az első félévben, összesen 17,1 Mrd Ft értékben. Az előirányzaton eredetileg csak 0,2 Mrd összegű bevételt terveztek meg, de jogszabályváltozás miatt a dohányipari koncesszióból származó bevételek itt kerülnek elszámolásra, a GFM tulajdonosi bevételei helyett.

13. AZ ADÓSSÁGSZOLGÁLATTAL KAPCSOLATOS BEVÉTELEK ÉS KIADÁSOK ALAKULÁSA

13.1. A kamatkiadások és bevételek alakulása

A XLI. Adósságszolgálatlaltal kapcsolatos bevételek és kiadások fejezetben a 2024. évi kamatkiadásokat 3 103,4 Mrd Ft összegben tervezték, amely 12,3%-kal haladta meg a 2023. évi teljesítést. A kamatkiadások összege január-június között 2 009,5 Mrd Ft-ban teljesült (ebből februárban 558,8, márciusban 385,9 Mrd Ft összegben), **amely összességében az előirányzat 64,8%-ának felelt meg.** 2024-ben az első féléves teljesítési arány jelentősen meghaladja az elmúlt 5 év havi lefutása alapján számolt kifizetési arányt (ez összesen 41,8% az év első hat hónapjában), így kiugróan magasan alakultak az év első felében a kamatkiadások az előző évek átlagával összevetve. A kamatkiadások 2024. évi havi teljesítési arányának és a 2019-2023. évek havi teljesítési aránya átlagának alakulását mutatja be az 14. sz. ábra.

A kamatkiadások havi teljesítési arányának alakulása 2024. január-június között és a 2019-2023. évi havi teljesítési arány átlaga (%)

Forrás: MÁK ÁHT összesen 2024. 06. hó alapján, ÁSZ szerkesztés. A 2019-2023. évek havi teljesítési adatai alapján.

Az ábrán látható, hogy az idei évben a június havi adat volt az első, amely az előző öt év átlagával összehasonlítva kedvezőbben alakult. A kamatkiadások **az előző év azonos időszakához képest közel 50%-kal nőttek nominálisan** (1 360,1 Mrd Ft-ról 2 009,5 Mrd Ft-ra), míg 2022-höz képest (783,5 Mrd Ft-os kamatkiadás) több mint 2,5-szeres a növekedés mértéke. A PMÁP kamatfizetése nagyrészt az év első negyedévében volt esedékes, ami hozzájárult a lakossági kötvények kamatkiadása első féléves magas arányú teljesüléséhez. Az I. negyedévhez mérten a II. negyedévre a kiadások csökkentek.

A korábbi évekhez képest az első félévben magasabb összegben teljesült kamatkiadások a lakossági kötvények kamatfizetésében bekövetkezett változásokhoz köthetők, egyes PMÁP sorozatok kamatfizetési időpontja az első negyedévre tolódott át a korábban jellemző június/július/december hónapokról. Emellett a PMÁP kamatfizetési sajátossága miatt (egy időpontban fizet minden tulajdonosnak kamatot) a kapcsolódó állami kamatkiadások időben koncentráálódtak, szemben a MÁK Plusszal (korábban a legjelentősebb konstrukciónak számított, a PMÁP-hoz hasonló fokú népszerűséggel), amely a megvásárlás időpontjától függően év közben több részletben fizetett kamatot, így a kapcsolódó állami kamatkiadás az egyes hónapok között eloszlott.

A kamatkiadásokon belül az első félévben az egyes jogcímeket tekintve a legnagyobb összegben **a lakossági kötvények kamatkiadása** jogcím teljesült (1 044,7 Mrd Ft-ban, az előirányzat 85,0%-ában). A PM tájékoztatása alapján a kamatkiadások minimálisan haladják meg az erre az időszakra tervezett összeget.

2024 júniusában 11 067,4 Mrd Ft volt a forint lakossági állampapírok állománya, amely a 2023. decemberi értékhez (10 077,2 Mrd Ft) képest 990,2 Mrd Ft-os növekedést jelent. A június adat új rekordot jelent, korábban sosem volt még ekkora volumenű a lakossági állampapírok állománya és ezzel az állomány május óta elérte a korábban 2023-ra célként kitűzött 11 000 Mrd Ft-os határt. 2024. júniusban a legnagyobb állománnyal (csökkenő tendencia mellett) továbbra is a PMÁP rendelkezett, 64,5%-os aránnyal a forint lakossági állampapírokon belül.

A **diszkont kincstárjegyek kamatelszámolásai** az éves előirányzat 90,6%-ában teljesültek június hónapig. A diszkontkincstárjegyek kamatkiadása meghaladja az első félévre tervezett a vártnál jelentősen magasabb állomány következtében.

A háztartásoknál tartott diszkont kincstárjegyek (DKJ) állománya az idei évben 2023. decemberhez képest 120,2 Mrd Ft-tal csökkent. A DKJ állomány alakulása – az utóbbi időben jelentős mértékben csökkenő – DKJ hozammal függ össze, ez a 2023. júniusi 10% fölötti szintről 2024 júniusára 6-6,5% közelébe esett vissza. A DKJ állomány csökkenés ellenére a kapcsolódó kamatkiadások magasabbak a vártnál, tekintettel arra, hogy az ÁKK az állomány nagyobb mértékű csökkenésével számolt.

A magas I. félévi kamatkiadások oka (az ütemezésen túl) a 2022. évi magas inflációban keresendő, ami idén eredményezett nagy összegű kamatkiadásokat. (A 2023. évi még magasabb infláció a 2025. évi költségvetést fogja terhelni a PMÁP kamatokon keresztül.) A kamatkiadások jövőbeli alakulása tekintetében további pozitívum, hogy a jegybanki alapkamat mérséklődésével (2024. júniusig 7,0%-ra csökkentette az MNB, jelenleg 6,75%) együtt az állampapírpiazi hozamok is csökkentek, ezáltal az újonnan kibocsátott adóssághoz kapcsolódó kamatfizetési kötelezettség már alacsonyabb mértékű.

A II. félévben a kamatkiadások összege csökkenni fog. Jelentős összegű kamatkiadás teljesül várhatóan – a korábbi évek gyakorlatához hasonlóan – októberben, (464,5 Mrd Ft kamatkiadás várható), emellett augusztus hónapban prognosztizálható még 200 Mrd Ft-hoz közeli kamatkiadás.

Az év első felének tényadatai és az ÁKK második félévre vonatkozó tervadatai alapján összességében kismértékben **(kb. 4,5%-kal) az előirányzatot meghaladva teljesülhetnek a kamatkiadások éves összevetésben**, ugyanakkor a hiányt ez a mértékű túlteljesítés is mintegy 150 Mrd Ft-tal növelheti.

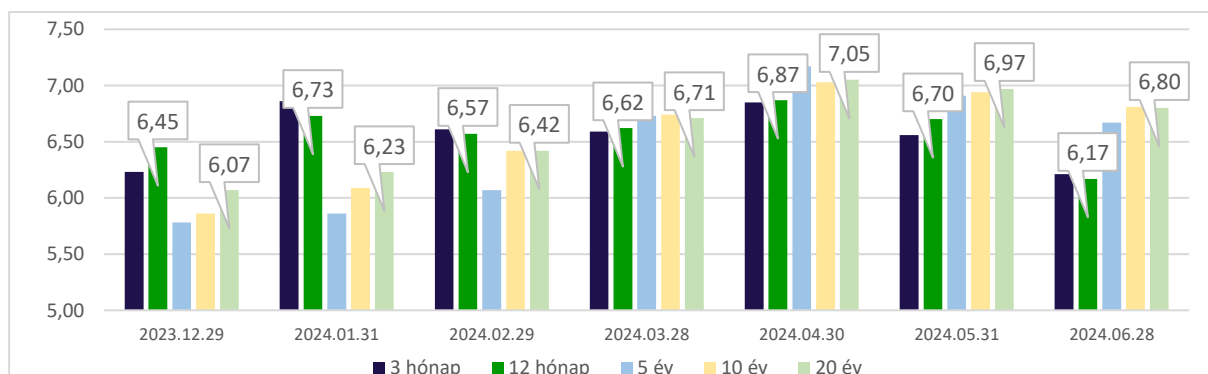
A **kamatbevételeket** 398,1 Mrd Ft összegben tervezték. Az év első hat hónapjában a kamatbevételek 233,9 Mrd Ft-ban teljesültek, amely az éves előirányzat 58,8%-ának felel meg. A kamatbevételeket a tervezetthez képest növelte a magasabb devizabetét-állomány és az MSZKSZ-nek nyújtott kölcsön nem tervezett kamatbevétele, illetve a magasabb KESZ szint miatti magasabb KESZ kamatbevétel.

13.2. A hozamok alakulása

A hazai állampapírpiazi referenciahozamok terén a 2023.. évi jelentős mértékű csökkenést követően **2024. első hat hónapjában a hosszabb futamidők esetében 1 százalékpont alatti emelkedés, míg a rövid oldalon minimális mértékű csökkenés tapasztalható.** A referenciahozamok 2023. december és 2024. június közötti alakulását mutatja be a 15. sz. ábra.

15.sz. ábra

Az állampapírpiazi referenciahozamok alakulása 2023. december-2024. június között (%)

Forrás: ÁKK referenciahozam adatok alapján, ÁSZ szerkesztés

2024-ben az MNB folytatta a kamatcsökkentési ciklusát, ennek ellenére a rövid hozamok csak minimális mértékben csökkentek, míg a hosszú hozamok nőttek 2023. decemberéhez képest. A hozamok idei alakulása több tényező együttes hatásával magyarázható.

A kormány 2023. májustól lehetővé tette a bankoknak, hogy az extraprofit adójukat csökkentsék, ha emelik a 2027. január 1-je után lejáró állampapír állományukat. A 183/2024. (VII. 8.) Korm. rendeletben előírták, hogy az adókedvezmény igénybevételéhez a teljes állampapír-állomány névértékének is növekednie kell. A bankok megnövekedett állampapír kereslete lefelé szoríthatja a következő hónapokban az állampapírpiazi hozamokat.

14. A TÁRSADALOMBIZTOSÍTÁS PÉNZÜGYI ALAPJAI BEVÉTELEINEK ÉS KIADÁSAINAK ALAKULÁSÁRÓL

14.1. A Nyugdíjbiztosítási Alap bevételei és kiadásai, egyenlege

A Nyugdíjbiztosítási Alapnál (Ny. Alap) 2024. június végéig 117,5 Mrd Ft hiány keletkezett. A hiány egyrészt a 13. havi nyugdíj – erre a célra juttatott 449,0 Mrd Ft – támogatást meghaladó összege (471,2 Mrd Ft miatt keletkezett. A hiány növekedéséhez másrészt hozzájárult még, hogy a negyedéves bevallók és befizetők miatt február és március hónapban januárhoz⁴⁴, május-júniusban áprilishoz képest kevesebb szociális hozzájárulási adó és a járulék bevétel folyt be, miközben a Ny. Alap havi kiadásainak szintje lényegében nem változott. Növelte a hiányt az is, hogy jogszabályváltozás miatt ez évtől a korábban havonta esedékes béren kívüli juttatások és az egyes egyéb juttatások utáni szociális hozzájárulási adóbevétel negyedévesseé változott, a következő befizetés júliusban esedékes. A Ny. Alap január-június havi bevételeit, kiadásait mutatja be az 13. sz. táblázat

13. sz. táblázat

A Ny. Alap 2024. január-június havi bevételei és kiadásai (adatok Mrd Ft-ban és %-ban)

Megnevezés	2024. évi Kvtv. előir.	2024. I-VI. havi telj.	2024. évi telj. a Kvtv. előir. %-ában
Bevétel, ebből:	6 019,9	3 213,0	53,4%
Szociális hozzájárulási adó és járulékok	5 424,3	2 693,0	49,6%
Költségvetési hozzájárulások, ebből:	531,4	479,9	90,3%
Tizenharmadik havi nyugdíj visszaépítésének támogatása	449,0	449,0	100,0%
Kiadás, ebből:	6 019,9	3 330,5	55,3%
Nyugellátások, ebből:	6 010,5	3 326,0	55,3%
Tizenharmadik havi nyugdíjkifizetés	449,0	471,2	104,9%
Egyenleg	0,0	-117,5	

Forrás: MÁK Közpénzügyi portál, Központi költségvetés végrehajtásának adatai 2024.01-06. hó, Központi alrendszer mérlege, 2024.06. hó alapján, ÁSZ szerkesztés

A Ny. Alap bevételei a törvényi előírányzat 53,4%-ában teljesültek, ebből a 13. havi nyugdíj visszaépítésének támogatására februárban az Ny. Alap 449,0 Mrd Ft költségvetési támogatásban részesült. Az Ny. Alap bevételeinek előző év I. félévéhez képest 11,0%-kal

⁴⁴ A szociális hozzájárulási adóból és a járulékokból származó bevételek jellemzően a bérfizetés hónapját követő hónapban teljesülnek. A januári magasabb adó- és járulékbévételt – a negyedéves befizetők mellett – a 2023. december havi többletjövedelem kiáramlás okozta.

magasabb bevétele mögött a szociális hozzájárulási adó megosztási arányának a 17,51 százalékpontos növekedése (2023. évi 71,63%-ról 2024. évre 89,14%-ra) és a járulékköteles jövedelmek kedvező változása áll.

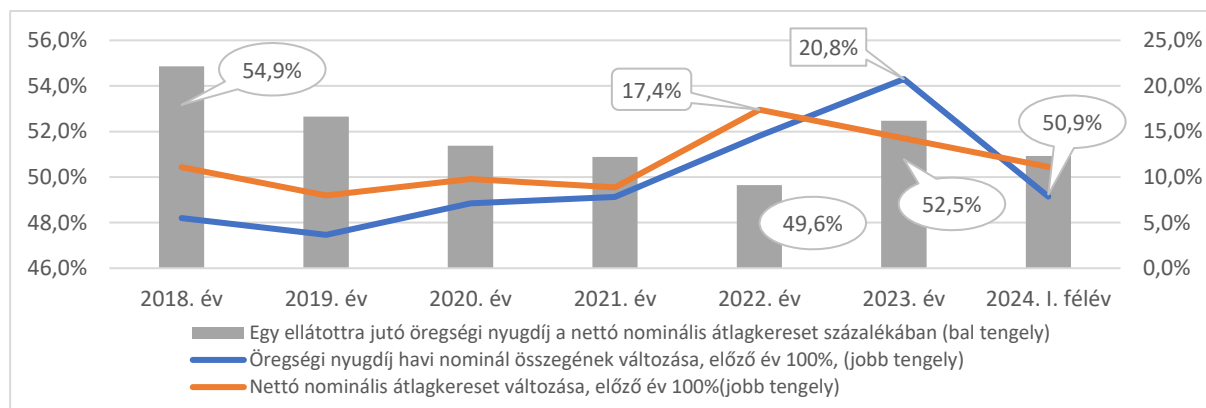
A Ny. Alap kiadásai az I. félévben az előirányzat 55,3%-ában teljesültek, a február hónapban kifizetett 13. havi nyugdíj miatti többletkiadás okán. A nyugellátásokra június végéig 3 326,0 Mrd Ft folyósítása történt meg. Az előző év hasonló időszakához képest ez 327,3 Mrd Ft-os (10,9%-os) növekedést jelent, ami a 2023. november 1-jétől végrehajtott 3,1%-os évközi kiegészítő nyugdíjmelés 2024-re áthúzódó hatásához, és a 2024. január 1-jétől végrehajtott 6,0%-os nyugdíjmelés – 13. havi nyugdíjakra is érvényes – hatásához köthető. Hozzájárult még növekedéshez a cserélődés hatása is, mivel a korábbi évek kiemelkedő jövedelem-növekedése következtében az új nyugdíjak átlaga meghaladja a korábban megállapított ellátások átlagát.

2024. II. félévében a nyugellátások kumulált havi teljesítése az időarányos előirányzatot várhatóan, éves szinten mintegy 3,0%-kal, több mint 180 Mrd Ft-tal túl fogja lépni, mivel az Ny. Alap 2024. évi – 2023. júliusában jóváhagyott és azóta nem módosított – költségvetése a 2023. november 1-jei 3,1%-os nyugdíjmelés 2024. évi hatására, annak január 1-jei emelésére nem tartalmazott fedezetet (a költségvetés elfogadásakor ismert bázissal számoltak a 2024. évi nyugdíjmelés (+6,0%) tervezésekor).

Az öregségi nyugdíjasok⁴⁵ száma az előző év júniushoz képest tárgyév júniusra 5,6 ezer fővel nőtt, az átlagos öregségi nyugdíj összege a 2023-2024. év folyamán a nyugdíjmelések és a cserélődési hatás következtében kis mértékben szintén emelkedett. Ezek hatására az öregségi teljes nyugdíjak 2024. június havi átlagos összege az előző év júniusához képest 10,8%-kal volt magasabb. Az öregségi nyugdíjak nettó nominális átlagkeresethez viszonyított arányának alakulását mutatja be a 2018-2024. évekre a 16. sz. ábra.

16. sz. ábra

Az egy főre jutó öregségi nyugdíj a nettó nominális átlagkereset százalékában, valamint az öregségi nyugdíj és a nettó átlagkereset havi nominális összegének változása 2018. és 2024. I. félév között (%)

Forrás: KSH (2024a,b,c,f) STADAT tábla, 2017-2022. évi zárszámadási törvények, MÁK (2024a,b,c) alapján, ÁSZ szerkesztés

A 16. sz. ábrán látható, hogy az öregségi nyugdíj nettó nominális átlagkeresethez viszonyított aránya 2018. évet követően 2022-ig folyamatosan, 54,9%-ról 49,6%-ra csökkent,

⁴⁵ Öregségi nyugdíjasok a korhatár (65 év) feletti öregségi nyugdíjasok és a nők korhatár alatti nyugellátásában részesülők.

összefüggésben az infláció lassú, majd 2022. év végére felgyorsuló növekedésével. A 2022-2023. években viszont a kiegészítő emelésekkel együtt jelentős nyugdíjemelés történt. 2022-ben az egy főre jutó öregségi nyugdíj 14,5%-kal nőtt, viszont ebben az évben a nettó átlagkereset is kiugró mértékben (17,4%-kal) emelkedett, így az öregségi nyugdíj nettó átlagkeresethez viszonyított aránya még inkább lecsökkent (49,6%). 2023-ban 20,8%-kal nőttek a nyugdíjak (ebből a nyugdíjemelések kumuláltan 18,6%-ot képeztek, a fennmaradó növekmény a cserélődési hatáshoz köthető), miközben a nettó átlagkereset növekedése kisebb mértékű volt, így 52,5%-ra nőtt az arány. 2024-ben újra meghaladta a nettó átlagkereset növekedése a nyugdíjak növekedését, így az arány 50,9%-ra csökkent.

Az MNB júniusi előrejelzése szerint az éves infláció várhatóan 3-4,5% alakul. Az eddigi tény inflációs adatok, a pénzügyminiszter és az MNB inflációra vonatkozó várakozásai alapján **novemberben várhatóan nem kerül sor kiegészítő nyugdíjemelésre**, mivel az infláció az eddigi becslések alapján nem éri el a 2024. január 1-ei nyugdíjemelésnél figyelembe vett 6,0iót. **Nem várható nyugdíjprémium fizetése sem** novemberben az előrejelzések és a KSH tényadatai alapján, várhatóan nem valósul meg a nyugdíjprémium fizetés feltételül szabott 3,5%-os GDP növekedés, így ennek előirányzata (20,5 Mrd Ft) várhatóan megtakarításra kerül.

14.2. Az Egészségbiztosítási Alap bevételei és kiadásai, egyenlege

Az Egészségbiztosítási Alap (E. Alap) **hiánya 2024. június végén 44,4 Mrd Ft volt**, aminek oka az április és június hónapokban keletkezett, időarányosnál magasabb összegű kiadások teljesítése. Az E. Alap 2024. január-június havi bevételét és kiadását a 14. sz. táblázat mutatja be.

14. sz. táblázat

Az E. Alap 2024. január-június havi bevételei és kiadásai (adatok Mrd Ft-ban és %-ban)

Megnevezés	2024. évi Kvtv. előir.	2024. VI. havi telj.	2024. I-VI. havi telj.	2024. évi telj. a Kvtv. előir. %-ában
Bevétel	4 424,0	371,3	2 230,5	50,4%
Kiadás	4 424,0	413,8	2 274,9	51,4%
Egyenleg	0,0	-42,5	-44,4	

Forrás: MÁK Közpénzügyi portál, Központi költségvetés végrehajtásának adatai 2024.01-06. hó, Központi alrendszer mérlege, 2024.06. hó alapján, ÁSZ szerkesztés

Az **E. Alap** 2024. I. félévében befolyt 2 230,5 Mrd Ft **bevételei** 12,2%-kal (242,0 Mrd Ft-tal) haladták meg az előző év azonos időszakának bevételeit. Ehhez hozzájárult, hogy bár a szociális hozzájárulási adó bevételt az előző évhez képest 209,6 Mrd Ft-tal csökkentette a szociális hozzájárulási adó megosztási arányának E. Alap számára kedvezőtlen, 17,51 százalékpontos csökkenése (28,37%-ról 10,86%-ra), a járulékokból származó bevételek 119,0 Mrd Ft-tal (14,8%-kal) nőttek 2024. június 30-ig az adóköteles jövedelmek növekedésének hatására. A költségvetési hozzájárulások 48,6%-kal (309,3 Mrd Ft-tal) nőttek az előző év I. félévéhez képest, döntően a megosztási arány kedvezőtlen változásának ellensúlyozása miatt.

Az E. Alap **kiadásai** az I. félévben 2 274,9 Mrd Ft-ot tettek ki, az előirányzat 51,4%-ában teljesültek. Az E. Alap kiadásainak 25,7%-át a pénzbeli ellátások, 11,8%-át a gyógyszerterápiák kiadásai tették ki.

A **gyógyszerterápiák kiadásai** jogcímcsoportnál a teljesítés az időarányos előirányzatnál jelentősen, 28,6 százalékponttal magasabb volt június végén. A 2023. évi teljesítésnél

alacsonyabb 2024. évi előirányzattal terveztek, így – figyelembe véve az I. félévi időarányost meghaladó teljesítést – várhatóan az előirányzat túllépése következik be év végéig. Ezt azonban részben ellensúlyozhatja az, hogy a támogatási összegek nagysága a beinduló árverseny hatására (több nagyforgalmú készítmény szabadalmi oltalmának lejáratára miatt) év végén, vagy jövő évben csökkenhet. A gyógyszerfinanszírozási céltartalék összege 157,9 Mrd Ft volt június végén, vagyis a céltartalékból hat hónap alatt nem történt felhasználás.

A **gyógyító-megelőző ellátások kiadásainak** I. félévi teljesítése 53,0%-os volt, ami két nagyobb összegű kifizetésnek köszönhető áprilisban és júniusban, amikor a Kormány két ütemben működési támogatást⁴⁶ biztosított a járóbeteg- és fekvőbeteg-szakellátást nyújtó egészségügyi szolgáltatók és klinikai központok részére a fennálló szállítói tartozásaik rendezésére. Április 30-ig 129 szervezetnek 63,4 Mrd Ft, majd június végéig 117 szervezetnek 41,0 Mrd Ft kifizetésére került sor. Az előző évhez képest a kiadásokat növelte (20,8%-kal), hogy az önkormányzati és állami egészségügyben az orvosok, szakdolgozók, egyéb dolgozók béremelésének fedezetét is ez az előirányzat tartalmazta.

A gyógyító-megelőző ellátások előirányzatán belül a **nagyértékű gyógyszerfinanszírozás** 76,2%-át már felhasználták június 30-ig. A túllépéshez hozzájárult, hogy az előirányzatot 2024-ben is alultervezték, valamint a rászorult betegek köre nő a megjelenő új, térítésmentesen biztosított készítmények hatására.

15. A KÖZPONTI TARTALÉKOK FELHASZNÁLÁSA

A 2024. évi Kvtv-ben 2024-ben a XV. Pénzügyminisztérium fejezetben tervezték a központi tartalékokon belül a Céltartalékok, a Járványügyi kiadások, valamint a Rendkívüli kormányzati intézkedések kiadásait. A Tanári Béremelési Alapot januárban hozták létre a céltartalékokon belül. A központi tartalékok felhasználását mutatja be a 15. sz. számú táblázat.

15. sz. táblázat

A központi tartalékok felhasználása 2023. I-VI. hó (Mrd Ft-ban)

Megnevezés	2024. évi Kvtv. előirányzat	2024. I-VI. havi teljesítés	2024. I-VI. teljesítés / 2024. évi Kvtv. előirányzat %-ban
XV. PÉNZÜGYMINISZTERIUM			
Céltartalékok			
Tanári Béremelési Alap	340,0	339,8	99,9%
Egyéb céltartalékok	403,1	439,4	121,9%
Járványügyi kiadások	7,7	0	0%
Rendkívüli kormányzati intézkedések	220,0	84,5	38,4%

Forrás: 2024. évi Kvtv. PM tartalékok adatszolgáltatás (2024.06) alapján, ÁSZ szerkesztés

A **Céltartalékokból**, azaz a tanári béremelésre és az egyéb céltartalékokra elkülönített összegből együttesen 779,2 Mrd Ft került átcsoportosításra az első hat hónapban, ami az előirányzatot 36,1 Mrd Ft-tal haladta meg.

⁴⁶ 83/2024. (IV. 17.) Korm. rendelet a járóbeteg- és fekvőbeteg-szakellátást nyújtó közfinanszírozott szolgáltatók gazdálkodását segítő intézkedésekről; Az egyes gyógyszerészeti, szociális és egészségügyi tárgyú kormányrendeletek módosításáról szóló 128/2024. (VI. 17.) Korm. rendelet 33-34. §-a; 1171/2024. (VI. 17.) Korm. határozat az Egészségbiztosítási Alap Gyógyító-megelőző ellátás alcím Célelőirányzatok jogcímcsoport 2024. évi előirányzatának megemeléséről és egyéb intézkedésről

Az előirányzat 45,7%-át tanári béremelésre különítették el, az összeg majdnem egésze átcsoportosítása a Belügyminisztérium (256,2Mrd Ft), a helyi önkormányzatok támogatása (78,2 Mrd Ft), valamint a Kulturális és Innovációs Minisztérium (5,4 Mrd Ft) fejezetek javára januárban megtörtént, de további átcsoportosítások az előirányzatról már nem várhatók év közben.

A minimálbér, garantált bérminimum emelés 18 fejezetet érintett (113,8 Mrd Ft), a szakképzési illetmény emelés miatt az Agrárminisztérium, a Honvédelmi Minisztérium, a Belügyminisztérium és a Kulturális és Innovációs Minisztérium részesült átcsoportosításból (66,3 Mrd Ft). A nemzetgazdasági átlagkereset emelkedéséből eredő többletkifizetések támogatására 7 fejezethez (6,6 Mrd Ft) történt átcsoportosítás.

Április és május hónapokban a legjelentősebb átcsoportosítások a közfeladatot ellátó közérdekű vagyonkezelő alapítvány (KEKVA) juttatására (49,6 Mrd Ft), valamint álláshely gazdálkodásra (2,5 Mrd Ft) történtek. Az egyéb céltartalék felhasználás júniusban 7,3 Mrd Ft volt, amelyből 5,2 Mrd Ft-ot bölcsődei férőhely bővítésre és 1,2 Mrd Ft-ot a NAV 2024. évi létszámcsökkentés kifizetéseire fordítottak.

A **Rendkívüli kormányzati intézkedések** terhére az első félévben 84,5 Mrd Ft került átcsoportosításra, az összeg az éves előirányzat 38,4%-ának felel meg. Így az Áht. előírása teljesült, mivel az első féléves felhasználás nem haladta meg az előirányzat 40%-ában meghatározott korlátot.⁴⁷ A félév kiadásai közül kiemelendő az Irinyi Terv Élelmiszeripari Beszállító-fejlesztési Program pályázati keretösszegének megemelése (27,0 Mrd Ft), a hazai élelmiszeripari termelői kapacitások fejlesztése és az élelmiszer-beszállító ágazatba tartozó vállalkozások versenyképességének növelése érdekében, a HUNGARORING Sport Zrt. Stratégiai Fejlesztési Programjának 2. ütem beruházásnak támogatása (10,0 Mrd Ft), valamint az Európai Unió Tanácsa elnökség feladatai ellátásához szükséges átcsoportosítások (5,2 Mrd Ft).

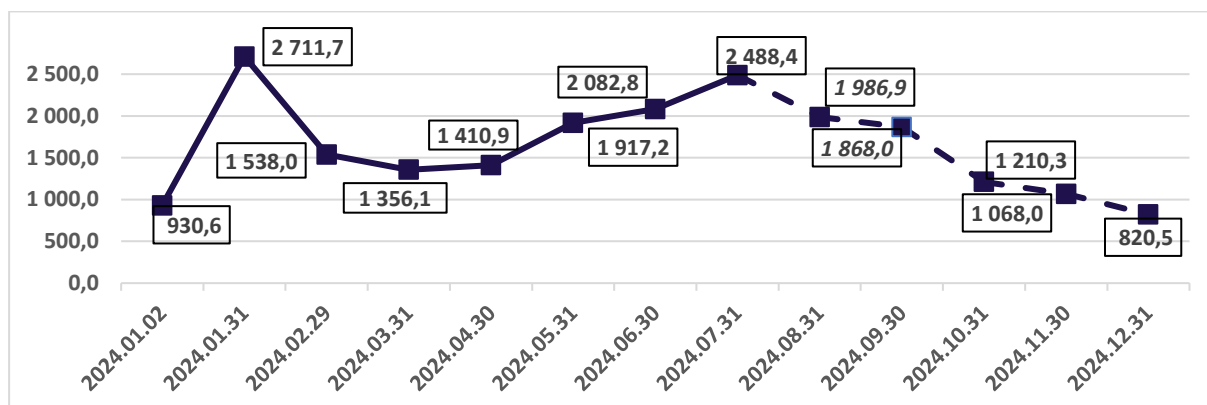
A céltartalékok előirányzata a Kvtv. 4. számú melléklete alapján felülről nyitott, így az előirányzatot meghaladó átcsoportosítás közvetlen kockázatot jelent a hiány növekedésére.

16. A KINCSTÁRI EGYSÉGES SZÁMLA (KESZ) EGYENLEGÉNEK ALAKULÁSA

A KESZ valamennyi központi alrendszer érintő kifizetés lebonyolítására szolgáló, MNB-nél vezetett számla, amelyről az állami likvid pénzkészlet kezelése történik. A központi költségvetés KESZ forint állományának alakulását a 17. sz. ábra mutatja be.

⁴⁷ 2011. évi CXCV. törvény az államháztartásról 21. § (3) bekezdés. E mértéktől nagyobb felhasználáshoz az Országgyűlés jóváhagyása szükséges.

**A Kincstári Egységes Számla forint egyenlegének alakulása 2024. július végéig, és
előrejelzés december 31-ig, Mrd Ft-ban**

Forrás: MNB ÁSZ részére történő (nem publikus) adatközlése alapján, ÁSZ szerkesztés

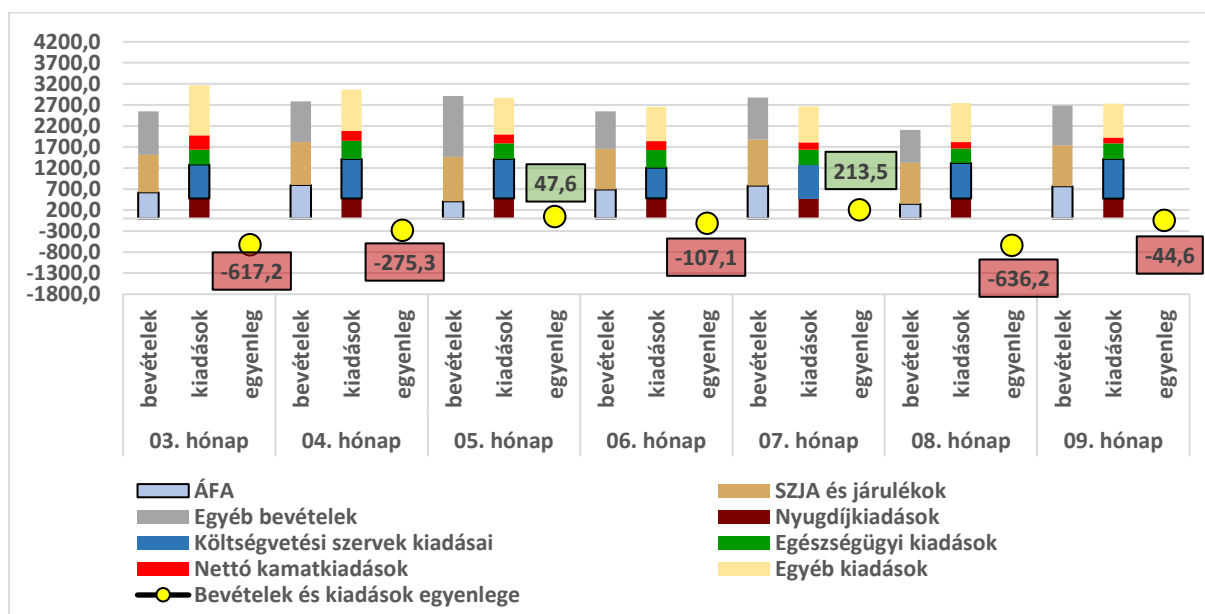
Az **állam likvid pénzeszközeit** mutató KESZ szint⁴⁸ március végétől július végéig növekedett, de augusztustól december végéig az állomány várhatóan csökkenni fog. 2024. I. félévében összességében a KESZ egyenlegét növelte és javította az állam likviditását a június végéig megvalósult 3 038,5 Mrd Ft összegű nettó forrásbevonás, aminek 39,6%-a deviza forrásbevonást (az első negyedévben történt dollár- és eurókötvény kibocsátást) jelentett.

A KESZ számlára érkező jóváírások (bevételek) és a számláról történő kifizetések (kiadások) összegét, illetve ezek összetételét a 18. sz. ábra mutatja be 2024. március és július, valamint augusztus és szeptember vége között⁴⁹.

⁴⁸ Az ÁKK Zrt. középtávú stratégiájában foglaltak szerint a 2023. évben a KESZ optimális szintje 1 170, Mrd Ft, a minimális KESZ szint 670,0 Mrd Ft volt. A KESZ 2024. évre meghatározott optimális és minimális szintjére vonatkozó információval nem rendelkezünk.

⁴⁹ augusztus – szeptember időszakra prognózis.

A Kincstári Egységes Számlán teljesült (03-07.hó) között és a 08-12. hóra prognosztizált jóváírások és kifizetések⁵⁰, és ezek egyenlegének alakulása Mrd Ft-ban

Forrás: MNB ÁSZ részére történő **(nem publikus)** adatközlése alapján, ÁSZ szerkesztés

Megjegyzés: a számadatok a bevételek és kiadások egyenlegét mutatják

A II. félévben, a júliusi többlet után, augusztusban elsősorban a bevételek csökkenése következtében nagyságrendileg 636,2 Mrd Ft összegű havi hiány várható a központi alrendszerben. Ezt követően a prognózis szerint szeptemberben az előző havi adatokhoz képest növekednek a bevételek (különösen az áfabevételek), míg a kiadások nagyságrendileg nem változnak, így csak 44,6 Mrd Ft összegű hiány várható a központi alrendszerben.

A prognózis szerint a **központi alrendszer év végén 4 400,8 Mrd Ft összegű hiánnyal zárhat**, ami meghaladja a PM számítása szerint várható GDP 4,5%-os ESA-hiányhoz számított pénzforgalmi hiány értéket (kb. 4 000,0 Mrd Ft), ugyanakkor a 2023. évi hiánynál (4 435,5 Mrd Ft) kedvezőbb lehet.

⁵⁰ Az egyéb bevételeket a KESZ prognózis tagolása szerinti „Költségvetési szervek EU támogatása” és az „Egyéb bevételek (szervek bevételei nélkül)” kategóriák összege teszi ki. Az egyéb kiadásokat a „Családtámogatások”, a „Helyi önkormányzatok támogatása”, a „Befizetés az EU-ba”, illetve az „Egyéb kiadások” kategóriák összege teszi ki.

MELLÉKLETEK

1.sz. melléklet

A bruttó hazai termék (GDP) termelésének negyedéves volumenindexei 2023. I. negyedévtől 2024. II. negyedév végéig (előző év azonos időszaka = 100,0%)

Megnevezés	2023. I.	2023. II.	2023. III.	2023. IV.	2024. I.	2024. II.
Mezőgazdaság, erdőgazdálkodás, halászat	127,2	166,5	188,4	180,9	100,4	94,8
Ipar	97,3	94,2	94,8	93,7	95,8	97,6
Ebből: feldolgozóipar	98,9	95,7	96,0	93,7	95,2	96,3
Építőipar	92,4	93,8	98,4	92,6	103,0	106,2
Szolgáltatások összesen	100,6	97,5	97,2	99,1	102,7	102,4
Ebből: kereskedelem, gépjárműjavítás, szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás	96,1	88,6	90,5	92,9	99,0	102,8
ezen belül: kereskedelem, gépjárműjavítás	94,5	88,2	88,1	91,3	97,0	102,0
ezen belül: szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás	102,2	90,2	100,8	103,6	105,2	107,2
Ebből: szállítás, raktározás	95,5	94,2	92,4	95,6	104,2	103,2
Ebből: információ, kommunikáció	102,4	98,9	102,4	105,2	109,8	103,3
Ebből: pénzügyi, biztosítási tevékenység	102,2	100,2	98,8	100,6	101,3	102,8
Ebből: ingatlanügyletek	101,6	100,4	99,8	102,6	105,0	102,8
Ebből: szakmai, tudományos, műszaki tevékenység, adminisztratív és szolgáltatást támogató tevékenység	101,1	97,1	94,0	95,5	102,7	99,6
Ebből: közigazgatás, védelem; kötelező társadalombiztosítás, oktatás, humán-egészségügyi, szociális ellátás	102,2	101,9	101,6	102,3	101,5	102,0
ezen belül: közigazgatás, védelem; kötelező társadalombiztosítás	98,8	98,9	98,1	98,5	99,7	99,8
ezen belül: oktatás	102,7	98,0	100,4	102,1	106,6	103,0
ezen belül: humán-egészségügyi, szociális ellátás	109,1	109,9	108,9	108,5	100,4	104,7
Ebből: művészet, szórakoztatás, szabad idő, egyéb szolgáltatás	101,1	98,6	99,2	104,0	107,3	106,9
GDP összesen (piaci beszerzési áron)	99,1	97,6	99,6	100,0	101,1	101,5

Forrás: KSH STADAT 21.2.1.6. A bruttó hazai termék (GDP) termelésének volumenindexei (előző év azonos időszaka = 100,0%), ÁSZ szerkesztés

A bruttó hazai termék (GDP) végső felhasználásának negyedéves volumenindexei 2023. I. negyedévtől 2024. II. negyedév végéig (előző év azonos időszaka = 100,0%)

Megnevezés	2023. I.	2023. II.	2023. III.	2023. IV.	2024. I.	2024. II.
Háztartások fogyasztási kiadása	96,5	96,6	97,7	100,3	103,6	104,2
Természetbeni társadalmi juttatás a kormányzattól	100,2	106,2	106,3	105,5	101,4	103,4
Természetbeni társadalmi juttatás a háztartásokat segítő nonprofit intézményektől	97,2	98,4	106,5	108,8	110,1	102,5
Háztartások tényleges fogyasztása	97,0	98,1	99,3	101,4	103,4	104,0
Közösségi fogyasztás	94,8	100,8	104,4	94,9	97,3	96,1
Végső fogyasztás összesen	96,7	98,5	100,1	100,3	102,4	102,7
Bruttó állóeszköz-felhalmozás	96,4	89,3	89,3	97,2	93,1	84,6
Bruttó felhalmozás összesen	94,1	77,5	84,7	86,8	78,2	94,3
Belföldi felhasználás összesen	95,2	91,6	95,0	95,9	97,1	100,7
Export áruk	108,1	103,3	97,0	95,8	93,8	96,7
Export szolgáltatások	106,3	97,5	103,3	96,3	99,2	104,6
Export összesen	107,9	102,1	98,2	95,9	94,7	98,2
Import áruk	102,6	95,3	92,0	91,6	89,2	95,1
Import szolgáltatások	104,7	95,1	101,0	92,7	101,5	106,5
Import összesen	103,2	95,3	93,2	91,6	90,8	96,8
Bruttó hazai termék (GDP) összesen	99,1	97,6	99,6	100,0	101,1	101,5

Forrás: KSH STADAT 21.2.1.13. A bruttó hazai termék (GDP) végső felhasználásának negyedéves volumenindexei, 2015. évi átlagáron [előző év azonos időszaka = 100,0%], ÁSZ szerkesztés

FELHASZNÁLT IRODALOM

- Agrárágazat (2024). Agrárágazat XXV. évfolyam V. szám, 2024. május.
<https://agraragazat.hu/kiadvany/agraragazat-2024-majus/>
- Agrárágazat (2024). Agrárágazat XXV. évfolyam VI. szám, 2024. augusztus.
<https://agraragazat.hu/kiadvany/agraragazat-2024-augusztus/>
- Államadósság Kezelő Központ Zrt. (2024): 2024. évi finanszírozási terv módosítása.
<https://www.akk.hu/download?path=8bf5e05a-7a2c-4f6e-9e65-e12a80d49779.pdf>
- Államadósság Kezelő Központ Zrt. (2024): Állampapírpia, Havi tájékoztató, 2023. december - 2024. június. <https://akk.hu/content/path=havi-jelentesek>
- Államadósság Kezelő Központ Zrt. (2024): 2024. I. félévi finanszírozási terv teljesülése.
<https://www.akk.hu/download?path=b3fe9a95-d87b-461c-9447-7f2456939fb6.pdf>
- Államadósság Kezelő Központ Zrt. (2024): ÁKK Zrt. 2024. június havi monitoring elemzése.
<https://www.akk.hu/download?path=23cd8030-a93c-4343-9449-1e8020949c59.pdf>
- Állami Számvevőszék (2024): Magyarország európai uniós forrásokhoz való hozzáférése és egyéb aktuális európai uniós kérdések, 2024. július: (Nem nyilvános dokumentum)
- Árgyelán Á. (2024): Jön az állami pénzeső: százmilliárdok hullanak a magyarokra napokon belül.
<https://www.portfolio.hu/befektetes/20240215/jon-az-allami-penzeso-szazmilliárdok-hullanak-a-magyarokra-napokon-belul-668987>
- Barta B. (2023): Milyen okok állnak az ÁFA-visszatérítések megugrása mögött, 2023. július 18., Andersen Magyarország <https://hu.andersen.com/hu/hirek/milyen-okok-allnak-az-afa-visszateritesek-megugrasa-mogott/>
- GKI Gazdaságkutató Zrt. (2024). Konjunktúraindex, 2024. augusztus. https://gki.hu/wp-content/uploads/2024/08/GKI_konjunkt%C3%A1ra_index_2024_08.pdf
- HVG (2024): Pénzügyminisztérium: Az új adó jó a gyógyszergyártóknak, ők kérték.
https://hvg.hu/gazdasag/20240126_Penzugyminiszterium_gyogyszergyartok_extraprofitado_Richter
- ING (2024): Monitoring Hungary: Improved growth is contingent on confidence, 2024. augusztus
<https://think.ing.com/articles/monitoring-hungary-contingent-on-confidence/>
- Kormány (2023): Magyarország Konvergencia Programja 2023-2027. 2023. április.
<https://cdn.kormany.hu/uploads/document/5/50/501/501f887d3b4e5d988644e2d367651feac627e6a.pdf>
- Kormány (2024): Magyarország Konvergencia Programja 2024-2028, 2024. április,
<https://cdn.kormany.hu/uploads/sheets//d/d0/d01/d01083d8c20e7821fa71edad692e996.pdf>
- Központi Statisztikai Hivatal (2024): Jelentés a kormányzati szektor egyenlegéről és adósságáról (2024. évi I. EDP-jelentés). http://www.ksh.hu/gyorstajekoztatok/krm/edp_magyar_20240422.xls
- Központi Statisztikai Hivatal (2024): Gyorstájékoztató, Beruházás, 2024. június
<https://www.ksh.hu/gyorstajekoztatok/#/hu/document/ber2406>
- Központi Statisztikai Hivatal (2024): Gyorstájékoztató, Építőipar, 2024. június
<https://www.ksh.hu/gyorstajekoztatok/#/hu/document/epi2406>
- Központi Statisztikai Hivatal (2024): Gyorstájékoztató, Ipar, 2024. június
<https://www.ksh.hu/gyorstajekoztatok/#/hu/document/ipa2406>
- Központi Statisztikai Hivatal (2024): Gyorstájékoztató, Keresetek 2024. június
<https://www.ksh.hu/gyorstajekoztatok/#/hu/document/ker2406>
- Központi Statisztikai Hivatal (2024): Gyorstájékoztató, Kiskereskedelem 2024 június
<https://www.ksh.hu/gyorstajekoztatok/#/hu/document/kis2406>
- Központi Statisztikai Hivatal (2024): Magyarország, 2024. I. negyedév
<https://www.ksh.hu/s/kiadvanyok/magyarorszag-2024-i-negyedev/index.html>
- Központi Statisztikai Hivatal (2024): KSH Tájékoztatósi adatbázis, Nyugdíjak, ellátások, járadékok és egyéb járandóságok, öregségi nyugdíjban részesülők száma és havi átlagos ellátása a 2017-2023. években;
<https://statinfo.ksh.hu/Statinfo/haViewer.jsp>
- Központi Statisztikai Hivatal (2024): KSH Gyorstájékoztató, Bruttó hazai termék (GDP), 2024. II. negyedév (első becslés), Közzététel: 2024. július 30., <https://www.ksh.hu/gyorstajekoztatok/gde/gde2406.html>
- Központi Statisztikai Hivatal (2024): KSH Gyorstájékoztató, Bruttó hazai termék (GDP), 2024. I. negyedév (második becslés), Közzététel: 2024. június 4., <https://www.ksh.hu/gyorstajekoztatok/#/hu/document/gdp2403>
- Magyar Nemzeti Bank (2023). A háztartások pénzügyi adatai.
https://statisztika.mnb.hu/sw/static/file/A_haztartasok_penzugyi_adatai_2023_HUN.pdf
- Magyar Nemzeti Bank (2024): Inflációs jelentés, 2024. június, <https://www.mnb.hu/letoltes/hun-ir-digitalis-26.pdf>

Magyar Nemzeti Bank (2024): Lakáspiaci jelentés, 2024. május
<https://www.mnb.hu/kiadvanyok/jelentesek/lakaspiaci-jelentes/lakaspiaci-jelentes-2024-majus>

Magyar Nemzeti Vagyonkezelő Zrt. (2024): Elektronikus Aukciós Rendszer. https://e-arveres.mnv.hu/index-meghirdetesekek-ingatlan.html?actionId=action.common.GeneralListOrderAction&c=listMinBid&d=d&FRAME_SKIP_DEJAVU=1&tid=futureea

Nemzeti Egészségbiztosítási Alapkezelő (2024): Tájékoztató a gyógyító-megelőző ellátások jogcímcsoport terhére történő 2024. április havi működési támogatás kifizetéséről, 2024. április 30.;
https://www.neak.gov.hu/friss_kozlomenyek/tajekoztato-a-gyogyito-megelőző-ellátások-jogcímcsoport-terhere-torteno-2024.-evi-aprilis-havi-mukodesi-tamogatas-kifizeteserol

Nemzeti Egészségbiztosítási Alapkezelő (2024): Tájékoztató a gyógyító-megelőző ellátások jogcímcsoport terhére történő 2024. június havi működési támogatás kifizetéséről, 2024. június 26.;
https://www.neak.gov.hu/friss_kozlomenyek/tajekoztato-a-gyogyito-megelőző-ellátások-jogcímcsoport-terhere-torteno-2024.-evi-junius-havi-mukodesi-tamogatas-kifizeteserol

Nemzeti Földügyi Központ (2024): Árverések. <https://www.nfk.gov.hu/arveresek>

Pénzügyminisztérium (2024): ÁHT részletes szöveges tájékoztatója 06. hó
<https://cdn.kormany.hu/uploads/sheets/5/59/59e/59ee13ba12d12528c3b63c426feba37.docx>

Pénzügyminisztérium (2024): ÁHT részletes szöveges tájékoztatója 07. hó
<https://cdn.kormany.hu/uploads/sheets/9/9d/9d5/9d56b0d17855c5e176f49f867ceead1.docx>

Pénzügyminisztérium (2024): Az államháztartás központi alrendszerének mérlege, kimutatása és általános helyzetének összefoglalása. <https://kormany.hu/penzugyminiszterium/aht-jelentesek>

Portfolio (2024): Varga Mihály vadonatúj inflációs számokat mondott be!
<https://www.portfolio.hu/gazdasag/20240829/varga-mihaly-vadonatuj-inflacios-szamokat-mondott-be-706591>

Központi Statisztikai Hivatal STADAT táblák

1.1.1.2. A fogyasztóiár-index fogyasztási főcsoportok szerint, a nyugdíjas fogyasztóiár-index és a maginfláció [előző év = 100,0%]. https://www.ksh.hu/stadat_files/ara/hu/ara0002.html

1.2.1.1. A főbb ármutatók, havonta [előző év azonos időszaka=100,0%].
https://www.ksh.hu/stadat_files/ara/hu/ara0039.html

1.2.1.2. A fogyasztóiár-index fogyasztási főcsoportok szerint, és a nyugdíjas fogyasztóiár-index, havonta.
https://www.ksh.hu/stadat_files/ara/hu/ara0040.html

1.2.1.3. Fogyasztóiár-indexek a kiadások részletes csoportjai szerint havonta
https://www.ksh.hu/stadat_files/ara/hu/ara0041.html

1.2.1.11. A mezőgazdasági termékek termelőiár-indexei, havonta, évkezdettől kumulált.
https://www.ksh.hu/stadat_files/ara/hu/ara0049.html

1.2.1.13. A mezőgazdasági ráfordítások árindexei és az agráröllő, évkezdettől negyedévente kumulált [az előző év azonos időszaka = 100,0%]. https://www.ksh.hu/stadat_files/ara/hu/ara0051.html

1.2.1.17. Az ipar termelőiár-indexei, havonta. https://www.ksh.hu/stadat_files/ara/hu/ara0055.html

1.2.1.19. Az ipar exportértékesítésének árindexei alágak szerint, havonta.
https://www.ksh.hu/stadat_files/ara/hu/ara0057.html

2.2.1.7. A kiskereskedelmi forgalom naptárhatástól megtisztított volumenindexe üzlettypusok szerint, havonta, negyedévente (az előző év azonos időszaka százalékában)
https://www.ksh.hu/stadat_files/bel/hu/bel0020.html

3.2.1.3. A nemzetgazdasági beruházások volumenindexei nemzetgazdasági ágak szerint, negyedévente
https://www.ksh.hu/stadat_files/ber/hu/ber0010.html

3.2.1.4. A nemzetgazdasági beruházások teljesítményértéke és volumenindexe, anyagi-műszaki összetétel szerint, negyedévente, évkezdettől kumulált https://www.ksh.hu/stadat_files/ber/hu/ber0011.html

3.2.1.5. A nemzetgazdasági beruházások teljesítményértéke és volumenindexei gazdálkodási forma szerint, negyedévente, évkezdettől kumulált https://www.ksh.hu/stadat_files/ber/hu/ber0012.html

20.1.1.57. A teljes munkaidőben alkalmazásban állók kedvezményei nélküli nettó átlagkeresete nemzetgazdasági áganként; https://www.ksh.hu/stadat_files/mun/hu/mun0187.html

20.2.1.2. A 15-74 éves népesség gazdasági aktivitása nemenként, havonta
https://www.ksh.hu/stadat_files/mun/hu/mun0097.html

20.2.1.16. A foglalkoztatottak száma legmagasabb iskolai végzettségük szerint, nemenként, negyedévente
https://www.ksh.hu/stadat_files/mun/hu/mun0111.html

20.2.1.17. A foglalkoztatottak száma nemzetgazdasági ágak, ágazatok szerint, nemenként, negyedévente
https://www.ksh.hu/stadat_files/mun/hu/mun0112.html

20.2.1.30. A gazdaságilag aktívák száma legmagasabb iskolai végzettség szerint, nemenként, negyedévente https://www.ksh.hu/stadat_files/mun/hu/mun0130.html

20.2.1.42. Főbb kereseti adatok – munkáltatók teljes körénél, havonta, valamint havi és negyedévente kumulált https://www.ksh.hu/stadat_files/mun/hu/mun0143.html

20.2.1.47. Közfoglalkoztatásban foglalkoztatottak főbb kereseti adatai, havonta valamint havi és negyedévente kumulált https://www.ksh.hu/stadat_files/mun/hu/mun0196.html

20.2.1.53. A teljes munkaidőben alkalmazásban állók kedvezmények nélküli nettó átlagkeresete nemzetgazdasági áganként, havonta, valamint havi és negyedévente kumulált; https://www.ksh.hu/stadat_files/mun/hu/mun0202.html

20.2.2.1. A 15-74 éves népesség gazdasági aktivitása, vármegye és régió szerint, negyedévente https://www.ksh.hu/stadat_files/mun/hu/mun0161.html

21.2.1.1. A makrogazdaság főbb negyedéves adatai; https://www.ksh.hu/stadat_files/gdp/hu/gdp0085.html

21.2.1.2. A bruttó hazai termék (GDP) negyedéves volumenindexei https://www.ksh.hu/stadat_files/gdp/hu/gdp0086.html

21.2.1.6. A bruttó hazai termék (GDP) termelésének negyedéves volumenindexei nemzetgazdasági áganként [előző év azonos időszaka = 100,0%] https://www.ksh.hu/stadat_files/gdp/hu/gdp0090.html

21.2.1.13. A bruttó hazai termék (GDP) végső felhasználásának negyedéves volumenindexei, 2015. évi átlagáron [előző év azonos időszaka = 100,0%]. https://www.ksh.hu/stadat_files/gdp/hu/gdp0097.html

21.2.1.16. A bruttó hazai termék (GDP) végső felhasználásának volumenindexei, szezonálisan és naptárhatással kiigazított negyedéves adatok [előző negyedév = 100,0%] https://www.ksh.hu/stadat_files/gdp/hu/gdp0100.html

25.1.1.38. Nyugdíjak, ellátások, járadékok és egyéb járandóságok, sajátjogú nyugdíjak; https://www.ksh.hu/stadat_files/szo/hu/szo0033.html

25.2.1.4. Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma, átlagos ellátása és medián ellátása az ellátások típusa szerint; https://www.ksh.hu/stadat_files/szo/hu/szo0054.html

Egyéb adatbázisok

Államadósság Kezelő Központ Zrt. (2024): Havi monitoring tábla, 2023. december - 2024. június havi monitoring táblázat. <https://akk.hu/content/path=havi-monitoring-tablazat>

Államadósság Kezelő Központ Zrt. (2024): Referenciahozamok. <https://akk.hu/statisztika/hozamok-indexek-forgalmi-adatok/referenciahozamok>

Államadósság Kezelő Központ Zrt. (2024): Statisztika a központi költségvetés adósságáról. <https://www.akk.hu/statisztika/allamadossag-finansziroz-as/kozponti-koltsegvetes-adossaga>

Államadósság Kezelő Központ Zrt. (2024): Statisztika az államháztartás (maastrichti) adósságáról. <https://www.akk.hu/statisztika/allamadossag-finansziroz-as/allamhaztartas-maastrichti-adossaga>

Magyar Államkincstár (2023): A központi alrendszer költségvetési mérlege, (ÁHT összesen) 2023. 06. hó. https://www.allamkincstar.gov.hu/pfile/file?path=/Koltsegvetes/Kozponti_alrendszer_-_Merlegek/a-kozponti-alrendszer-koltsegvetes-merlege/Archivum/2023/merleg-3023.07.-ho&inline=true

Magyar Államkincstár (2024): A központi alrendszer költségvetési mérlege, (ÁHT összesen) 2024. 01. hó. https://www.allamkincstar.gov.hu/pfile/file?path=/Koltsegvetes/Kozponti_alrendszer_-_Merlegek/a-kozponti-alrendszer-koltsegvetes-merlege/merleg-2024.-ev-balance-sheets-2024/merleg-2024.01.ho&inline=true

Magyar Államkincstár (2024): A központi alrendszer költségvetési mérlege, (ÁHT összesen) 2024. 06. hó. https://www.allamkincstar.gov.hu/pfile/file?path=/Koltsegvetes/Kozponti_alrendszer_-_Merlegek/a-kozponti-alrendszer-koltsegvetes-merlege/merleg-2024.-ev-balance-sheets-2024/merleg-2024.06.ho&inline=true

Magyar Államkincstár (2024): A központi alrendszer költségvetési mérlege, (ÁHT összesen) 2024. 07. hó. https://www.allamkincstar.gov.hu/pfile/file?path=/Koltsegvetes/Kozponti_alrendszer_-_Merlegek/a-kozponti-alrendszer-koltsegvetes-merlege/merleg-2024.-ev-balance-sheets-2024/merleg-2024.07.-ho&inline=true

Magyar Államkincstár (2024): Központi alrendszer részletező adatok, Fejezeti bevételek és kiadások (Költségvetési szervek, fejezetek) 2023.06. https://www.allamkincstar.gov.hu/pfile/file?path=/Koltsegvetes/Kozponti_alrendszer_-_Reszletezo_adatok/fejezeti-bevetelek-es-kiadasok/Archivum/2023/teljesitesi-adatok-2023.06.-ho&inline=true

Magyar Államkincstár (2024): Központi alrendszer részletező adatok, Fejezeti bevételek és kiadások (Költségvetési szervek, fejezetek) Költségvetési szervek, fejezetek 2024.06. https://www.allamkincstar.gov.hu/pfile/file?path=/Koltsegvetes/Kozponti_alrendszer_-_Reszletezo_adatok/fejezeti-bevetelek-es-kiadasok/teljesitesi-adatok-2024.-evperformance-data-2024/teljesitesi-adatok-2024.06.ho&inline=true

Magyar Államkincstár (2024): Önkormányzati alrendszer, Önkormányzati idősoros táblázat. 2024.07. https://www.allamkincstar.gov.hu/pfile/file?path=/Koltseghvetes/Onkormanyzati_alrendszer/idosoros-tablazatok/onkormanyzati-idosoros-tablazit-2024.07.&inline=true o

Magyar Államkincstár (2024): Magyar Államkincstár Közpénzügyi portál, Költségvetés végrehajtásának adatai és központi alrendszer mérlege alpontok, 2024.01-06.hó, <https://kpp.tcs.allamkincstar.gov.hu/>.

Magyar Nemzeti Bank (2024b): Háztartások előzetes pénzügyi számlái, 2024. augusztus 21. <https://statisztika.mnb.hu/publikacios-temak/penzugyi-szamlak/sajtokozlemenyek/az-allamhaztartas-es-haztartasok-elozetes-penzugyi-szamlai>

Magyar Nemzeti Bank (2024): A rezidens kibocsátású értékpapírok kibocsátói és tulajdonosi bontásban, Kiegészítő adatok az állampapírokról és a befektetési jegyekről. <https://statisztika.mnb.hu/publikacios-temak/ertekpapirok/a-rezidens-kibocsatasu-ertekpapirok-adatai-kibocsatoi-es-tulajdonosi-bontasban/idosoros-ertekpapier-adatok>

Magyar Nemzeti Bank (2024): Devizaárfolyam statisztika. <https://statisztika.mnb.hu/idosor-3685>

Magyar Nemzeti Bank (2024): MNB kártyaforgalmi adatok. <https://statisztika.mnb.hu/idosor-3647>

Nemzeti Adó- és Vámhivatal (2024): NAV jövedéki adó statisztika. https://nav.gov.hu/adatbazisok/adostatisztikak/jovedeki_statisztikak

Eurostat adatok

Eurostat (2024). HICP - monthly data (annual rate of change), 2024.

Az elemzéshez felhasználtuk a Belügyminisztériumtól (BM), az Építési és Közlekedési Minisztériumtól (ÉKM), a Nemzeti Adó- és Vámhivataltól (NAV), a Nemzetgazdasági Minisztériumtól (NGM) és a Pénzügyminisztériumtól (PM) az elemzés elkészítéséhez igényelt és beérkezett adminisztratív adatokat. Az adatok 2024. augusztus 5. és augusztus 15. között érkeztek be.

JOGSZABÁLYOK ÉS KÖZJOGI SZABÁLYOZÓ ESZKÖZÖK JEGYZÉKE

Törvények

- Alaptörvény – Magyarország Alaptörvénye (2011. április 25.)
2011. évi CXCV. törvény Magyarország gazdasági stabilitásáról szóló
2011. évi CXCV. törvény az államháztartásról
2011. évi LXVI. törvény az Állami Számvevőszékről
2012. évi LVI. törvény a távközlési adóról
2012. évi XLI. törvény a személyszállítási szolgáltatásokról
2018. évi LXXXIV. törvény a Magyarország 2017. évi központi költségvetéséről szóló 2016. évi XC. törvény végrehajtásáról
2019. évi LXXIX. törvény a Magyarország 2018. évi központi költségvetéséről szóló 2017. évi C. törvény végrehajtásáról
2020. évi CXVII. törvény - a Magyarország 2019. évi központi költségvetéséről szóló 2018. évi L. törvény végrehajtásáról
2021. évi CXVI. törvény - a Magyarország 2020. évi központi költségvetéséről szóló 2019. évi LXXI. törvény végrehajtásáról
2022. évi LXXII. törvény a Magyarország 2021. évi központi költségvetéséről szóló 2020. évi XC. törvény végrehajtásáról
2022. évi XXV. törvény Magyarország 2023. évi központi költségvetéséről
2023. évi LII. törvény a pedagógusok új életpályájáról
2023. évi LV. törvény Magyarország 2024. évi központi költségvetéséről
2023. évi LXXIII. törvény a Magyarország 2022. évi központi költségvetéséről szóló 2021. évi XC. törvény végrehajtásáról
2023. évi VI. törvény a Magyarország 2023. évi központi költségvetéséről szóló 2022. évi XXV. törvény módosításáról

Kormányrendeletek

- 170/2011. (VIII. 24.) Korm. rendelet a közfoglalkoztatási bér és a közfoglalkoztatási garantált bér megállapításáról
368/2011. (XII. 31.) Korm. rendelet az államháztartásról szóló törvény végrehajtásáról
104/2022. (III. 12.) Korm. rendelet a veszélyhelyzet ideje alatt a szomszédos országban fennálló humanitárius katasztrófára tekintettel érkező személyek elhelyezésének támogatásáról és az azzal kapcsolatos egyéb intézkedésekről
197/2022. (VI. 4.) Korm. rendelet az extraprofit adókról
206/2023. (V. 31.) Korm. rendelet az extraprofit adókról szóló 197/2022. (VI. 4.) Korm. rendelet módosításáról
302/2023. (VII. 11.) Korm. rendelet a kistélepüléseken nyújtható otthonteremtési támogatásokról
453/2023. (X. 5.) Korm. rendelet a minimálbér és garantált bérminimum, valamint a pedagógusok bérének 2023. január 1-jétől történő emeléséhez a települési önkormányzatok számára biztosítandó támogatásról szóló 68/2023. (III. 10.) Korm. rendelet módosításáról
463/2023. (X. 6.) Korm. rendelet a nyugellátások és egyes más ellátások 2023. november havi kiegészítő emeléséről
518/2023. (XI. 30.) Korm. rendelet a családok otthonteremtését támogató kedvezményes CSOK Plusz hitelprogramról
524/2023. (XII. 1.) Korm. rendelet a nyugellátások és egyes más ellátások 2024. január havi emeléséről
22/2024. (II. 12.) Korm. rendelet a Start-számlákra való befizetések veszélyhelyzeti szabályairól
64/2024. (III. 28.) Korm. rendelet a társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény végrehajtásáról szóló 168/1997. (X.6.) Korm. rendelet módosításáról
83/2024. (IV. 17.) Korm. rendelet a járóbeteg- és fekvőbeteg-szakellátást nyújtó közfinanszírozott szolgáltatók gazdálkodását segítő intézkedésekről
128/2024. (VI. 17.) Korm. rendelet egyes gyógyszerészeti, szociális és egészségügyi tárgyú kormányrendeletek módosításáról
183/2024. (VII. 8.) Korm. rendelet az extraprofit adókról szóló 197/2022. (VI. 4.) Korm. rendelet módosításáról

Kormányhatározatok

- 1615/2023. (XII. 29.) Korm. határozat a 2024. évi tanárbéremelés érdekében szükséges pénzügyi forrás biztosításáról
1004/2024. (I. 18.) Korm. határozat a Tanári Béremelési Alap létrehozásáról

1006/2024. (I. 18.) Korm. határozat a rezsivédelmi szolgáltatás ellentételezése érdekében Rezsivédelmi Alap fejezet terhére történő előirányzat-átcsoportosításról

1014/2024. (II. 6.) Korm. határozat címrendi módosításról és kiegészítésről, a rendkívüli kormányzati intézkedésekre szolgáló tartalékból, a Rezsivédelmi Alapból, a Központi Maradványelszámolási Alapból, fejezeten belüli és fejezetek közötti előirányzat-átcsoportosításról, valamint kormányhatározatok módosításáról

1067/2024. (III. 21.) Korm. határozat címrendi kiegészítésről, a rendkívüli kormányzati intézkedésekre szolgáló tartalékból, a Központi Maradványelszámolási Alapból, a Rezsivédelmi Alapból történő, fejezetek közötti és fejezeten belüli előirányzat-átcsoportosításról, valamint kormányhatározatok módosításáról

1096/2024. (IV. 11.) Korm. határozat a 2024 második és harmadik negyedében a távhőkassza pozitív egyenlegének megőrzéséhez szükséges intézkedésekről

1102/2024. (IV. 11.) Korm. határozat a rendkívüli kormányzati intézkedésekre szolgáló tartalékból, a Központi Maradványelszámolási Alapból, a Rezsivédelmi Alapból történő és fejezetek közötti előirányzat-átcsoportosításról

1114/2024. (IV. 23.) Korm. határozat a rezsivédelmi szolgáltatás 2024. második negyedévi ellentételezése érdekében a Rezsivédelmi Alap fejezet terhére történő előirányzat-átcsoportosításról

1127/2024. (V. 7.) Korm. határozat címrendi módosításról és kiegészítésről, a Központi Maradványelszámolási Alapból, a Rezsivédelmi Alapból történő, fejezetek közötti és fejezeten belüli előirányzat-átcsoportosításról, egyes kormányhatározatok módosításáról, valamint kötelezettségvállalás engedélyezéséről

1145/2024. (V. 23.) Korm. határozat a rendkívüli kormányzati intézkedésekre szolgáló tartalékból, a Központi Maradványelszámolási Alapból, a Rezsivédelmi Alapból történő és fejezetek közötti előirányzat-átcsoportosításról, kiadási előirányzat megnöveléséről, valamint kormányhatározat végrehajtásával összefüggő további intézkedésekről

1171/2024. (VI. 17.) Korm. határozat az Egészségbiztosítási Alap Gyógyító-megelőző ellátás alcím Célelőirányzatok jogcímcsoport 2024. évi előirányzatának megemeléséről és egyéb intézkedésről

1229/2024. (VII. 31.) Korm. határozat a beruházási, építési és közlekedési tárgyköröket érintő egyes kormányhatározatok módosításáról

Európai Unió jogforrások

Az Európai Parlament és Tanács (EU) 2021/241 rendelete (2021. február 12.) a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz létrehozásáról

RÖVIDÍTÉSEK JEGYZÉKE

ÁHT	államháztartás
ÁKK Zrt.	Államadósság Kezelő Központ Zártkörűen Működő Részvénytársaság
BM	Belügyminisztérium
E. Alap	Egészségbiztosítási Alap
EDP-jelentés	Excessive Deficit Procedure (túlzotthiány-eljárásról szóló jogszabály alapján készített) jelentés
EFOP	Emberi Erőforrás Fejlesztési Operatív Program
EFOP Plusz	Emberi Erőforrás Fejlesztési Operatív Program Plusz
ÉKM	Építési és Közlekedési Minisztérium
EU	Európai Unió
EUR	euró
GDP	Gross domestic product (Bruttó hazai termék)
GINOP	Gazdaságfejlesztés és Innovációs Operatív Program
GINOP Plusz	Gazdaságfejlesztés és Innovációs Operatív Program Plusz
Gst.	2011. évi CXCV. törvény Magyarország gazdasági stabilitásáról szóló
IKOP	Integrált Közlekedésfejlesztési Operatív Program
IKOP Plusz	Integrált Közlekedésfejlesztési Operatív Program Plusz
KEHOP	Környezet és Energetikai Hatékony Operatív Program
KEHOP Plusz	Környezet és Energetikai Hatékony Operatív Program Plusz
KESZ	Kincstári Egységes Számla
Konvergencia Program	MAGYARORSZÁG KONVERGENCIA PROGRAMJA 2024-2028
Kormány	Magyarország Kormánya
KÖFOP	Közigazgatási- és Köszolgáltatás Fejlesztési Operatív Program
KSH	Központi Statisztikai Hivatal
KT	Költségvetési Tanács
Kvtv.	2023. évi LV. törvény Magyarország 2024. évi központi költségvetéséről
MAHOP	Magyar Halgazdálkodási Operatív Program
MÁK	Magyar Államkincstár
MNB	Magyar Nemzeti Bank
NEAK	Nemzeti Egészségbiztosítási Alapkezelő
NGEU	NextGeneration EU – „Következő Nemzedék EU” forrásai
NGM	Nemzetgazdasági Minisztérium
Ny. Alap	Nyugdíjbiztosítási Alap
OP	Operatív Program
PM	Pénzügyminisztérium
PMÁP	Prémium Magyar Állampapír
REACT EU	Recovery Assistance for Cohesion and the Territories of Europe
RRF	Helyreállítási és Ellenállóképesség Eszköz
RSZTOP	Rászoruló Személyeket Támogató Operatív Program
TÁMOP	Társadalmi Megújulási Program
TB alapok	Társadalombiztosítási alapok
TOP	Terület- és Településfejlesztési Operatív Program
TOP Plusz	Terület- és Településfejlesztési Operatív Program Plusz
VEKOP	Versenyképes Közép-Magyarország Operatív Program

FOGALOMTÁR

államadósság	A Gst. 2021. december 1-jén hatályos 1.§ f) pontja alapján az államadósság az Európai Közösséget létrehozó szerződéshez csatolt, a túlzott hiány esetén követendő eljárásról szóló jegyzőkönyv alkalmazásáról szóló, 2009. május 25-i 479/2009/EK tanácsi rendeletben meghatározott módon számított adósság. Eszerint az államadósság a kormányzati szektor (S.13) év végén fennálló bruttó adóssága névértéken, azon pénzügyi eszközöknek megfelelő kötelezettségek kivételével, amelyek a kormányzati szektor tulajdonában vannak.
államadósság mutató	"Az Alaptörvény 36. cikk (4) és (5) bekezdésében, valamint 37. cikk (2) és (3) bekezdésében foglaltak végrehajtása során figyelembe veendő mindenkor államadósság mutatója olyan, százalékban kifejezett, egy tizedesig kerekített hányados, amely a) számlálójában az államadósságnak, b) nevezőjében a Közösségben a nemzeti és regionális számlák európai rendszeréről szóló tanácsi rendeletben meghatározottak szerint számított bruttó hazai terméknek e törvény szerinti értéke szerepel." (Gst. 2. §)
állampapír	A magyar állam által kibocsátott hitelviszonyt megtestesítő értékpapír.
bruttó állóeszköz-felhalmozás	Tartalmazza az elszámolási időszakban vásárolt vagy saját termelésben előállított tárgyi eszközök és immateriális javak értékét, a használt tárgyi eszközök értéknövekedését, a külföldről származó tárgyeszköz-apportot, valamint a pénzügyi lízing konstrukcióban beszerezett tárgyi eszközök értékét. (Forrás: http://www.ksh.hu/docs/hun/modsz/gdp_modsz.html)
devizakötvény	Külföldi devizában kibocsátott hitelviszonyt megtestesítő értékpapír. A kötvényben a kibocsátó (az adós) arra kötelezi magát, hogy az ott megjelölt pénzösszegnek az előre meghatározott kamatát, egyéb jutalékait, valamint az általa vállalt esetleges egyéb szolgáltatásokat, továbbá a pénzösszeget a kötvény mindenkor tulajdonosának, illetve jogosultjának (a hitelezőnek) a megjelölt időben és módon megfizeti, illetőleg teljesíti.
diszkontkincstárjegy	Egy évnél rövidebb lejáratú, névérték alatt kibocsátott állampapír, lejáratkor a névértéket fizeti ki a kibocsátó.
GDP felhasználási oldal	GDP= háztartások végső fogyasztási kiadásai + államháztartás végső fogyasztási kiadásai + nonprofit intézmények végső fogyasztási kiadásai + bruttó állóeszköz-felhalmozás + készletváltozás + export – import (Forrás: https://www.ksh.hu/docs/hun/modsz/gdp_modsz.html)
GDP termelési oldal	A GDP a termelési oldalról az egyes ágazatok vagy szektorok által előállított kibocsátás és a folyó termelő felhasználás különbségeinek értékével és az ágazatokra, vagy szektorokra fel nem osztható termékadók és - támogatások egyenlegének összegével egyenlő. (Forrás: https://www.ksh.hu/docs/hun/modsz/gdp_modsz.html)
háztartások fogyasztása	A fogyasztási kiadáson kívül tartalmazza a természetbeni társadalmi juttatásból származó fogyasztást is. (Forrás: http://www.ksh.hu/docs/hun/modsz/modsz31.html)
lakossági állampapír	Olyan állampapírok, melyek a lakossági ügyfelek számára alacsony kockázatot hordozó, kiszámítható hozamot biztosító rövid- és középtávú megtakarítási igényt szolgálnak ki.
végső fogyasztás, összes végső fogyasztási kiadás	Azoknak a termékeknek és szolgáltatásoknak az értéke, amelyek a háztartások vagy a társadalom végső szükségleteinek kielégítését szolgálják. (Forrás: http://www.ksh.hu/docs/hun/modsz/modsz31.html)

ÁLLAMI
SZÁMVEVŐSZÉK

1052 Budapest, Apáczai Csere János u. 10. | 1364 Budapest 4., Pf. 54
www.asz.hu | szamvevoszek@asz.hu
telefon: +36 1 484 9100